

AMNESTY INTERNATIONAL

JAARVERSLAG 2023

AFDELING NEDERLAND

INHOUD

1 - BESTUURSVERSLAG

- Voorwoord 4
- Samenvatting 6
- Belangrijke resultaten 7
- Zij kwamen vrij 8
- 2023 in cijfers 10

MENSENRECHTEN EN BEDRIJVEN

- Mensenrechtenschendingen 13
- Eerlijke Geldwijzer 15

MENSENRECHTEN IN NEDERLAND

- Gender- en mensenrechtenprogramma 20
- Demonstratierecht 22
- Vluchtelingen 24
- Etnisch profileren 26

ONZE WERKWIJZE

- Amnesty onderzoekt 31
- Amnesty lobbyt 32
- Amnesty voert actie 33
- Amnesty licht voor 38
- Amnesty werkt samen 42
- Amnesty werft fondsen 44

STRATEGIE EN BELEID

- Strategie 49
- Impact van ons werk 49

DE ORGANISATIE

- Internationale beweging 54
- Amnesty Nederland 56
 - De Ledenraad van Amnesty Nederland 56
 - Het Bestuur van Amnesty Nederland 57
 - Inhoudelijke reflectie van het Bestuur 60
 - Directie en managementteam 61
 - Onze medewerkers 62
 - Klachten uit het Nederlands publiek 66
 - Mvo-beleid 68

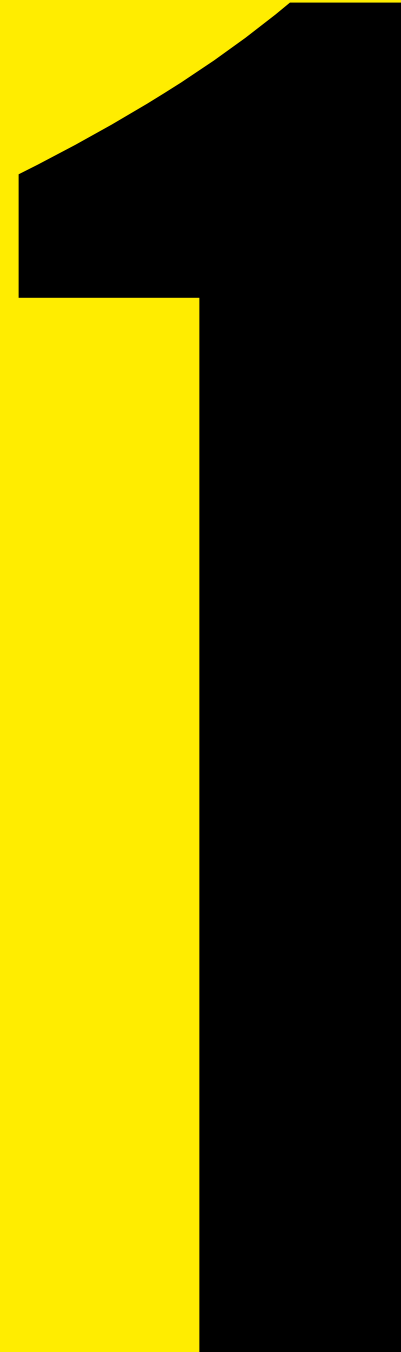
FINANCIEEL VERSLAG

- Samenvatting 2023 75
- Inkomsten 76
- Bestedingen 81
- Resultaatverdeling 86
- Financiële vooruitblik 87
- Update 2024 88

2 - JAARREKENING 2023 89

3 - OVERIGE GEGEVENS 144

BESTUURSVERSLAG

Dagmar
Oudshoorn
© Amnesty
International

Nina
Tellegen
© Amnesty
International

VOORWOORD

In dit jaarverslag staan de belangrijkste activiteiten van Amnesty International in 2023 en de behaalde resultaten in dat jaar. Die resultaten waren niet mogelijk geweest zonder de grote betrokkenheid van onze leden en donateurs, de vele enthousiaste vrijwilligers, samenwerkingspartners en onze medewerkers. Wij willen namens het gehele Bestuur, Directie en managementteam iedereen daar hartelijk voor bedanken.

Ook in het afgelopen jaar werden op vele plekken in de wereld de mensenrechten weer massaal geschonden. Wij denken daarbij bijvoorbeeld aan de gruwelijke aanval van Hamas in Israël en de eveneens gruwelijke reactie daarop van Israël in Gaza. We denken ook aan Rusland, waar lhbt+’ers en iedereen met een afwijkende mening steeds meer onder vuur komen te liggen van een dictatoriaal regime – hetzelfde regime dat 10 jaar geleden de Krim en het oosten van Oekraïne binnenviel en sinds 2 jaar tracht om heel Oekraïne gewapenderhand te onderwerpen, wat gepaard gaat met tienduizenden doden en massale oorlogsmisdrijven en mensenrechtenschendingen.

Amnesty streed echter vastberaden voor gerechtigheid voor de mensen die zo onrechtvaardig werden behandeld. Daar zullen we in 2024 onverminderd mee doorgaan.

Amnesty Nederland publiceerde in 2023 een aantal veel geciteerde rapporten. Zo toonden we in *Trading at any cost* aan dat Nederland de mensenrechten negeert in zijn handelsbeleid ten aanzien van China, Saudi-Arabië en Rusland. De overheid stimuleerde en faciliteerde bedrijven bij het zaken doen in deze landen, zonder ze duidelijk te waarschuwen voor de

mensenrechtenrisico's. En in het rapport *Seksueel geweld: blinde vlek in de asielpcedure* concludeert Amnesty dat signalen van seksuele trauma's onvoldoende worden herkend en dat gendergerelateerd geweld geen aparte grond is voor asielsbescherming. Terwijl dat het wel moet zijn.

Via rapporten als deze wordt onze stem gehoord, maar we doen natuurlijk veel meer. We lobbyen, we voeren actie, we geven voorlichting. En we schrijven. Tijdens Write for Rights 2023, de grootste schrijfactie ter wereld, stuurden we weer honderdduizenden kaartjes naar mensenrechtenverdedigers die onterecht gevangenzitten, om hen een hart onder de riem te steken. En honderdduizenden brieven naar ministers en presidenten, om hen te vragen een einde te maken aan onrecht. En dat werkt! Discriminatie stopt, daders worden berecht, mensen komen vrij.

Zo schreven we tijdens Write for Rights 2019 massaal voor Yasaman Aryani en haar moeder Monireh Arabshahi uit Iran. Ze zaten vast omdat ze geprotesteerd hadden tegen de discriminerende kledingvoorschriften voor vrouwen. In februari 2023 werden ze vervroegd vrijgelaten. Moedige mensenrechtenverdedigers als Yasaman en Monireh inspireren ons enorm om door te blijven gaan, te vechten en ons uit te spreken. Dat kunnen we doen dankzij de steun van al die leden, donateurs, vrijwilligers, samenwerkingspartners en medewerkers. Die onontbeerlijke steun maakt het ons mogelijk ook in 2024 weer ons uiterste best te doen om mensenrechtenschendingen te voorkomen.

Nina Tellegen – voorzitter Amnesty Nederland

Dagmar Oudshoorn – directeur Amnesty Nederland

Bevrijdingsfestival 2022 © Marieke Wijntjes

SAMENVATTING

DOELSTELLING, STRATEGIE EN WERKWIJZE AMNESTY NEDERLAND

DOELSTELLING

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle internationaal erkende mensenrechten geniet, met aandacht voor onder meer:

- Vrijheid van meningsuiting en non-discriminatie;
- Mensenrechten van migranten en vluchtelingen;
- Bescherming tegen politiek geweld en vervolging;
- economische, sociale en culturele rechten.

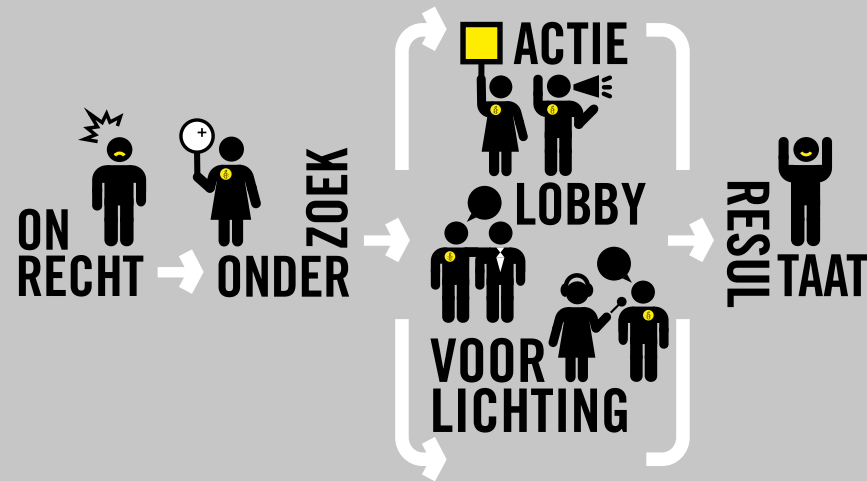
Amnesty Nederland kiest voor een agenda waarin vrijheid van meningsuiting, van vereniging en vergadering alsmede andere rechten uit het Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten centraal staan.

STRATEGIE

Om dat te bereiken zetten wij ons in voor:

- wetgeving die, en beleid dat, mensenrechten erkent en vastlegt, en autoriteiten die naleving ervan waarborgen;
- onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek naar mensenrechtenschendingen, en vervolging van daders;
- draagvlak en publieke steun voor mensenrechten, en solidariteit met mensenrechtenverdedigers;
- mensen die in staat zijn van hun rechten te genieten en ze op te eisen.

WERKWIJZE

ONZE INHOUDELIJKE AGENDA IN 2023

Mensenrechten in Nederland – technologie / seksueel geweld / etnisch profileren / vluchtelingen

Bedrijven en mensenrechten – China / Saudi-Arabië

BELANGRIJKE RESULTATEN

NEDERLANDS HANDELSBELEID VEROORDEELD

Amnesty publiceerde het rapport *Trading at any cost* en roept de Nederlandse overheid op om via haar handelsbeleid mensenrechten te beschermen in landen als China en Saudi-Arabië. Al meer dan 10 jaar negeert het Nederlandse handelsbeleid in China, Saudi-Arabië en – tot de invasie van Oekraïne – Rusland de grote risico's op mensenrechtenschendingen. Ondanks de onderdrukking van vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering en het risico voor bedrijven om betrokken te raken bij mensenrechtenschendingen, ging de handel met deze landen onverminderd door. Sterker nog: die kreeg zelfs prioriteit.

EXTERN ONDERZOEK 'OEKRAÏNE-PERSBERICHT'

Op 22 augustus 2022 werd in een persbericht van Amnesty kritiek geuit op de gevechtstactieken van het Oekraïense leger. Dit leidde tot veel ophef. Amnesty Nederland kwam snel met een verklaring naar buiten waarin de gang van zaken ten diepste werd betreurd, en drong bij het Internationaal Bestuur aan op een extern onderzoek. De bevindingen uit dit onderzoek werden echter niet met de nationale afdelingen gedeeld, iets waar Amnesty Nederland eveneens meermaals op had aangedrongen. In mei 2023 vroeg Amnesty Nederland in een brief aan het Internationaal Bestuur om de uitkomsten van het onderzoek volledig en zonder voorbehoud te accepteren.

RECHTZAAK ETNISCH PROFILEREN GEWONNEN

De Nederlandse Staat ging niet in cassatie tegen de uitspraak van het gerechtshof Den Haag over etnisch profileren door de Koninklijke Marechaussee (KMar). Dit is een belangrijke stap in de strijd tegen racisme en discriminatie. De rechtszaak werd in 2020 aangespannen door onder meer Amnesty International. Het draaide om de vraag of de KMar bij grenscontroles mensen mede vanwege hun etniciteit mag selecteren voor een controle. Op 14 februari 2023 oordeelde het gerechtshof in hoger beroep dat de huidige werkwijze van de KMar een vorm van rassendiscriminatie is en verbodt dit.

WET SEKSUELE MISDRIJVEN AANGENOMEN

Op dinsdag 4 juli 2023 stemde de nieuwe Wet seksuele misdrijven door de Tweede Kamer met een overgrote meerderheid aangenomen. Hiermee wordt een belangrijke wijziging doorgevoerd: niet langer staat dwang centraal in het verkrachtingsdelict, maar het ontbreken van wederzijdse instemming (consent). Dit is een belangrijke stap in de strijd tegen seksueel geweld, en voor slachtoffers hiervan. Amnesty heeft met de campagne Let's Talk About YES jarenlang actiegevoerd om deze wetwijziging erdoor te krijgen, samen met honderden activisten en een actiegroep van vrouwen die seksueel geweld hebben meegemaakt.

RESULTATEN

ZIJ KWAMEN VRIJ

© Privéfoto

YASAMAN ARYANI – IRAN

Op 15 februari werden [Yasaman Aryani](#) en haar moeder Monireh Arabshahi vervroegd vrijgelaten. Op Internationale Vrouwendag 2019 deelden ze bloemen uit aan vrouwelijke treinpassagiers. Ze droegen daarbij geen hoofddoek. Een video van hun actie ging viraal. Niet veel later werden ze gearresteerd. In Iran moeten vrouwen in het openbaar een hoofddoek dragen en hun armen en benen met wijde kleding bedekken. Deze verplichte kledingvoorschriften maken inbreuk op de rechten van vrijheid van meningsuiting, religie en privacy.

© Privéfoto

ZAHRA SEDIGHI-HAMADANI – IRAN

Op 18 maart 2023 kwam [Zahra Sedighi-Hamadani](#) op borgtocht vrij, enkele dagen na Elham Choubdar. De twee vrouwen waren ter dood veroordeeld wegens 'het verspreiden van corruptie op aarde', een absurde, verzonnen aanklacht. Waar het werkelijk om draaide was hun (vermeende) seksuele geaardheid en het feit dat ze openlijk durven op te komen voor de rechten van lhbt'i'ers. Het doodvonnis was al eerder vernietigd, maar de vrouwen moesten nog maanden in de gevangenis blijven.

© Prothom Alo

SHAMSUZZAMAN SHAMS – BANGLADESH

De Bengaalse journalist [Shamsuzzaman Shams](#) werd opgepakt nadat hij een verhaal had gepubliceerd over de gevolgen van de stijgende kosten voor levensonderhoud. Acht dagen later kwam hij op borgtocht vrij. De persvrijheid in het Aziatische land komt steeds meer onder vuur te liggen.

© Privéfoto

MAHAL BALOCH – PAKISTAN

[Mahal Baloch](#) komt op voor de rechten van de Balochi-minderheid. Ze protesteert vooral tegen gedwongen verdwijningen. In februari werd ze opgepakt, hoewel de agenten geen arrestatiebevel hadden. Baloch, die weduwe is, werd gescheiden van haar jonge kinderen. De twee meisjes van vijf en acht werden een nacht vastgezet. Amnesty kwam snel in actie voor Baloch. Drie maanden na haar arrestatie kwam ze op borgtocht vrij.

© Firat Doğan

TANER KILIÇ – TURKIJE

Een Turkse rechtbank schrapte begin juni de veroordelingen van [Taner Kiliç](#), de erevoorzitter van Amnesty Turkije, İdil Eser, de voormalig directeur van Amnesty Turkije, en twee andere mensenrechtenactivisten. Kiliç had 6 jaar vastgezet, nadat hij, zonder enige vorm van bewijs, was veroordeeld wegens 'lidmaatschap van een terroristische organisatie'. 'We zijn enorm blij dat de veroordelingen eindelijk zijn ingetrokken, maar het feit dat deze mensen überhaupt werden aangeklaagd blijft onbegrijpelijk,' zei Agnès Callamard, de secretaris-generaal van Amnesty International.

ZIJ KWAMEN VRIJ

© Privéfoto

TANAICE NEUTRO – ANGOLA

De Angolese activist Gilson da Silva Morreira (beter bekend als [Tanaice Neutro](#)) kwam op 23 juni vrij. Tanaice Neutro is een populaire artiest in Angola. Op sociale media uitte hij zijn onvrede over armoede, corruptie en onderdrukking. Dat kostte hem anderhalf jaar gevangenschap. Amnesty voerde actie voor Tanaice Neutro. Daardoor kreeg zijn lot veel meer aandacht dan daarvoor. 'Ik kan nog steeds niet geloven dat 's werelds grootste mensenrechtenorganisatie heeft besloten mijn zaak op zich te nemen. Ik ben dankbaar voor alle steun,' zei Tanaice Neutro.

© Privéfoto

CHAIMA ISSA – TUNESIË

Na 4 maanden onterechte gevangenschap lieten de autoriteiten van Tunesië de oppositieactivist [Chaima Issa](#) op 13 juli vrij. Maar ze wordt nog steeds vervolgd en kan tientallen jaren gevangenisstraf krijgen voor haar politieke activisme. Issa mag het land niet verlaten en mag niet 'op openbare plekken verschijnen'. Ze leverde in het openbaar kritiek op de Tunesische president Kais Saied. Sinds hij aan de macht is, is de mensenrechtensituatie in het land verslechterd.

© Prothom Alo

CHAU VAN KHAM – VIETNAM

[Chau Van Kham](#), een 72-jarige Vietnamese Australiër, werd in 2019 binnen enkele uren na aankomst in Vietnam gearresteerd. Hij werd beschuldigd van het 'financieren van terrorisme' vanwege zijn lidmaatschap van de politieke partij Viet Tan, en veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf. In juli kwam hij vrij en toonde zich dankbaar voor alle steun: 'Mijn familie en ik willen graag Amnesty en alle mensen bedanken voor het verheffen van jullie stem, waardoor ik terug kon naar mijn familie in Australië. Heel veel dank!'

© Mohamed Ibrahim Osman Bulbul

MOHAMED IBRAHIM OSMAN BULBUL – SOMALIË

Journalist [Mohamed Ibrahim Osman Bulbul](#) zou met een verhaal over de politie 'de reputatie van de staat hebben geschaad'. Hij zat twee maanden vast, maar de rechtbank verwierp uiteindelijk de aanklachten tegen hem. Het is in Somalië slecht gesteld met de persvrijheid. Journalisten worden bedreigd, willekeurig opgesloten, geïntimideerd en mishandeld door de politie en militairen. Mediabedrijven worden gesloten als ze kritiek uiten op de autoriteiten. In de afgelopen 5 jaar zijn minstens twaalf journalisten vermoord.

© Privéfoto

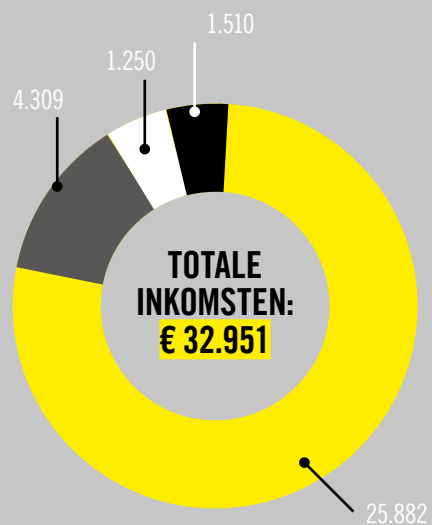
CAN ATALAY – TURKIJE

Advocaat en parlamentslid [Can Atalay](#) werd valselijk beschuldigd van 'helpen bij het omverwerpen van de regering', omdat hij demonstranten en nabestaanden van rampen bijstond. Hij werd sinds april 2022 vastgehouden. In oktober 2023 kwam hij vrij. Atalay was een gewetensgevangene. Hij had geen enkel strafbaar feit gepleegd en werd veroordeeld na een oneerlijk en politiek gemotiveerd proces.

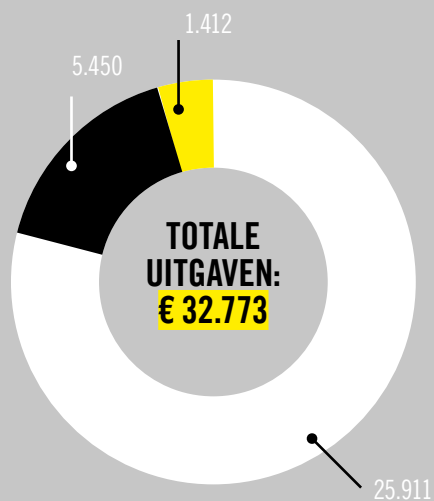
2023 IN CIJFERS (1)

INKOMSTEN & UITGAVEN 2023

(x € 1000)

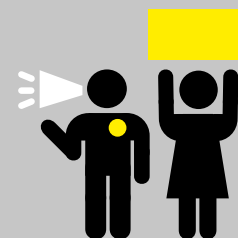

- Baten van particulieren
- Baten van loterijorganisaties
- Baten van subsidies van overheden
- Andere inkomsten

- Besteed aan de doelstelling
- Kosten beheer & administratie
- Wervingskosten

ACHTERBAN & LEDEN

Achterban: 457.498 – (2022: 433.394) ↑

Leden: 262.930 – (2022: 260.769) ↑

Nieuw geworven leden: 25.603 – (2022: 20.356) ↑

Uitstroom leden: 23.442 – (2022: 22.218) ↑

Gemiddelde bijdrage leden: € 69,00 – (2022: € 68,00) ↑

Regionale en flexvrijwilligers: 4.647 – (2022: 4.268) ↑

Vrijwillige collectanten: 9.197 – (2022: 10.272) ↓

Groepen: 188 – (2022: 191) ↓

2023 IN CIJFERS (2)

FORMATIE EN VRIJWILLIGERS

Formatie: 118,94 – (2022: 118,49) ↑

Vrijwilligers (inclusief bestuur en stagiairs): 20,97 – (2022: 11,94) ↑

(SOCIALE) MEDIA

Genoemd in landelijke dagbladen: 920 – (2022: 1.450) ↓

Genoemd in alle media: 11.140 – (2022: 8.320) ↑

Unieke bezoekers Amnesty-site: 3.071.745 – (2022: 2.679.964) ↑

Facebook-volgers: 173.991 – (2022: 180.962) ↓

X-volgers (Twitter): 29.389 – (2022: 28.505) ↑

Instagram-volgers: 69.111 – (2022: 57.472) ↑

Youtube-volgers: 9.528 – (2022: 8.388) ↑

LinkedIn-volgers: 19.380

TikTok-volgers: 1.750

MENSENRECHTENEDUCATIE

Aantal leerlingen en studenten bereikt met mensenrechteneducatie:

73.026 – (2022: 84.422) ↓

Aantal deelnemers Masterclasses: 490 – (2022: 904) ↑

Aantal Masterclasses: 11 – (2022: 16) ↑

Beoordeling Masterclasses: 8,2 – (2022: 8,5) ↓

Aantal deelnemers Human Rights Talks: 5.072 – (2022: 1,208) ↑

Aantal Human Rights Talks: 584 – (2022: 160) ↑

WRITE FOR RIGHTS

Aantal brieven in Nederland 417.857 – (2022: >360.000) ↑

Aantal deelnemende scholieren 48.051 – (2022: 57.500) ↑

MENSENRECHTEN EN BEDRIJVEN

MENSENRECHTENSCHENDINGEN

PROBLEEM

Veel bedrijven maken zich in hun internationale ketens schuldig aan mensenrechtenschendingen, zoals uitbuiting en kinderarbeid. Zonder wetgeving komen ze daar in de meeste gevallen mee weg.

DOEL

In Nederland en in de EU wordt een wet aangenomen in lijn met de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, die bedrijven verplicht om de mensenrechten te respecteren. Slachtoffers van activiteiten van bedrijven hebben betere toegang tot schadeloosstelling.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Actie.
- Onderzoek.
- Samenwerking MVO Platform (coalitie met ngo's en vakbonden).

ACTIVITEITEN

- Campagne op social media en met MVO Platform; o.a. een ludieke actie waarbij kinderen in een zogenaamde sweatshop truien bedrukten met “Een betere wereld begint bij jezelf bedrijven”.
- Petitie met oproep tot wetgeving.
- Actieve deelname aan publieke (online) debat.
- Gesprekken met ministers
- Inhoudelijke bijdrage aan de lobby voor wetgeving in de EU en Nederland.
- Informatiesessie over rol financiële sector bij beschermen mensenrechtenverdedigers.

RESULTATEN EN IMPACT

- Campagne om aandacht te vragen voor de ernstige mensenrechtenschendingen door bedrijven, waar zij zonder wetgeving mee weggamen. Verschillende Amnesty-rapporten, zoals over Shell Nigeria en kobalt uit de Democratische Republiek Congo, zijn hiervoor ingezet. Een petitie met een oproep tot wetgeving kreeg ruim 25.000 handtekeningen.
- De campagne met het MVO Platform waarbij kinderen in een sweatshop in Den Haag truien bedrukten met de tekst “Een betere wereld begint bij jezelf bedrijven” genereerde veel (social) media-aandacht.

TOELICHTING

Wereldwijd brengen bedrijven met de activiteiten in hun ketens ernstige schade toe aan mens en milieu. Dat geldt ook voor Nederlandse bedrijven. Amnesty International en andere organisaties rapporteren dagelijks over dit soort milieu- en mensenrechtenschendingen. Denk daarbij aan ernstige milieuvervuiling en onderdrukking bij oliewinning in Nigeria, uitbuiting van migrantarbeiders in Qatar, of kinderarbeid en onteigening van land bij kobaltmijnen in de Democratische Republiek Congo.

Bedrijven die mensenrechten schenden komen daar in veel gevallen mee weg. Hierdoor blijven slachtoffers met lege handen achter. Zij zijn vaak niet opgewassen tegen grote bedrijven door bijvoorbeeld een gebrek aan middelen en informatie. Soms moeten zij zelfs vrezen voor hun veiligheid als zij hun mond open doen.

Er zijn internationale richtlijnen waarin duidelijk staat omschreven wat bedrijven moeten doen om misstanden te voorkomen en wat ze moeten doen als het toch misgaat. Dit proces heet human rights due diligence. Maar die richtlijnen zijn vrijwillig en niet afdwingbaar, waardoor naleving daarvan veel te wensen overlaat. Dat is de reden dat Amnesty pleit voor wetgeving die bedrijven verplicht internationaal maatschappelijk verantwoord te ondernemen (IMVO). Zo'n wet zorgt er ook voor dat bedrijven verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor mensenrechtenschendingen.

Om de effectiviteit van zo'n wet te waarborgen, is het cruciaal dat alle bedrijven (inclusief de financiële sector) onder wetgeving vallen en dat ze naar hun impact in de gehele waardeketen moeten kijken (upstream en downstream). Ook moet het voor slachtoffers eenvoudiger worden om schadeloos gesteld te worden (remedy).

ONTWIKKELINGEN

In de Europese Unie is eind 2023 een compromis bereikt over een richtlijn die bedrijven verplicht om mens en milieu te respecteren (de Corporate Sustainability Due Diligence Directive – CSDDD). Dit is een mijlpaal. Amnesty heeft hier actief aan bijgedragen. Ook in Nederland ligt een wetsvoorstel klaar. Dit voorstel is aanzienlijk beter dan het Europese, onder andere op de voor Amnesty cruciale onderdelen: inbegrip van de financiële sector, toepassing op de gehele waardeketen en verbetering van toegang tot schadeloosstelling voor slachtoffers. In 2023 heeft Amnesty zich actief ingezet om ervoor te zorgen dat deze wet wordt aangenomen, en zal dat blijven doen.

EERLIJKE GELDWIJZER

PROBLEEM

Financiële instellingen spelen een cruciale rol op de kapitaalmarkt. Ze investeren vele miljarden in vaak kolossale bedrijven, ook als die verantwoordelijk zijn voor ernstige mensenrechtenschendingen.

DOEL

Banken, verzekeraars en pensioenfondsen verbeteren hun investeringsbeleid en vooral ook de investeringspraktijk. Ze gebruiken hun invloed om bij bedrijven waarin ze investeren gedragsverandering af te dwingen, en genoegdoening voor benadeelden.

WERKWIJZE

- Eigen website (benchmark): www.eerlijkegeldwijzer.nl.
- Focus op drie verschillende sectoren: banken, verzekeraars, pensioenfondsen.
- Publiceren van onderzoeken en campagne.
- Bieden van ondersteuning vanuit eigen expertise.
- Druk (actie) en dialoog.
- Politieke lobby.

ACTIVITEITEN

- Kritische dialoog met financiële instellingen over hun investeringsbeleid en -praktijk.
- Publicatie van onderzoeken, zoals naar de beleggingen van verzekeraars en pensioenfondsen in controversiële wapenhandel en naar het investeringsbeleid van de acht grootste Nederlandse banken.
- Druk op specifieke financiële instellingen vanwege hun indirecte betrokkenheid bij ernstige mensenrechtenschendingen.

RESULTATEN EN IMPACT

- Enkele grote investeerders beleggen nu in een lager aantal controversiële wapenbedrijven dan uit eerder onderzoek van de Eerlijke Geldwijzer naar voren kwam.
- Een aantal financiële instellingen voert kritische gesprekken met bedrijven die het niet zo nauw nemen met mensenrechten, zoals met een wapenfabrikant over de wapenexporten naar hoog-risicolanden.
- Bankten voerden een aantal concrete verbeteringen door in hun investeringsbeleid. Dat deden vooral de kleinere banken, zoals NIBC en Van Lanschot Kempen.

TOELICHTING

Door de prestaties van banken, verzekeraars en pensioenfondsen te beoordelen in een benchmark stimuleert de Eerlijke Geldwijzer de onderlinge concurrentie op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Consumenten kunnen de website van de Eerlijke Geldwijzer raadplegen om een bewuste keuze te maken voor een bank of verzekeraar die hun geld verantwoord investeert. Het investeringsbeleid wordt aan de hand van belangrijke thema's beoordeeld, bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten, klimaat, gendergelijkheid of wapens.

Een aantal financiële instellingen belegt samen miljarden euro's in wapenbedrijven die wapens leveren aan landen waar het risico op misbruik hoog is, zoals Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten. Deze landen zijn actief betrokken bij de oorlog in Jemen, waarin heel veel burgerslachtoffers vielen. Luchtaanvallen troffen bijvoorbeeld bruiloften en drukke marktplaatsen. De aanvallen worden vaak uitgevoerd met wapensystemen die zijn geproduceerd in Europa en de VS. Andere hoog-risicolanden zijn Turkmenistan, Egypte, Bahrein, Pakistan en India. India en Pakistan verkeren al jaren op voet van oorlog. Desondanks blijven Nederlandse financiële instellingen beleggen in de wapenleveranciers van deze landen.

De afgelopen tijd was er discussie over de beleggingen van met name pensioenfondsen in de wapenindustrie. Dit naar aanleiding van oproepen aan het adres van beleggers om juist wel in wapenfabrikanten te beleggen nu Rusland Oekraïne is binnengevallen. Uiteraard moet Oekraïne zich kunnen verdedigen, ook met wapens. De Russische inval maakt echter ook duidelijk dat het zeer gevaarlijk is om aan dictators en mensenrechtenschenders wapens te verkopen. Toch doen veel westerse wapenbedrijven dat.

ONTWIKKELINGEN

- + De verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren geldt voor alle bedrijven, inclusief financiële instellingen. Binnen de EU is een wetgevingstraject gestart om deze verantwoordelijkheid juridisch afdwingbaar te maken.
- Het is een gemiste kans dat in deze toekomstige Europese wet banken, beleggers en verzekeraars niet worden meegenomen. De Nederlandse regering had daar vol voor geijverd. De Eerlijke Geldwijzer roept de Nederlandse regering op om aan deze positie vast te houden en bij de invoering van de Europese wet in Nederland geen uitzondering te maken voor de financiële sector. Een herziening van de Europese wet zal pas over 6 tot 8 jaar plaatsvinden.

HANDEL TEGEN ELKE PRIJS

Nederland negeert de mensenrechten bij zijn handelsbeleid in China, Saudi-Arabië en Rusland, vertelt Floor Beuming, een van de auteurs van het Amnesty-rapport over deze kwestie. 'Er telden alleen economische belangen.'

Al jaren houdt Amnesty zich intensief bezig met Rusland, China en Saudi-Arabië. Logisch, want in die landen neemt de repressie en de minachting voor de mensenrechten enorm toe. Maar tegelijkertijd is er ook een grote toename van de handel met die landen te zien, al geldt dat niet meer voor Rusland, sinds de inval van dat land in Oekraïne. Daarom wilde Amnesty onderzoeken in hoeverre mensenrechten een rol spelen bij de steun die de Nederlandse overheid geeft aan bedrijven die zaken willen doen in de drie landen. Het onderzoek resulteerde in het rapport *Trading at any cost - Dutch government puts economic interests before protecting human rights*.

'Bedrijven kunnen op verschillende niveaus betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen,' zegt Floor Beuming, senior medewerker Strategie, Onderzoek & Lobby. 'Ze veroorzaken zelf schendingen, bijvoorbeeld door vakbonden te verbieden. Ze kunnen aan schendingen bijdragen, doordat ze bijvoorbeeld een

onderaannemer inhuren die zijn medewerkers niet betaalt. Of ze kunnen er zijdelings bij betrokken zijn, bijvoorbeeld als ze aan een project werken waarbij andere bedrijven zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen. In al deze gevallen hebben bedrijven de verantwoordelijkheid om er iets aan te doen, hoewel de invloed die een bedrijf kan uitoefenen natuurlijk verschilt per situatie.'

It's the economy, stupid

In eerste instantie wilden Amnesty's onderzoekers zich alleen op bedrijven richten, maar, zegt Beuming, 'we realiseerden ons op een gegeven moment dat we het Nederlandse handelsbeleid in kaart moesten brengen, omdat we een enorme toename zagen van het aantal mensenrechtenschendingen, waar vanuit de Nederlandse overheid maar weinig kritiek op was. Tegelijkertijd zijn China, Saudi-Arabië en Rusland (tot de oorlog met Oekraïne) voor Nederland al jarenlang prioriteitslanden in het handelsbeleid. We wilden weten hoe die geselecteerd worden en of mensenrechten daarbij worden meegenomen. Dat bleek niet het geval. Er telden alleen economische belangen.'

Amnesty's onderzoek laat zien dat de Nederlandse overheid uitgebreide diplomatieke en financiële steun gaf aan Nederlandse bedrijven met (geplande) activiteiten in China, Saudi-Arabië en Rusland. De overheid stimuleerde en faciliteerde bedrijven bij het zaken doen in deze landen, zonder ze duidelijk te waarschuwen voor de mensenrechtenrisico's. Hierbij stelde de overheid bovendien slechts vage, vrijblijvende mensenrechtenvoorwaarden voor het krijgen van overheidssteun.

Sectorafhankelijk

Amnesty vindt niet dat je helemaal geen zaken mag doen in deze landen, zegt Beuming. 'Maar het actieve handelsbeleid geeft wel het signaal af aan bedrijven dat de overheid zakendoen in deze landen verantwoord vindt, ondanks de hoge mensenrechtenrisico's.' Het gevaar op schendingen is ook sterk afhankelijk van de sector waarin een bedrijf opereert. Bij iets als medische apparatuur kun je je afvragen of daar grote

Floor Beuming
© Amnesty
International

'Maar het actieve handelsbeleid geeft wel het signaal af aan bedrijven dat de overheid zakendoen in deze landen verantwoord vindt...'

mensenrechtenrisico's mee gepaard gaan, zegt Beuming. 'Maar surveillanceapparatuur verkopen aan China: dat is een heel ander verhaal. Of neem de bouwsector in Saudi-Arabië: je moet als bedrijf echt een grote inspanning verrichten wil je erachter komen hoe het bedrijf waarmee jij zakendoet zijn arbeidsmigranten behandelt. En de vraag is of dat kan in een land met grote repressie van de vrijheid van meningsuiting, waar alle mensenrechtenverdedigers de mond is gesnoerd. Want hoe doe je onderzoek?'

Positieve noot

Amnesty heeft bij het ministerie van Buitenlandse Zaken een uitgebreide sessie gehad over de aanbevelingen uit het rapport. 'BZ zegt dingen beter te willen gaan doen, zoals bedrijven informeren over de mensenrechtenrisico's. Maar ik ben weinig hoopvol gestemd. Er kan enorm veel geld verdiend worden in die landen. Ik denk niet dat Nederland dat wil opgeven,' zegt Beuming, die toch afsluit met een positieve noot: 'We blijven ons hierin vastbijten. BZ kijkt nu of er richtlijnen kunnen komen voor zakendoen in hoogrisicolanden als China en Saudi-Arabië, zoals die al bestaan voor landen in conflictgebieden. Dat is weliswaar een klein stapje, maar toch een goede ontwikkeling.'

MENSENRECHTEN IN NEDERLAND

GENDER- EN MENSENRECHTENPROGRAMMA

PROBLEEM

Het verkrachtingsdelict in het Wetboek van Strafrecht stelt het bewijs van dwang centraal in plaats van het ontbreken van instemming (consent). Slachtoffers van seksueel geweld met een vluchtachtergrond krijgen onvoldoende bescherming in de asielpprocedure. Dit is in strijd met mensenrechten.

DOEL

Het tegengaan van seksueel geweld en het beschermen van slachtoffers in wetgeving, beleid en de praktijk.

WERKWIJZE

- Participatie.
- Onderzoek.
- Lobby.
- Organizing en actie.
- Educatie.

ACTIVITEITEN

- Actie voor de Tweede Kamer voorafgaand aan de behandeling van de Wet seksuele misdrijven, samen met de actiegroep van vrouwen die seksueel geweld hebben meegemaakt.
- Deelname aan de rondetafel met experts in de Tweede Kamer.
- Lobbygesprekken.
- Begeleiden studentengroepen bij implementatie van het manifest tegen seksueel geweld op hogeronderwijsinstellingen.
- Onderzoek gepubliceerd naar slachtoffers van seksueel geweld onder mensen met een vluchtachtergrond.
- Workshops en expertmeetings met professionals, waaronder advocatuur en rechterlijke macht.

RESULTATEN EN IMPACT

- De Wet seksuele misdrijven is met 145 van de 150 stemmen aangenomen in de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel staat niet langer dwang centraal om verkrachting te bewijzen, maar het ontbreken van wederzijdse instemming (consent). Een overwinning voor de mensenrechten! De wet moet nog wel door de Eerste Kamer worden aangenomen.
- Het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld is gepresenteerd. We hebben gepleit voor dit actieprogramma met Rutgers, het Centrum Seksueel Geweld en de nationaal rapporteur mensenhandel.
- Bij de expertmeeting ter gelegenheid van de lancering van het rapport *Seksueel geweld: blinde vlek in de asielpprocedure?* waren bijna 100 professionals aanwezig.

TOELICHTING

Amnesty heeft jaren actiegevoerd met de Lets Talk About Yes-campagne om het verkrachtingsdelict in Nederland in lijn te brengen met mensenrechten. Niet dwang zou centraal moeten staan om verkrachting te bewijzen, maar het ontbreken van wederzijdse instemming (consent). Amnesty was aanwezig bij ieder debat hierover, om het gesprek met Kamerleden en ministers aan te gaan en actie te voeren. In de Wet seksuele misdrijven wordt het verkrachtingsdelict in lijn gebracht met mensenrechtenverdragen. De wet werd op 4 juli met overgrote meerderheid (145 van de 150 stemmen) aangenomen in de Tweede Kamer. In de politieke debatten werd veel gerefereerd aan de campagne van Amnesty en de input van de actiegroep van vrouwen die seksueel geweld hebben meegemaakt. De leden van de actiegroep delen hun ervaringen en adviezen met professionals en beleidsmakers, zoals de minister en de politie. Er wordt naar hen geluisterd en adviezen worden overgenomen. De wet moet nu nog worden aangenomen door de Eerste Kamer.

Begin 2023 hebben 21 instellingen voor hoger onderwijs het Amnesty-manifest tegen seksueel geweld onder studenten ondertekend. Amnesty heeft, samen met 11 lokale gender-groepen, een aanjagende en een verbindende functie bij de implementatie van het manifest. Instellingen zijn geïnterviewd over de voortgang en er is een conferentie georganiseerd. Mensen die naar Nederland vluchten maken vaak seksueel geweld mee. Dat kan gebeuren in hun land van herkomst, in de landen waar ze doorheen reizen en in sommige gevallen ook nog na hun aankomst in Nederland. Het ontbreken van veilige routes vergroot dit risico. Dit moet anders en daarom is Amnesty een project gestart om de rechtspositie van vrouwen met een vluchtachtergrond die seksueel geweld hebben meegemaakt, te versterken.

ONTWIKKELINGEN

Amnesty blijft scherp toezien op een spoedige behandeling van de Wet seksuele misdrijven door de Eerste kamer, en op de implementatie van de wet. Iedere dag dat de wet niet in lijn is met mensenrechten, laten we slachtoffers in de steek en kan er nog geen preventieve werking vanuit gaan.

Signalen van seksuele trauma's worden onvoldoende herkend tijdens de asielprocedure. Amnesty roept op om de Nederlandse asielwetgeving aan te passen. We blijven in gesprek met de politiek en zetten ons in om de blinde vlek voor vrouwenrechten weg te werken binnen de advocatuur en de rechterlijke macht en door andere professionals. Daarbij werken we samen met vrouwen met een vluchtachtergrond. In 2024 zal binnen het gender-programma van Amnesty onderzoek worden gedaan naar psychisch geweld, dat vaak voorafgaat aan femicide (vrouwenmoord) in Nederland.

DEMONSTRATIERECHT

PROBLEEM

Amnesty wil dat iedereen in Nederland gebruik kan maken van het demonstratierecht. Landelijke en lokale overheden moeten zich tot het uiterste inspannen om demonstraties te faciliteren en te beschermen.

DOEL

Demonstreren is een mensenrecht. Maar het recht om te demonstreren staat wereldwijd onder druk. Ook in Nederland. Daarom voert Amnesty International de campagne Right to Protest.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Campagne.
- Onderzoek.
- Voorlichting.
- Waarnemen demonstraties.
- Organizing.

ACTIVITEITEN

Publicatie rapport *Ongecontroleerde macht* over ID-controles en gegevensverzameling van vreedzame demonstranten.

Petitie Bspied-me-niet.

Amnesty adviseerde demonstranten van uiteenlopende groepen over hun (demonstratie)recht.

Waarnemers van Amnesty waren bij tien uiteenlopende demonstraties. In enkele gevallen sprak Amnesty zich publiekelijk uit over schendingen van het demonstratierecht.

Deelname aan rondetafelgesprek Tweede Kamer over demonstratierecht.

RESULTATEN EN IMPACT

Amnesty speelt een belangrijke rol in het maatschappelijke debat, wordt als expert gezien, onderhoudt goede contacten met uiteenlopende sociale bewegingen en zowel Amnesty als demonstratierecht worden vaker genoemd in (social) media. Het kabinet reageerde op ons rapport *Demonstratierecht onder druk* en nam een aantal aanbevelingen over. Het manifest demonstratierecht werd inmiddels ondertekend door Eindhoven, Utrecht, Breda en Tilburg. In andere steden voeren lokale teams nog campagne.

Klimaatprotesten op de A12 in Den Haag
© Anastasia Maksymova

TOELICHTING

Demonstreren is een mensenrecht. De overheid heeft de plicht om demonstraties te respecteren, beschermen en faciliteren. Toch zien regeringen demonstreren vaak niet als een mensenrecht, maar als een risico voor de openbare orde. In Nederland grijpen autoriteiten naar surveillancemiddelen om demonstranten in de gaten te houden. De politie verzamelt gegevens van sociale media, zet cameratoezicht in tijdens demonstraties en klopt bij activisten aan met vragen over hun deelname aan demonstraties. Surveillance kan mensen afschrikken, terwijl demonstraties juist zo belangrijk zijn in een democratie. Amnesty International roept de Nederlandse overheid op om te stoppen met misbruik van ID-controles voor surveillance van demonstraties.

Dankzij de campagne Right to Protest is voor bestuurders, publiek en media duidelijk geworden dat het demonstratierecht ook in Nederland onder druk staat. Het kabinet neemt verschillende aanbevelingen van Amnesty over. De Wet openbare manifestaties (Wom) zal zo aangepast worden dat een demonstratie niet meer verboden kan worden enkel en alleen omdat er geen kennisgeving is gedaan. Er komt tevens een landelijke databank waarin kennis over het demonstratierecht gedeeld wordt. Het verbaast Amnesty International dat de ministers bij de bovengenoemde aanscherping van de Wom twee belangrijke punten niet meenemen in hun reactie. Op dit moment kunnen demonstranten nog bestraft worden omdat ze een voorschrift niet volgen, of deelnemen aan een niet-aangemeld protest. Dat zijn lichte vergrijpen waarbij bestraffen niet past. De vreedzaamheid van demonstranten moet leidend zijn. Daarnaast kan een burgemeester volgens de huidige wetgeving op basis van alleen het verkeersbelang een demonstratie inperken; dit is in strijd met de mensenrechten. Amnesty pleit er dan ook voor dat de Wom ook op deze punten aangepast wordt.

ONTWIKKELINGEN

Amnesty werkt in deze campagne samen met sociale bewegingen en activisten, omdat zij immers de straat op gaan om te demonstreren. We geven informatie, denken mee als demonstranten op barrières stuiten en organiseren regelmatig bijeenkomsten waar mensen ervaringen uitwisselen. Ook monitoren we demonstraties met teams getrainde vrijwilligers.

In november 2022 werden demonstranten van Kick Out Zwarte Piet (KOZP) en Amnesty-waarnemers belaagd door een vijandige meute; zij probeerden met geweld de demonstratie van KOZP te voorkomen. Dat is strafbaar. Toch blijft sanctionering keer op keer uit, of onder de maat. Dat concludeerde ook de Inspectie Justitie en Veiligheid in een rapport in november 2023. Dat is zorgelijk: er wordt een signaal afgegeven dat (dreigen met) geweld loont, en dat zet het demonstratierecht onder druk.

VLUCHTELINGEN

PROBLEEM

De rechten van mensen op de vlucht staan onder druk. Zij worden gecriminaliseerd, gedehumaniseerd, opgesloten en uitgezet naar landen waar zij vervolgd kunnen worden.

DOEL

Mensenrechten van vluchtelingen worden in acht genomen in wetgeving, beleid en praktijk.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Participatie.
- Actie.
- Onderzoek.
- Strategische procedure.

RESULTATEN EN IMPACT

- Honderd professionals waren aanwezig tijdens het symposium over het rapport Seksueel geweld: blinde vlek in de asielpprocedure? Hierna zijn workshops verzorgd. Er zijn initiatieven gestart om de hulpverlening voor slachtoffers meer toegankelijk te maken voor vluchtelingen.
- Actie voor de ambassade van Afghanistan, samen met kinderen van een basisschool en Afghaanse vrouwenrechtenactivisten. Oproep dat meisjes weer naar school moeten kunnen gaan in Afghanistan.
- Amnesty heeft input gegeven voor het opstellen van vragen bij ambtsberichten voor acht landen. Op basis van deze ambtsberichten wordt landenbeleid aangepast.

ACTIVITEITEN

- Strategische procedure tegen de Nederlandse overheid over de aansprakelijkheid voor de (voorzien) mensenrechtenschendingen op de Griekse eilanden bij het sluiten van de deal met Turkije.
- Onderzoek naar slachtoffers van seksueel geweld met een vluchtachtergrond.
- Sessies met vrouwen met een vluchtachtergrond.
- Onderzoek naar de situatie van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba en Curaçao.
- Actie voor de positie van Afghaanse meisjes en vrouwen.

Kinderen protesteren bij de Afghaanse ambassade tegen het onderwijsverbod voor meisjes in Afghanistan
© Karen Veldkamp

TOELICHTING

In het voortgangsrapport *Curaçao: weinig verbetering in de bescherming van Venezolanen* rapporteerden we over de detentie en uitzettingen naar Venezuela.

Amnesty maakt zich er grote zorgen over dat mensen in Nederland langdurig in vreemdelingendetentie worden gezet en zelfs geïsoleerd worden als strafmaatregel. In de Handhaving en Toezichtlocatie (HTL) mogen mensen alleen de locatie verlaten als ze hun recht op opvang opgeven. Onder andere de Inspectie Justitie en Veiligheid schreef een vernietigend rapport over deze locatie en over het gebruik van geweld tegen de mensen die er vastzitten. Ook alleenstaande kinderen worden in deze locatie geplaatst. Bij de internetconsultatie rond de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring hebben wij onze zorgen geuit dat het regime in vreemdelingenbewaring steeds meer gericht is op (collectieve) straffen en (eenzame) opsluiting. Wij pleiten ervoor om de menselijke maat terug te brengen. Er mag niet vergeten worden dat het om mensen gaat die strafrechtelijk niets verkeerd hebben gedaan.

Amnesty heeft zich uitgesproken over de rechtszaak in Griekenland tegen humanitaire hulpverleners, onder wie de Nederlander Pieter Wittenberg. De hulpverleners dreigen vervolgd te worden voor het bieden van hulp.

Amnesty sprak zich uit over plannen voor vluchtelingendeals waarbij asielprocedures zouden moeten worden doorlopen buiten de EU, of waar de EU steun gaf aan het tegenhouden van mensen die bescherming zoeken, zoals met de EU-Tunesië-deal.

De rechten van vrouwen en meisjes in Afghanistan worden structureel afgepakt nu de Taliban daar aan de macht zijn. Amnesty roept op om Afghaanse vrouwen en meisjes in Nederland automatisch een vluchtelingenstatus te geven, omdat een uitzetting naar Afghanistan onvermijdelijk hun rechten op grote schaal zou schenden.

Het taalgebruik in de politiek baart zorgen. Het gaat om mensen die bescherming zoeken. Niet om 'stromen' en getallen. Daarnaast is het debat vaak niet gebaseerd op feiten. Wij spreken ons uit tegen taal die leidt tot ontmenselijking van mensen die bescherming zoeken.

ONTWIKKELINGEN

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde dat Nederland ten onrechte een Bahreinse vluchteling heeft teruggestuurd die daarop levenslang in de gevangenis belandde. Opeenvolgende kabinetten ontkenden steeds dat er fouten zijn gemaakt in de beoordeling van zijn asielerzoek. Amnesty roept samen met VluchtelingenWerk Nederland op lessen te trekken uit zijn uitzetting en zich maximaal in te zetten voor zijn vrijlating.

De regering erkent de aansprakelijkheid niet voor de (voorzien) mensenrechtenschendingen van de EU-Turkije-deal. In 2024 zullen wij vervolgstappen zetten, samen met advocaten van Prakken d'Oliveira, PAX for Peace, Defence for Children en Stichting Bootvluchteling.

Amnesty is een nieuw onderzoek gestart naar de situatie van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba.

ETNISCH PROFILEREN

PROBLEEM

Mensen zijn onvoldoende beschermd tegen discriminatie en etnisch profileren door overheidsinstellingen die burgers controleren op fraude of strafbare feiten.

DOEL

Een expliciet verbod op afkomst als criterium in beslissingen om mensen te controleren, strikte instructies voor controles, registratie en evaluatie van controles, transparantie, beter toezicht en effectieve rechtsbescherming.

WERKWIJZE

- Lobby en beleidsbeïnvloeding.
- Rechtszaken voeren.
- Onderzoek.
- Campagne.

Dagmar Oudshoorn, directeur van Amnesty Nederland (r) en Mpanzu Bambenga, een slachtoffer van etnisch profileren, bij het gerechtshof dat uitspraak deed in een rechtszaak over etnisch profileren door de Koninklijke Marechaussee.

© Pierre Crom

ACTIVITEITEN

- Rechtszaak met ngo's en burgers tegen de Nederlandse staat over etnisch profileren door de Koninklijke Marechaussee.
- Oproep aan het kabinet tot een verbod op etniciteit en nationaliteit als criterium in risicoprofielen.
- Gesprekken met overheidsinstellingen en toezichhouders.
- Publicaties over de aanpak van (geautomatiseerd) etnisch profileren.
- Publiekscampagne '*Etnisch profileren = on(te)recht*'.

RESULTATEN EN IMPACT

Het Gerechtshof Den Haag oordeelde in februari 2023 dat het gebruik van (vermeende) etniciteit in de selectiebeslissingen van de Koninklijke Marechaussee (KMar) een vorm van rassendiscriminatie is. Het hof verbood deze werkwijze en bepaalde dat de KMar deze per direct moet aanpassen. Dit is een belangrijke stap in het uitbannen van etnisch profileren. De uitspraak kreeg veel aandacht in de media en veel Nederlanders van kleur lieten weten zich hierdoor gesteund te voelen.

TOELICHTING

Mensen van kleur en mensen met een migratieachtergrond worden in Nederland vaker onderworpen aan (extra) controles door de overheid dan witte Nederlanders. Etnisch profileren is in strijd met het discriminatieverbod, maar toch neemt de overheid geen effectieve maatregelen om het uit te bannen.

Samen met een coalitie van twee 'niet-witte' burgers, Controle Alt Delete en RADAR, en ondersteund door advocaten van PILP en Houthoff, voerde Amnesty sinds 2020 een rechtszaak tegen de Nederlandse staat over etnisch profileren door de Koninklijke Marechaussee (KMar). Het draaide hierbij om de vraag of de KMar bij grenscontroles mensen mede vanwege hun etniciteit mag controleren. Volgens de coalitie leidt dit gebruik van etniciteit in selectiebeslissingen en risicoprofielen tot discriminatie. Volgens het kabinet en de KMar mag het wel. Op 14 februari 2023 heeft het gerechtshof ons in het gelijk gesteld en bepaald dat de KMar haar werkwijze per direct moet aanpassen. Volgens het hof mag etniciteit op geen enkele manier, ook niet een klein beetje, een rol spelen in beslissingen om mensen controleren. De Nederlandse Staat is niet in cassatie gegaan tegen de uitspraak, die daarmee definitief is.

De coalitie heeft de regering opgeroepen om snel stappen te zetten om ervoor te zorgen dat ook andere overheidsorganisaties afkomst niet meer laten meespelen in controles van burgers. Alle overheidsinstanties die criminaliteit en fraude bestrijden moeten maatregelen nemen, zodat hun werkwijze niet meer (onbedoeld) leidt tot discriminatie. Zo'n maatregelenpakket bestaat uit onder meer: strikte instructies voor controles, een mensenrechtentoets en registratieplicht voor algoritmen, transparantie, serieuze controle op de uitvoering, en extern toezicht.

ONTWIKKELINGEN

In 2022 is op verzoek van de Tweede Kamer een staatscommissie tegen discriminatie en racisme ingesteld, die de komende vier jaar onderzoek doet en een advies zal uitbrengen over onder meer discriminatie en racisme door de overheid. De staatscommissie zal in elk geval ook de wenselijkheid onderzoeken van een verbod op het gebruik van etniciteit in fraudebestrijding door overheidsinstanties.

Vanaf eind 2023 voert Amnesty campagne om de nieuwe regering op te roepen effectieve maatregelen te nemen tegen etnisch profileren.

VOORUITBLIK NAAR 2024

2024

Met veel enthousiasme gaan we het komende jaar verder met de uitvoering van de meerjarenstrategie, die onze agenda tot 2025 bepaalt.

De eerste maanden van 2024 zetten we een volgende stap in onze strategische procedure tegen de Nederlandse zaak over de Turkije-deal. Die deal zorgde ervoor dat duizenden mensen onder erbarmelijke omstandigheden op Griekse eilanden verbleven. Ook bouwen we voort op de in 2023 gewonnen rechtszaak over etnisch profileren tegen de Koninklijke Marechaussee, door een campagne te starten die gericht is op het uitbannen van etnisch profileren door overheidsinstellingen. Daarnaast organiseren we begin 2024 de eerste editie van [Schrijf-je-Vrij](#), een nieuwe manier van brieven schrijven voor Amnesty, en gaan we door met onze campagne over demonstratierecht in Nederland. Dat doen we onder andere door met waarnemers aanwezig te zijn bij demonstraties en door met teams op lokaal niveau actief te zijn. De verkiezingsuitslag van de Tweede Kamerverkiezingen krijgt in 2024 hoogstwaarschijnlijk zijn weerslag in een nieuw kabinet. We gaan de plannen en de uitvoering daarvan op de voet volgen en zullen vanuit onze rol als mensenrechtenwaakhond op het gebied van burgerrechten en politieke rechten opkomen voor alle mensen die zich in Nederland bevinden. In dat kader zullen we ook blijven ijveren tegen uitzettingen van asielzoekers en vluchtelingen naar onveilige landen, en van mensen die een gegronde vrees voor vervolging hebben.

We blijven ook mensenrechtenverdedigers steunen in bijvoorbeeld China, Rusland, Hongarije, Polen en Saudi-Arabië, die steeds minder ruimte hebben om op te komen voor hun eigen rechten en die van anderen. Binnen onze mensenrechtenprogramma's brengen we zo veel mogelijk samenhang aan in onderzoek, lobby, mobilisatie, communicatie, educatie en fondsenwerving, zodat die elkaar versterken. We zijn ervan overtuigd dat we op deze manier in 2024 met nog meer slagkracht kunnen opkomen voor de mensenrechten en slachtoffers van schendingen.

ONZE WERKWIJZE

Met onze werkwijze dragen we ertoe bij dat de autoriteiten die de mensenrechten schenden weten dat de wereld over hun schouder meekijkt, en oefenen we druk uit om schendingen te stoppen.

AMNESTY ONDERZOEKT

Als we ergens op de wereld een schending van mensenrechten signaleren of vermoeden, of er een melding van ontvangen, wordt dit door onze onderzoekers direct onderzocht.

AMNESTY LOBBYT

We lobbyen bij regeringen en internationale organisaties om in te grijpen wanneer mensenrechten worden geschonden.

AMNESTY VOERT ACTIE

Wereldwijd mobiliseren we honderdduizenden mensen om in actie te komen.

AMNESTY LICHT VOOR

We maken onrecht openbaar via rapporten, persberichten en onze (sociale) media. Daarnaast creëren we kennis over mensenrechten in de Nederlandse samenleving, onder andere met gastlessen op scholen.

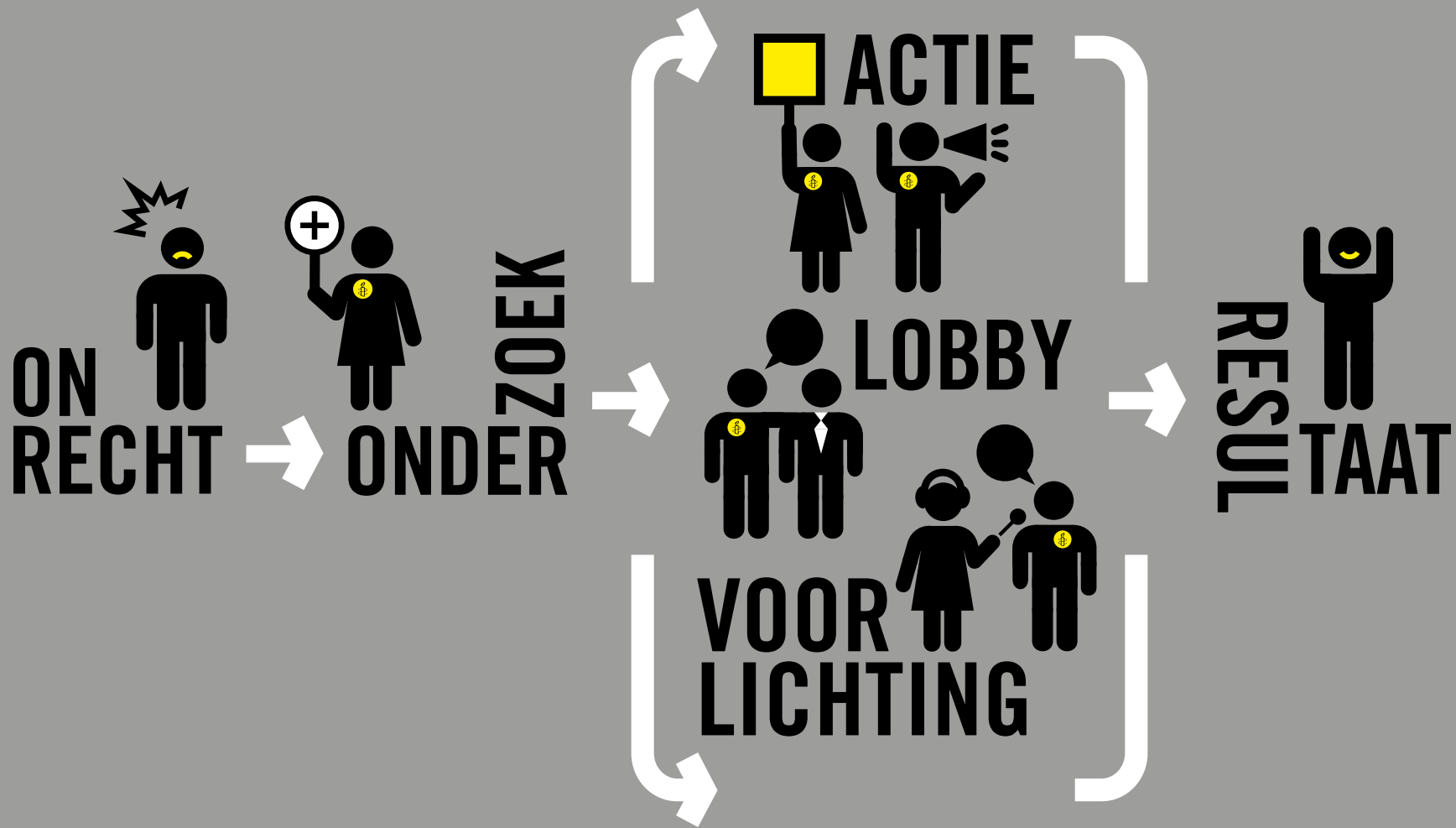
AMNESTY WERKT SAMEN

We werken samen met partners en activisten in eigen land en andere landen om een groter maatschappelijk draagvlak en meer impact voor mensenrechten te bereiken.

AMNESTY WERFT FONDSEN

We werven fondsen om ons internationale werk voor de mensenrechten te financieren.

AMNESTY ONDERZOEKT

In september reisde Amnesty naar Aruba voor onderzoek naar de asielprocedure en naar Curaçao om te monitoren en te lobbyen. Op Curaçao is het nieuwe detentiecentrum voor ongedocumenteerden operationeel. De detentieomstandigheden zijn verbeterd in vergelijking met voorgaande jaren. Noch de minister-president, noch de minister van Justitie heeft gereageerd op het verzoek van Amnesty voor een gesprek over het in februari 2023 gepubliceerde monitoringsrapport en de te nemen vervolgstappen. De minister van Justitie van Curaçao heeft in juli gereageerd op het monitoringsrapport, maar heeft deze reactie niet naar Amnesty gestuurd.

Er is een kabinetsreactie op het monitoringsrapport over Curaçao gepubliceerd, en er zijn Kamervragen over beantwoord. Amnesty heeft samen met UNHCR, VluchtelingenWerk en HRDC

Onderzoeker Tamara de Paula (links) en directeur Dagmar Oudshoorn van Amnesty Nederland op Aruba
© Korps politie Aruba

aanbevelingen opgesteld op basis van het onderzoek op Curaçao en deze aan de staatssecretarissen van Justitie en Veiligheid en Koninkrijksrelaties overhandigd. Daarover zijn gesprekken met de staatssecretarissen gevoerd. Amnesty zal in 2024 ook een rapport publiceren over het onderzoek naar de asielprocedure op Aruba. Amnesty International constateert in het in april uitgebrachte rapport *Trading at any cost – Dutch government puts economic interests before protecting human rights* dat de overheid het afgelopen decennium honderden Nederlandse bedrijven heeft gestimuleerd om zaken te doen in China, Saudi-Arabië en Rusland. In deze landen was en is sprake van ernstige onderdrukking van vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering, is de rechtstaat gebrekkig en zijn er hoge mensenrechtenrisico's voor bedrijven. Handeldrijven in deze landen vraagt daarom om extra due diligence (zorgvuldigheid).

In mei publiceerde Amnesty het rapport *Ongecontroleerde macht – ID-controles en gegevensverzameling van vreedzame demonstranten in Nederland*. Wie in Nederland wil demonstreren, wordt door de politie in de gaten gehouden. Onrechtmatige ID-controles, social media-monitoring, drones bij demonstraties, infiltratie in groepsapps en onaangekondigde huisbezoeken: de politie zet van alles in om te achterhalen wie demonstreert. Amnesty wil dat deze ongeoorloofde surveillance van vreedzame demonstranten stopt, en alleen wordt ingezet als er een verdenking is van een serieus strafbaar feit.

Mensen die hiernaartoe vluchten, krijgen onvoldoende bescherming wanneer zij te maken hebben gehad met seksueel geweld. In het rapport *Seksueel geweld: blinde vlek in de asielprocedure* concludeert Amnesty dat signalen van seksuele trauma's onvoldoende worden herkend en dat gendergerelateerd geweld geen aparte grond is voor asielbescherming. Amnesty roept op om de Nederlandse asielwetgeving aan te passen, zodat slachtoffers van seksueel geweld de bescherming krijgen waar ze recht op hebben.

AMNESTY LOBBYT

In onze lobby bij de Tweede Kamer (TK) en verschillende ministeries (Justitie en Veiligheid [J&V], Buitenlandse Zaken [BZ], Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties [BZK] en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking [BHOS]) dringen wij erop aan dat Nederland mensenrechten een prominente rol geeft in het binnen- en buitenlandbeleid. Wij vragen aandacht voor onze onderzoeken en delen oproepen en aanbevelingen met Kamerleden, beleidsmakers en bewindspersonen. Een kleine greep uit (de resultaten van) ons intensieve lobbywerk in 2023:

Het kabinet heeft in haar [reactie](#) op ons rapport over demonstratierecht een flink aantal van onze aanbevelingen expliciet onderschreven. Onze directeur Dagmar Oudshoorn nam bovendien deel aan het rondetafelgesprek in de TK over demonstratierecht.

- We drongen bij het kabinet aan op robuuste nationale wetgeving voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO), waarin een mensenrechtentoets (*human rights due diligence*) voor bedrijven verplicht wordt gesteld.
- In reactie op het aanhalen door Nederland en de EU van de banden met India, hebben we op diverse momenten de aanval van de Indiase overheid op het maatschappelijk middenveld onder de aandacht gebracht. Ook Amnesty India kon haar werk niet meer uitvoeren. We nodigden de directeur van Amnesty India uit voor een hoorzitting in de TK om de kennis over de Indiase mensenrechtenproblematiek te vergroten.
- Na jarenlang actievoeren en lobbyen is het wetsvoorstel Wet seksuele misdrijven (waarin veel concrete suggesties van Amnesty zijn overgenomen) met overgrote meerderheid aangenomen door de TK. Het debat en stemming in de Eerste Kamer volgen naar verwachting binnenkort, waarna de wet per 1 juli in kan gaan.

Boven: Een lobbyist van Amnesty spreekt met GroenLinks-PvdA-Tweede Kamerlid Kati Piri Onder: Amnesty in actie voor een staakt-het-vuren in Gaza © Pierre Crom

- De TK heeft een wet aangenomen die de surveillancebevoegdheden van de NCTV inperkt, een aanbeveling van Amnesty. Dit succes is mede mogelijk gemaakt door jarenlange, volhardende lobby van Amnesty.
- Amnesty heeft, in samenwerking met andere organisaties, een stembusakkoord opgesteld op het gebied van mensenrechten en digitalisering. Bijna een meerderheid (in de nieuwe samenstelling van de TK) van de partijen steunt dit akkoord en heeft zich daarmee uitgesproken om zich in te zetten om mensenrechten te beschermen in tijden van technologische vooruitgang. De lobby zal zich komend jaar richten op het behalen van de laatste zetels om te komen tot meerderheden op verschillende doelen uit het akkoord.
- In aanloop naar de TK-verkiezingen heeft Amnesty een Mensenrechtenwijzer ontwikkeld, waarmee kiezers inzicht konden krijgen in de standpunten van twaalf politieke partijen met betrekking tot verschillende mensenrechtenthema's.
- Naar aanleiding van de aanval op 7 oktober van Hamas op Israël, en de reactie daarop van Israël, organiseerde de TK een rondetafelgesprek. Amnesty Nederland nam bij die bijeenkomst als een van de experts deel en benadrukte het belang van respect voor internationaal humanitair recht (IHL) in het conflict. We wezen erop dat toen al duidelijk was dat schendingen van IHL en oorlogsmisdrijven waren begaan door Hamas en dat er ook bewijzen waren voor het begaan van oorlogsmisdrijven door Israël.
- Bovendien deelden we onze bevindingen en oproepen met de regering, zowel rechtstreeks met de minister en medewerkers als gezamenlijk met andere ngo's. Onze belangrijkste oproepen waren een staakt-het-vuren en toegang voor humanitaire hulp. Ook voerden we gezamenlijk actie voor een staakt-het-vuren bij de TK.

AMNESTY VOERT ACTIE

2023 zag de start van de nieuwe campagne Right to Protest (rond het demonstratierecht) en het einde van de campagne Let's Talk About Yes (over consent). We gingen natuurlijk ook weer het gesprek aan met jongeren op festivals en betrokken vele Nederlanders bij onze acties. We voerden onder meer actie tegen het Iraanse geweld tegen vreedzame demonstranten, en voor de rechten van meisjes en vrouwen in Afghanistan.

Festivals

Ook dit jaar trokken we weer naar diverse Bevrijdingsfestivals overal in het land, Pinkpop in Landgraaf, de Zwarte Cross in Lichtenvoorde en Lowlands in Biddinghuizen. Verder waren we aanwezig op festivals in de regio. We verzamelden duizenden handtekeningen voor onze campagnes en gingen in gesprek met jongeren over onze acties en het belang van Amnesty. Op Pinkpop kon het publiek alles leren over het recht op demonstreren en daarna ook nog een persoonlijk protestbord

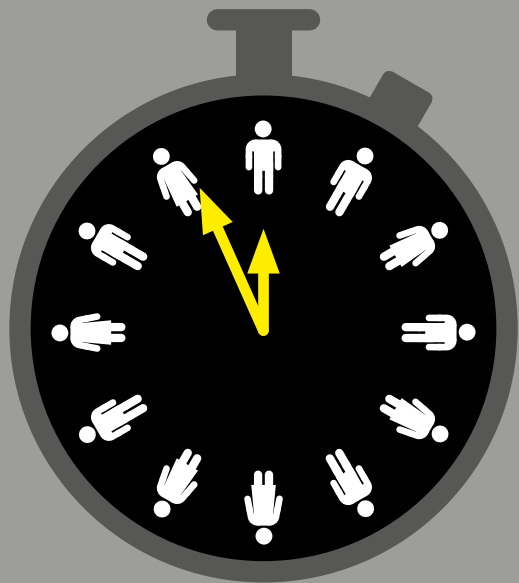
Bevrijdingsfestival
Den Bosch
© Marieke Wijntjes

maken. Het was prachtig weer tijdens het festivalweekeinde, zodat we ook dit jaar onze beroemde Pinkpophoedjes helemaal uitverkochten. De roze hoedjes gingen meer dan 11.000 keer over onze toonbank, maar uiteraard niet zonder een gesprekje over het belang van demonstreren. Op Lowlands organiseerden we een workshop protestborden maken, die we op de festivalzaterdag afsloten met een protestmars over het festivalterrein. Er werden borden meegenomen die opriepen tot een beter klimaatbeleid en borden die woon- en mensenrechten onder de aandacht brachten. Op Bevrijdingsfestivals op 5 mei werd er door het hele land gedanst voor de rechten van Iraniërs. De actie speelde in op de arrestatie van een groep vrouwen die in een video op sociale media dansen zonder hoofddoek. De vrouwen werden gedwongen een bekentenis af te leggen, om zo een lange gevangenisstraf te voorkomen.

You Are Included

Amnesty voer tijdens de botenparade van Amsterdam Pride weer mee met een eigen boot. We nodigden twee organisaties uit die in eigen land niet veilig hun pride kunnen vieren. Ünikuir uit Turkije en Sphere uit Oekraïne kregen van Amnesty de ruimte om op de boot op een veilige en feestelijke manier hun pride te vieren. We schreven in het verleden tijdens Write for Rights voor zowel Özgür Gür en Melike Balkan van Ünikuir en voor Anna Sharyhina en Vira Chernygina van Sphere. In Turkije werden Melike en Özgür in 2019 samen met 23 anderen aangeklaagd toen zij een sit-in organiseerde op hun universiteit. De universiteit had de pride verboden en belde de politie. Er hing hun een straf van drie jaar gevangenis boven het hoofd. Pride festiviteiten in Oekraïne hebben altijd te maken met tegenwerking. In Oekraïne wordt de lhbtq+-gemeenschap lastiggevallen door conservatieve groepen en niet goed beschermd door de politie. Nadat de oorlog met Rusland uitbrak kwam daar voor Sphere nog een gevaar bij. De organisatie komt uit Charkiv, vlak bij het front. In 2022 en 2023 moest hun pride letterlijk ondergronds. Ze organiseerden de pride in een metrostation. Samen met al het publiek op de kades zorgden we ervoor dat Ünikuir en Sphere de pride kregen die ze verdienden.

SPOEDACTIES

206x

VERKEERT IEMAND IN ACUUT GEVAAR,
DAN STUURT AMNESTY BINNEN 48 UUR OVER
DE HELE WERELD EEN SPOEDACTIE UIT

108 Nieuwe acties

80 Vervolgacties

18 Afgeronde acties

8 Actie met positief resultaat

Amnesty Nederland zette in totaal 126 acties uit

DE REDENEN VOOR EEN SPOEDACTIE

Dententie: 131

Vrije meningsuiting: 93

Marteling en mishandeling: 79

Onerlijk proces: 56

Doodstraf: 38

Actie Let's Talk About Yes bij de Tweede Kamer
© Amnesty International

Lokale groepen

De lokale groepen hebben ook dit jaar zich weer met veel energie ingezet om activiteiten te organiseren. Zij droegen veel bij aan bijvoorbeeld het schrijfwerk, de collecte en Write for Rights. Er stonden regelmatig groepen met een petitie of actie op festivals. Daarnaast werden er ook allerlei creatieve acties georganiseerd, van fakkeltochten tot filmavonden en theatervoorstellingen. Zo heeft Tilburg een middag over kinderrechten georganiseerd op de Dag van de Rechten van het Kind. Er waren allerlei interactieve gespreksvormen om kinderen te leren over mensenrechten, met onder andere filmpjes, kinderrechtspaspoorten die werden uitgedeeld, een rap, dans en verhalen door vluchtelingen. Ook waren er dit jaar weer diverse bijzondere jubilea van groepen. Zo pakte Schagen- Hollands Kroon hun jubileum groots aan

met een heel themajaar over het belang van mensenrechten. Ter ere van hun 40-jarig bestaan wilden ze minimaal 40 nieuwe geïnteresseerden aan hun werk verbinden, wat ruimschoots is gelukt. Een ander belangrijk moment is de jaarlijkse Amnesty-dag in oktober, die dit jaar in het teken stond van het 75-jarig bestaan van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) stond. Met een gezamenlijke lunch en verschillende workshops en sprekers hebben we op drie locaties waardevolle ontmoetingen met elkaar gehad.

In actie voor hulpverleners

Op 10 januari werd de rechtszaak tegen Pieter Wittenberg en 23 andere hulpverleners in Griekenland hervat. Voor de hulp aan vluchtelingen en asielzoekers op Lesbos liepen zij het risico op 10 tot 25 jaar cel. Amnesty voerde actie bij de ambassade en online. De aanklacht werd door de Griekse rechtbank teruggestuurd naar de officier van justitie wegens fouten in het proces. Amnesty blijft strijden tegen de criminalisering van hulpverleners.

In actie voor Iraanse demonstranten

Op 19 juli toogden we met onze actievoerders naar de Iraanse ambassade in Den Haag. We zetten voor iedereen die onze petitie tegen het executeren van vreedzame demonstranten had getekend één streepje op de straat bij de ambassade. Dat waren meer dan 170.000 streepjes.

In actie voor Afghaanse meisjes

Op 20 september overhandigden we onze petitie voor vrouwenrechten in Afghanistan aan de ambassadeur in Den Haag. Na de machtsovername door de Taliban, twee jaar geleden, is het voor meisjes en vrouwen niet meer toegestaan om naar school te gaan. Samen met groep 7 en 8 van de Mauritschool in Rijswijk gingen we naar de ambassade.

Monitoren bij demonstraties

Om het demonstratierecht beter te waarborgen zijn

BNNVARA zond op 10 december De Avond van de Mensenrechten uit, in samenwerking met Amnesty ©Annemieke van der Togt

en politie erop te wijzen dat zaken beter geregeld moeten worden. Dit deden we onder andere naar aanleiding van de inzet van het waterkanon bij demonstraties van [Extinction Rebellion](#) en het onvoldoende beschermen van demonstranten van Kick Out Zwarte Piet bij de demonstraties in [Staphorst](#) en [De Lier](#).

BNNVARA x Amnesty

Naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens zond BNNVARA op 10 december De Avond van de Mensenrechten uit. Tim Hofman, Amber Kortzorg, Sahil Amar Aïssa en Sinan Can vestigden in samenwerking met Amnesty de aandacht op de kwetsbaarheid van mensenrechten en het belangrijke werk dat wereldwijd gedaan wordt om deze te beschermen. Het programma is door ruim een half miljoen mensen bekeken.

Met 11 video's, die ook op de social media-kanalen van BNNVARA zijn gedeeld, kregen burgers 'les' over demonstratierecht en is aandacht besteed aan het belang en de opbrengst van de protestbeweging door de jaren heen. Alle content is terug te vinden op bnnvara.nl/demonstreren. Naast het tv-programma heeft BNNVARA in samenwerking met Amnesty de campagne *Demonstreren kun je leren* gelanceerd.

Write for Rights

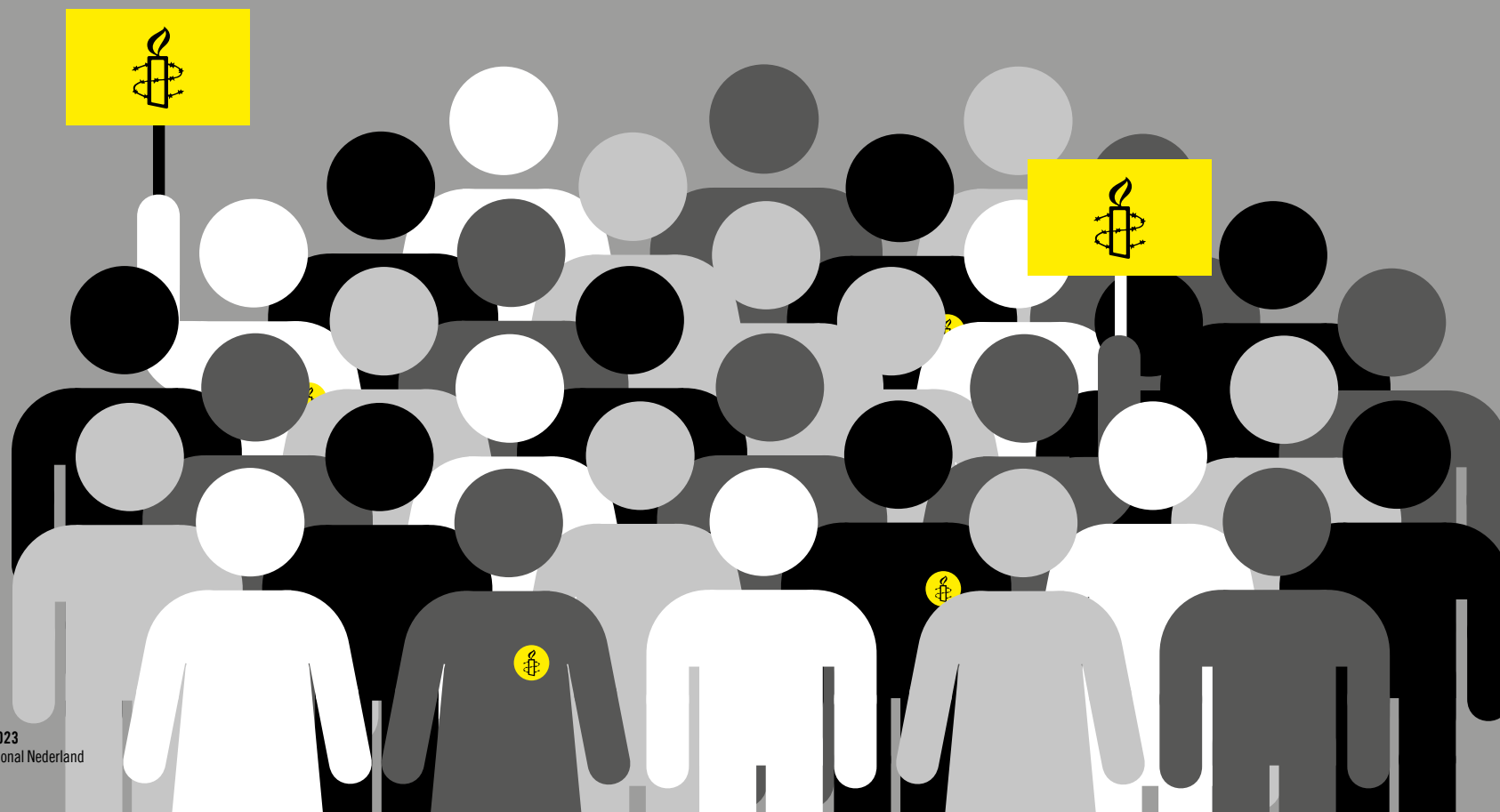
Voor de elfde keer organiseerden we in Nederland de grootste wereldwijde briefschrijfactie. Het thema van deze editie was het 75-jarige jubileum van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. In het hele land werden 507 schrijfacties georganiseerd. Via de deelnemende scholen schreven ruim 48.000 scholieren mee. Er werden bijna 418.000 brieven en kaarten geschreven, om gerechtigheid te vragen aan autoriteiten voor elf mensen die ernstig onrecht is aangedaan. Books4Life steunde de schrijfactie financieel, samen met andere sponsors.

onafhankelijke waarnemers van Amnesty met enige regelmaat aanwezig bij demonstraties. Dat doen we bij allerlei soorten demonstraties, waaronder die van Kick Out Zwarte Piet, Extinction Rebellion en Samen voor Nederland. Zo ook het afgelopen jaar. In 2023 zijn we bij 11 verschillende demonstraties geweest, waarbij we in kaart proberen te brengen hoe de lokale overheid de demonstratie mogelijk maakt en beschermt.

Vanaf het najaar van 2022, het begin van de Right to Protest-campagne, zijn we gestart met het trainen van enthousiaste vrijwilligers. Inmiddels hebben we een vrijwilligerspool bestaande uit 32 waarnemers en 21 Amnesty-medewerkers. We leggen onze waarnemingen altijd vast in een intern verslag (om te voorkomen dat mensen/pers dat 'verslag' op gaan vragen). Als daar aanleiding voor is, kan Amnesty direct publiekelijk reageren. Ook kunnen we de opgedane informatie gebruiken om de burgemeester, gemeente

DE ACHTERBAN

	2021	2022	2023
ACHTERBAN	430.968	433.394	457.498 ↑
LEDEN/DONATEURS	262.631	260.769	262.930 ↑

AMNESTY LICHT VOOR

Media

Amnesty International heeft voor haar mensenrechtenwerk veel baat bij media-aandacht. Met bijdragen in de krant en op de televisie, radio en online platforms kunnen we druk uitoefenen op autoriteiten en bedrijven, zodat zij in actie komen tegen mensenrechtenschendingen. Ook kunnen potentiële nieuwe leden en de achterban zien waarvoor Amnesty zich wereldwijd inzet.

Al een paar jaar neemt de media-aandacht voor ons werk toe. Dat komt omdat we beter weten in te spelen op de actualiteit en omdat we gezien worden als een autoriteit op het gebied van de mensenrechten.

In 2023 werd Amnesty International 4.669 keer genoemd in landelijke en regionale dagbladen. In 2022 was dat 1.450 keer in

De Avond van de Mensenrechten
© Annemieke van der Togt

landelijke dagbladen. Dit was zonder de regionale bladen. Amnesty kreeg veel media-aandacht voor de volgende onderwerpen: het WK in Qatar en de situatie van arbeidsmigranten in het land, de oorlog in Oekraïne, etnisch profileren, Gaza, de situatie van vrouwen in Iran en Afghanistan, demonstratierecht in Nederland, en vluchtelingen en de EU-Turkije-deal.

Amnesty's persvoorlichters verschijnen regelmatig in de media en geven interviews op radio, tv en in kranten. Daarnaast is een aantal medewerkers getraind om over specifieke onderwerpen de media te woord te staan.

Social Media

Op social media was het een veelbewogen jaar: van Iran tot Israël en Palestina, en van de Pride tot demonstratierecht in binnen- en buitenland. We voerden actie voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO), voor vrijheid in Iran, tegen etnisch profileren en tegen de criminalisering van demonstranten. Daarmee groeiden we flink, voornamelijk op Instagram: van ruim 57.000 naar ruim 69.000 volgers, mede door onze berichtgeving over het conflict in Israël en Gaza. Op X/Twitter groeiden we ook: naar ruim 29.000 volgers. Op Facebook blijven we, net als vorig jaar, een dalende trend zien, mede vanwege de afnemende populariteit van het platform.

Verder breidden we uit. We zijn meer in gaan zetten op LinkedIn, wat ook zorgde voor groei op dat platform: van ruim 16.000 volgers naar bijna 20.000. En met begeleiding vanuit het social team heeft het Jongerenteam op TikTok voor beweging gezorgd: daar stijgen we iedere maand in volgersaantallen, zijn we geverifieerd en bereiken we steeds meer mensen, van een handjevol views begin dit jaar naar een paar duizend views per video, met als piek de TikTok 'Bespied me niet', die ruim over de 14.000 views heen is gegaan.

Naast kpi's (*key performance indicators*) op volgersaantallen hebben we doelen gesteld qua bereik en *engagement* (betrokken-

heid bij een bericht in de vorm van likes, comments, shares en saves, de 'heilige graal' in social media). Op Instagram mikten we op een gemiddeld bereik van 45.000 en een *engagement rate* van 5,5%. Uiteindelijk was onze piek een bereik van 51.000 in januari en zaten we gemiddeld rond een bereik van 32.000 per maand. Wat betreft engagement rate kwamen we boven de 6% uit in juli en oktober en kwamen we gemiddeld uit rond de 5,5%. Dat is een sterke score, aangezien de benchmark voor engagement op Instagram rond de 1 à 2% zit. Op X/Twitter gingen we voor een bereik van gemiddeld 15.000. Hoewel we in de zomermaanden kampten met tegenvallende cijfers, kwamen we vooral in het najaar flink boven een gemiddeld bereik van 20.000 uit. Dit komt mede door onze berichtgeving over demonstratierecht en over Israël en Gaza. We kunnen hier tevreden over zijn, gezien het feit dat veel organisaties en accounts kampen met teruglopende cijfers vanwege de constante veranderingen op het platform. Tot slot maakten we twee explainers op YouTube: over de EU-Turkije-deal en over IMVO.

Wordt Vervolgd

Inhoudelijk heeft ons mensenrechtenmagazine Wordt Vervolgd in 2023 veel verschillende onderwerpen behandeld: van vrouwenrechten in Iran tot de oorlog in Oekraïne, maar ook achtergrondverhalen,

WEBSITE

Het aantal bezoekers op onze website groeide iets naar 3.071.745 bezoekers (2022: 2.679.964, + 1,6 procent).

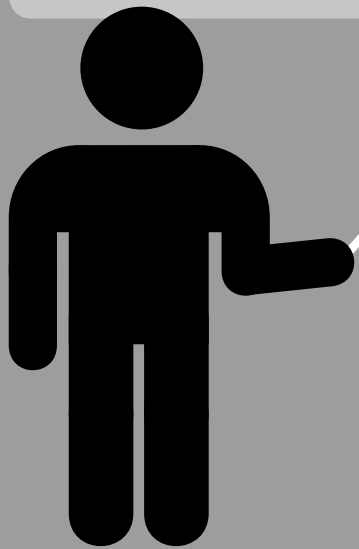
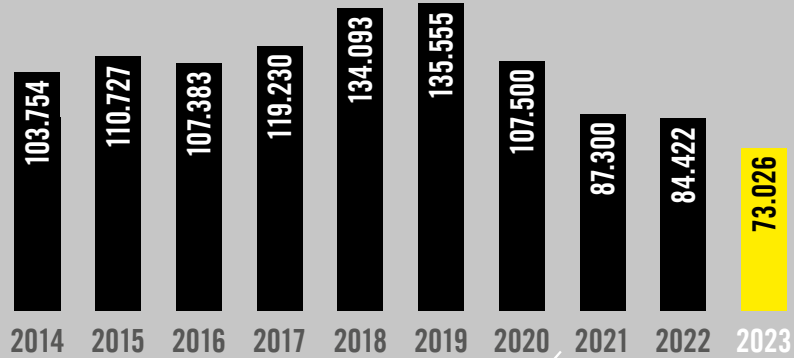
reportages, interviews en analyses over migratie/vluchtelingen en de huidige oorlog in Gaza. We hebben ook aandacht besteed aan minder bekende kwesties, zoals trans-rechten in Pakistan en de dienstplicht in Eritrea. Verder hebben we een aantal nieuwe rubrieken en series geïntroduceerd waarin ook bekende Nederlanders worden geïnterviewd. Deze stukken worden goed gevonden via Google en doen het goed op sociale media. Als laatste zijn we ook samenwerkingen aangegaan met een aantal nieuwe auteurs, onder wie Lisa Weeda, Arjan Visser en Natascha van Weezel.

Ook hebben we dit jaar naast Twitter/X en LinkedIn een Instagram-kanaal opgezet. Op LinkedIn is het aantal volgers dit jaar verdubbeld ten opzichte van vorig jaar. De betrokkenheid op LinkedIn is ook veruit het grootst in vergelijking met andere socialemediaplatforms. Hier gaan we komend jaar dan ook verder op inzetten. Door een opschoning van het adressenbestand (Amnesty-breed) zijn we wel wat nieuwsbriefontvangers kwijtgeraakt. Vervolgens zijn er weer nieuwe inschrijvingen bijgekomen, waarmee het aantal ontvangers van de nieuwsbrief redelijk stabiel blijft op ruim 5.000. Een exit-pop-up op de Amnesty-site lijkt deze keer voor weinig extra aanmeldingen te hebben gezorgd. Vorig jaar was er door die pop-up sprake van een verdubbeling.

Wat betreft het bezoek van de site van Wordt Vervolgd hebben we ons doel ruim gehaald. Met op het moment van schrijven nog één maand te gaan zitten we op 94 procent van ons doel (180.000 unieke paginaweergaven, ruim 5 procent meer dan vorig jaar. De verwachting is dat het meer wordt). De site is dit jaar opnieuw overzichtelijker gemaakt, onder andere door dossiervorming en bundeling van rubrieken en thema's. Het magazine is met een reguliere opgave van ongeveer 21.000 voor abonnees stabiel gebleven. Stijging blijft achter vanwege het afschaffen van de welkomstpakketten voor nieuwe leden. Het zomernummer en het decembernummer zijn met een hoge oplage van 238.000 naar alle Amnesty-leden gegaan. Hier is een daling te zien ten opzichte van vorig jaar in verband met een daling van het aantal Amnesty-leden.

EDUCATIE

AANTAL LEERLINGEN DAT LES KREEG OVER MENSENRECHTEN

SCHOLIEREN

Aantal leerlingen dat les kreeg over mensenrechten:

73.026 (2022: 84.422) ↓

Gemiddelde beoordeling gastlessen: 8,0 (2022: 8,8) ↓

STUDENTEN

Aantal masterclasses: 11 (2022: 16) ↓

Aantal deelnemers masterclasses: 490 (2022: 904) ↓

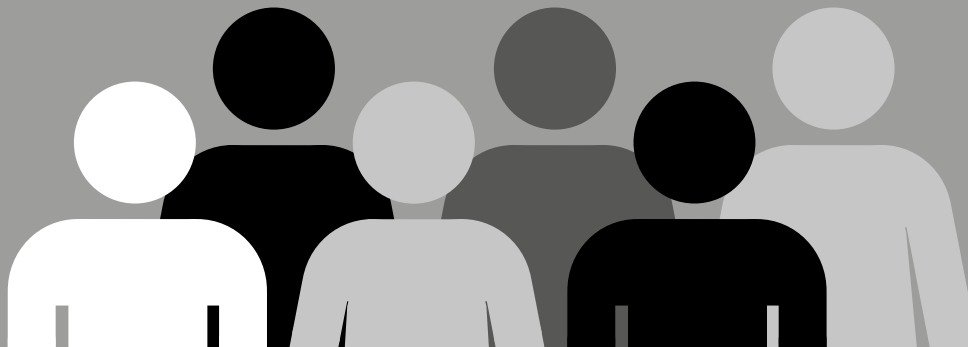
Gemiddelde beoordeling masterclasses: 8,2 (2022: 8,5) ↓

NEDERLANDSE BEVOLKING

Aantal Mensenrechtendialogen: 584 (2022: 160) ↑

Aantal deelnemers Mensenrechtendialogen en Meet-ups:

5072 (2022: 1.208) ↑

Mensenrechteneducatie

Mensenrechteneducatie heeft als doel om leerlingen, van alle leeftijden en in de breedste zin van het woord, die formeel dan wel non-formeel onderwijs genieten, les te geven over mensenrechten, zodat zij geïnformeerd zijn en zich handelingsbekwaam voelen in het opkomen voor mensenrechten.

Dit wordt in eerste instantie gedaan door hen kennis bij te brengen over mensenrechten en ze hier zelf onderzoek naar laten te doen. Zo ontwikkelen ze vaardigheden waardoor ze uiteindelijk zelf in hun omgeving recht kunnen doen aan deze mensenrechten.

Dit doen we door te werken met gastdocenten, *peer educators*, onderwijsprofessionals en natuurlijk de leerlingen zelf. We trainen gastdocenten en *peer educators* om met ons lesmateriaal kwalitatief mensenrechtenonderwijs te geven op het po, vo en mbo. We geven hun handreikingen om aan de hand van onze materialen hun eigen mensenrechtenles te maken. Daarmee willen we het *ownership* van onze vrijwilligers en freelance-medewerkers vergroten. Ons lesmateriaal is modulair, wat betekent dat alle losse onderdelen uit het lespakket afzonderlijk en in combinatie met elkaar gebruikt kunnen worden.

Dit jaar is er voor bijna 23.000 leerlingen materiaal besteld, waarvan 1195 mbo-studenten die een workshop hebben gekregen van een *peer educator*. Daarnaast hebben onze vrijwillige gastdocenten vele gastlessen gegeven.

Ook de docenten en docenten in opleiding die we bereiken middels workshops, symposia en trainingen moeten genoemd worden. We hebben 23 workshops verzorgd op pabo's en lerarenopleidingen. Daarmee hebben we bijna 500 studenten in de dop bereikt, die daarna natuurlijk hun kennis meenemen als ze zelf voor de klas staan. Ook hebben we een aantal keer workshops en trainingen verzorgd voor docenten en docenten in opleiding tijdens een onderwijsdag of netwerkbijeenkomst.

© Amnesty International

Masterclasses

Dit jaar hebben we zowel op het Amnesty-kantoor als extern mensenrechteneducatie aangeboden voor studenten van hogeronderwijsinstellingen. In totaal hebben we 11 masterclasses verzorgd voor in totaal 490 studenten en met een gemiddelde waardering van een 8,2. We zien ernaar uit om ons aanbod voor deze onderwijsinstellingen verder te optimaliseren.

Een lesprogramma uit dit aanbod is de [KinderrechtenReis](#). Een breed pakket over kinderrechten, dat afgelopen jaar vertaald is naar het Engels (voor de bovenbouw primair onderwijs en de onderbouw voortgezet onderwijs van internationale scholen en het tweetalig onderwijs) en herschreven voor een jongere doelgroep. Hiermee willen we ervoor zorgen dat de leerlingen uit het primair onderwijs zo breed mogelijk mensenrechteneducatie kunnen krijgen. Ook hebben we ons programma over etnisch profileren door de politie versterkt en verbreed. Het nieuwe materiaal hiervoor heet [Profiel X](#). In dit materiaal maken leerlingen en studenten eerst kennis met de verschillende mensenrechtenthema's die verbonden zijn met etnisch profileren, om vervolgens zelf aan het werk te gaan met een werkvorm die het gesprek tussen de leerlingen op gang brengt. Ook Write for Rights was dit jaar weer een succes. Naast dat we weer bijna 50.000 leerlingen hebben bereikt met ons materiaal, hebben we ook een kwaliteitsslag gemaakt. Dit jaar konden voor het eerst pakketten op maat besteld worden door docenten, gastdocenten en leerlingen die een schrijfactie organiseerden op hun school.

AMNESTY WERKT SAMEN

Dit overzicht beperkt zich tot de belangrijkste samenwerkingen in 2023.

Financiële donoren

- Adessium Foundation
- Ars Donandi
- ASN Bank
- Coornhert Stichting
- Digital Freedom Fund
- Flexi-Plan
- Hartstra Stichting
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Nationale Postcode Loterij
- Stichting Books4Life
- Stichting Democratie en Media
- Centrum Seksueel Geweld

(Strategische) samenwerkingen

- Anne Frank Stichting, Critical Mass en Slot Loevestijn inzake programma Mensenrechteneducatie
- BNN/VARA inzake Write for Rights en Demonstratierecht
- Fair Finance International inzake de Eerlijke Geldwijzer
- Feminist March inzake programma Gender en Mensenrechten
- Human Rights Tattoo
- Instituut voor Mensenrechten en Medisch onderzoek (iMMO) en Voices of All Women (VOAW) in het kader van het project 'Seksueel geweld: blinde vlek in de asielprocedure'
- Nationaal Comité 4 en 5 mei
- PILP inzake programma Demonstratierecht
- Queer Pride inzake Pride Walk en programma Gender en Mensenrechten
- Rechters voor Rechters
- Stichting Pride Amsterdam inzake de Canal Parade

Amnesty werkt samen met Movies that Matter © Amnesty International

- Stichting Grachtenfestival
- Stichting Movies that Matter
- VluchtelingenWerk Nederland in het kader van het project 'Venezolaanse vluchtelingen op Aruba en Curaçao'.

Strategische samenwerkingsverbanden: allianties, coalities en platforms

- Breed Mensenrechten Overleg (BMO): Action Aid, Arisa, COC Nederland, Cordaid, Defence for Children-ECPAT, Free Press Unlimited, Hivos, International Campaign for Tibet, IUCN NL, Justice and Peace, Lawyers for Lawyers Nederland, Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten
- (NJCM), Nederlands Helsinki Comité, Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD), Oxfam Novib, PAX, Peace Brigades International
- Buro Pinkpop, MOJO en de Feestfabriek BV inzake de festivals

Pinkpop, Zwarte Cross en Lowlands

- CAUSE (Coalition Against Unlawful Surveillance Exports)
- Centrum Seksueel Geweld, Rutgers en de Nationaal Rapporteur Mensenhandel inzake programma Gender en mensenrechten
- Colombia Platform
- Consumentenbond en Kizi inzake de Eerlijke Verzekeringwijzer
- De Digitale 6: Bits of Freedom, Open State Foundation, PublicSpaces, SETUP en WaagFuturelab inzake programma Technologie en mensenrechten
- MVO Platform inzake programma Bedrijven en Mensenrechten
- Open Society Justice Initiative, IZI-Solutions, Control Alt Delete, antidiscriminatiebureau Radar, PILP en NJCM inzake project 'Etnisch profileren'
- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, World Animal Protection, Natuur & Milieu, ministerie van Buitenlandse Zaken, ministerie van Financiën, Verbond van Verzekeraars en Zorgverzekeraars Nederland inzake een IMVO-Convenant voor de verzekeringssector
- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, World Animal Protection, Natuur & Milieu, CNV, FNV, VCP, ministerie van Buitenlandse Zaken, ministerie van Financiën, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Pensioenfederatie inzake een IMVB-Convenant voor de pensioensector
- PAX, Milieudefensie, Oxfam Novib en World Animal Protection inzake de Eerlijke Bankwijzer, de Eerlijke Verzekeringwijzer en de Eerlijke Pensioenwijzer
- Platform Mensenrechteneducatie: Anne Frank Stichting, College van de Rechten van de Mens, Defence for Children-ECPAT, HUMAN, Stichting Movies that Matter, Nationaal Comité 4 en 5 mei, Unicef inzake programma Mensenrechteneducatie.
- Stichting Bootvluchteling, Defence for Children, PAX for Peace en Fred Foundation in het kader van de strategische procedure over de aansprakelijkheid van Nederland bij de Turkije-deal.
- Strengthening Civil Courage (SCC)-alliantie: Abaad, DefendDefenders, PAX

Brancheorganisaties

- Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)
- Data Driven Marketing Association (DDMA)
- Goede Doelen Nederland
- Direct Dialogue Donateurwervers Nederland (DDDN)

Partnerorganisaties

Amnesty Nederland werkt samen met verschillende lokale partnerorganisaties, die we vanuit veiligheidsoverwegingen niet bij naam kunnen noemen. Interne samenwerking vindt plaats met Amnesty-secties en regionale kantoren.

Amnesty-secties:

- Argentinië
- Denemarken
- Duitsland
- Frankrijk
- Griekenland
- Hongarije
- Ierland
- IJsland
- Indonesië
- Mexico
- Nigeria
- Oekraïne
- Polen
- Spanje
- Sri Lanka
- Thailand
- Verenigd Koninkrijk
- Verenigde Staten
- Zuid-Afrika
- Zweden
- Zwitserland

Regionale kantoren in:

- Beiroet
- Brussel
- Dakar
- Londen (Internationaal Secretariaat)
- Nairobi
- Riga (Moskou-kantoor)

AMNESTY WERFT FONDSEN

Amnesty werft fondsen

2023 is een succesvol jaar geweest op het gebied van fondsenwerving. Amnesty International is gegroeid in zowel het aantal leden als inkomsten. Dit hebben we te danken aan de loyaliteit van onze leden en samenwerkingspartners. Dankzij hen kunnen Amnesty Nederland en de internationale beweging het mensenrechtenwerk onafhankelijk blijven uitvoeren. In 2023 bedroegen onze inkomsten € 33,0 miljoen (2022: € 30,7 miljoen).

Ledenonderzoek

De 262,930 leden van Amnesty International vormen de spil van onze organisatie. Zij hebben een stem in onze koers en om ons werk te kunnen doen zijn wij voor een belangrijk deel afhankelijk van hun financiële steun. Al jarenlang doen we onderzoek onder onze leden en onder het Nederlands publiek. We vinden het belangrijk wat de leden van ons werk en de resultaten vinden. Daarnaast meten we de interesse in mensenrechten bij Nederlanders, alsook onze naamsbekendheid en de bekendheid met ons (nationale en internationale) werk.

Ledenaantal en support

In 2023 hebben we 25.603 nieuwe leden geworven (2022: 20.356). Na een uitdagend 2022 is het aantrekken van nieuwe leden in 2023 goed hersteld. Met name de online werving en telemarketing zijn sterk gegroeid, hoewel face-to-face nog steeds ons belangrijkste wervingskanaal is. Door de grote diversiteit in de wervingskanalen zijn we goed voorbereid op eventuele veranderingen in bijvoorbeeld regelgeving. Het aantal leden dat opzegde komt uit op 23.442 (2022: 22.218). Deze lichte stijging kan verklaard worden door de toename in werving. We zien dat leden in de eerste 12 maanden vaker opzeggen dan daarna. De

gemiddelde bijdrage per lid was in 2023 € 69. In 2022 was dit € 68 en in 2021 € 66.

Collecte

In maart 2023 hebben we ingezet op een hybride collecte, waarin we de huis-aan-huis-collecte combineerden met de online collecte. We merken dat er steeds meer gegeven wordt via de iDeal QR-code. De uitdaging is om voldoende collectanten, wijkhoofden en coördinatoren te vinden. Dankzij de enthousiaste collectanten, wijkhoofden en coördinatoren realiseerden we in 2023 met € 1.342.000 een prachtige collecteopbrengst (2022: € 1.504.000).

© Amnesty International

Nationale Postcode Loterij

Met de jaarlijkse donatie van de Nationale Postcode Loterij konden wij in 2023 wereldwijd veel baanbrekend mensenrechtenwerk verrichten. Het belang daarvan neemt toe. In veel landen – ook op ons eigen continent – worden politieke tegengeluiden gesmoord door onderdrukkende regimes en mensenrechten ondermijnd door gewapende conflicten. Het projectteam Watching Big Brother verrichtte urgent onderzoek naar de discriminerende impact van algoritmes op overheidsbesluiten. Dit project werd gefinancierd door de Nationale Postcode Loterij. Ook spraken wij op de partnermiddag van de Nationale Postcode Loterij over de risico's van kunstmatige intelligentie.

Nalatenschappen

Giften uit nalatenschappen vormen een groeiende bron van inkomsten voor Amnesty's mensenrechtenwerk. In 2023 mocht Amnesty € 5,5 miljoen aan nalatenschappen ontvangen (2022: € 3,62 miljoen). Onze leden tonen veel interesse in deze vorm van schenken. In totaal meldden ruim 1.300 mensen dat zij Amnesty in hun testament hebben opgenomen. Dit is een groot teken van vertrouwen. Op deze manier verbinden mensen zich ook in de toekomst aan ons mensenrechtenwerk. Om deze mensen nu al te bedanken voor hun toekomstige gift organiseerden wij diverse kleinschalige bijeenkomsten.

Merchandise

In 2023 heeft onze webshop een indrukwekkende groei doorgemaakt, resulterend in de hoogste omzet die we tot nu toe hebben behaald. In het eerste kwartaal hebben we een grondig gebruikeronderzoek uitgevoerd en aan de hand van de resultaten hiervan hebben we diverse verbeteringen doorgevoerd. Ons doel is om de ervaring met onze webshop steeds gebruiksvriendelijker te maken. De tevredenheid van onze klanten is onze prioriteit. Met trots kunnen we melden dat onze webshop gemiddeld met een 9 beoordeeld wordt, gebaseerd op de reviews. Het Pinkpop festival was een groot succes en heeft een aanzienlijke bijdrage van €139.000

opgeleverd. Tot slot hebben we ook dit jaar weer twee prachtige cadeaugidsen samengesteld. De thema's 'vrije expressie' en 'mensenrechten' stonden hierin centraal.

Ethische screening giften

Amnesty hanteert een strikt acceptatiebeleid voor donaties. Voor elke gevraagde en ongevraagde gift van overheden en bedrijven, en voor elke gift boven de €10.000 van fondsen en instellingen, maken wij een ethische afweging. Deze afweging is gebaseerd op richtlijnen van het Internationaal Secretariaat en wordt uitgevoerd voorafgaand aan een potentiële samenwerking. Met behulp van een uitgebreid screeningsproces wordt nagegaan of de gever in verband kan worden gebracht met mensenrechtenschendingen, waarden naleeft die onverenigbaar zijn met de missie en visie van Amnesty, of op een andere manier een risico kan vormen voor de reputatie van onze organisatie. De uitkomst van deze ethische screening is beslissend voor het wel of niet aannemen van een gift.

INVESTEREN IN WEERBAARHEID

Met HURICAP versterkt Amnesty Nederland de capaciteit van mensenrechtenorganisaties in Afrika en het Midden-Oosten. 'Wij investeren in de weerbaarheid van mensenrechtenorganisaties.'

Mensenrechtenorganisaties in Afrika en het Midden-Oosten versterken op basis van de Amnesty-methode. Dat is, heel in het kort, waar HURICAP zich op richt. HURICAP staat voor Human Rights Capacity-Building Programme – met *capacity* (capaciteit) bedoelen we de vaardigheden die je nodig hebt om een weerbare organisatie te worden,' zegt Wim de Regt, senior programmamedewerker van het acht medewerkers tellende HURICAP-team. 'De Amnesty-methode is het monitoren en documenteren van mensenrechtenschendingen en daarover rapporteren,' vult zijn collega en eveneens senior programmamedewerker Petra Nederkoorn aan. 'Als je als ngo je beweringen baseert op goed gefundeerd onderzoek, is het veel moeilijker om die te weerleggen.'

Mensenrechtenbeweging versterken

HURICAP is ontstaan uit het Special Programme on Africa (SPA), dat in 1994 door Amnesty Nederland en het Amnesty-hoofdkantoor in Londen in het leven werd geroepen als reactie op de vele terugkerende conflicten en massale mensenrechtenschendingen in Sub-Sahara Afrika. SPA had als doel om nieuwe methoden te

Wim De Regt en
Petra Nederkoorn
© Amnesty
International

ontwikkelen om de mensenrechtenbeweging in Afrika te versterken. Onder de naam HURICAP werd het programma in 2014 uitgebreid naar het Midden-Oosten, vanwege de groeiende behoefte aan goed geoutilleerde mensenrechtenorganisaties in die regio.

HURICAP werkt samen in een alliantie met PAX for Peace, Defend-Defenders (Uganda) en ABAAD (Libanon). In samenwerking met lokale partners en nationale en regionale Amnesty-kantoren ontwikkelt HURICAP projecten voor een à drie jaar. Hierbij worden onder andere afspraken gemaakt over training, coaching en financiële en materiële ondersteuning, maar ook over te behalen resultaten. Daarnaast ontwikkelt HURICAP trainingsmateriaal en handboeken, die bedoeld zijn om lokale mensenrechtenactivisten handvatten te bieden om specifieke mensenrechtenkwesties te onderzoeken en aan te kaarten.

Verantwoording afleggen

‘Voorstellen van lokale organisaties zijn altijd het uitgangspunt,’ zegt Nederkoorn. ‘Die beoordelen we op haalbaarheid. De meeste partnerorganisaties hebben een netwerk van mensenrechtenmonitors, die in het gebied waar zij wonen signaleren of mensenrechtenschendingen plaatsvinden en die dan documenteren. Die monitors worden getraind door Engels-, Frans- of Arabischstalige trainers uit ons netwerk. Ze worden daarna gecoacht bij de praktische uitvoering. De partnerorganisaties begeleiden we bij het schrijven van rapporten.’ Zo ondersteunt HURICAP een vanuit Rwanda en België opererende organisatie die gedwongen verdwijningen in Burundi documenteert, zegt De Regt. ‘De monitors in Burundi moeten hun werk in het geheim doen, want alle mensenrechtenorganisaties in het land zijn verboden. Ze worden online getraind en af en toe gecoacht, per telefoon.’

Alle casussen van gedwongen verdwijningen staan op een website, met zo uitgebreid mogelijke informatie. Dat heeft een meerledig doel, zegt De Regt. ‘Allereerst worden de verdwenen mensen op deze manier niet vergeten en wordt de casus levendig

© Amnesty International

gehouden. Daarnaast stuurt onze partner de casussen ook naar de Burundese overheid. De president heeft inmiddels erkend dat er gedwongen verdwijningen in zijn land plaatsvinden, en dat de overheid daarbij betrokken is, alleen doet hij er niks aan. Maar het kan wel een eerste stap zijn op weg naar het afleggen van verantwoording, bijvoorbeeld als het Internationaal Strafhof er ooit over gaat oordelen.’

Gevangenis gesloten

Recent boekte een van de partnerorganisaties van HURICAP een succes in de Democratische Republiek Congo, waar een politie-commissaris een privégevangenis was begonnen, waarin hij mensen opsloot en martelde. De door HURICAP ondersteunde organisatie legde goed gedocumenteerde casussen voor aan de overheid, met als resultaat dat de gevangenis nu is gesloten. ‘Dit soort concrete resultaten toont de meerwaarde van HURICAP aan,’ zegt Nederkoorn. De Regt, tot slot: ‘Wij vinden het belangrijk dat we lokale organisaties zo sterk maken dat ze zelf hun regering ter verantwoording kunnen roepen. Daarmee neem je de wind uit de zeilen van de critici die vinden dat Amnesty alleen maar een westerse beweging is.’

‘Wij vinden het belangrijk dat we lokale organisaties zo sterk maken dat ze zelf hun regering ter verantwoording kunnen roepen.’

STRATEGIE EN BELEID

Amnesty International streeft naar een rechtvaardige wereld waarin iedereen vrij is en gelijk wordt behandeld. Om zo effectief mogelijk te opereren, kiezen wij in ons werk een aantal prioriteiten. Per onderwerp maken wij een analyse van de manier waarop we impact kunnen bereiken op het gebied van mensenrechten.

STRATEGIE

De strategie van Amnesty International wordt ontwikkeld binnen de wereldwijde Amnesty-beweging. Voor 2022-2030 is een nieuw wereldwijd strategisch plan aangenomen. Amnesty Nederland kiest voor een agenda waarin de vrijheid van meningsuiting, van vereniging en van vergadering alsmede andere burger- en politieke rechten centraal staan. Deze rechten staan wereldwijd en in Europa onder druk en worden ook bedreigd door technologische ontwikkelingen. Amnesty Nederland heeft expertise over deze onderwerpen in huis en zal die de komende jaren verder ontwikkelen. Voor de periode 2022-2025 richt Amnesty Nederland zich op de volgende prioriteiten: rechtsstatelijkheid en krimpemde maatschappelijke ruimte; technologie en mensenrechten; discriminatie; vluchtelingen en migratie; en bedrijven en mensenrechten.

Om onze doelstellingen te bereiken zetten wij ons in voor:

- Wetgeving die mensenrechten erkent en vastlegt, en beleid, praktijken en autoriteiten die naleving daarvan waarborgen;
- Onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek naar ernstige mensenrechtenschendingen en vervolging van daders als schendingen ook misdrijven zijn;
- Rechtsherstel voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen;
- Draagvlak en publieke steun voor mensenrechten, en solidariteit met mensenrechtenverdedigers;
- Educatie en voorlichting, waardoor mensen in staat gesteld worden om van hun rechten te genieten en om ze op te eisen.

IMPACT VAN ONS WERK

Wat verstaan wij onder impact?

Mensenrechtenverandering is vaak het resultaat is van meerdere, aanhoudende inspanningen van verschillende individuen en organisaties gedurende een lange periode, in plaats van iets dat kan worden toegeschreven aan een enkele organisatie of interventie. Het bereiken van mensenrechtenverandering vereist het veranderen van de houding, het gedrag en de acties van de belangrijkste actoren (individueen, groepen, organisaties). Amnesty definieert impact als elke significante verandering – positief of negatief, verwacht of niet – die het gevolg is van onze directe tussenkomst of bijdrage aan het verbeteren van een mensenrechtensituatie. Het is geen vaststaand te bereiken eindpunt, maar een dynamisch, niet-lineair proces. Bij de beoordeling van onze impact is het belangrijk dat we aandacht hebben voor de weg ernaartoe en de mijlpalen die we in dat proces behalen. Daarom maken we het onderscheid tussen 'impact', effecten (*outcomes*) en resultaten (*ouputs*). Tussentijdse mijlpalen kunnen belangrijke effecten en resultaten zijn van ons werk, die nog niet per definitie 'impact' hebben.

Communicatie met belanghebbenden

Onze communicatie voldoet aan de eisen die aan goede doelen en goed bestuur worden gesteld. Dat betekent dat we transparant zijn over ons werk en onze uitgaven en reserves. Tevens geven we aan met wie we een relatie onderhouden en communiceren we transparant met de media en controlerende instanties. We communiceren actief met onze leden, donateurs, de achterban en onze vrijwilligers. We informeren hen onder meer via onze e-mailnieuwsbrieven, de website, sociale media, ons magazine *Wordt Vervolgd* en ons jaarverslag. Ook onze Ledenraad communiceert met onze leden en donateurs. We streven er continu naar om de betrokkenheid van en interactie met al onze supporters en andere belanghebbenden te optimaliseren.

DEMON- STRATI ERECHT ONDER DRUK

Claudia Batstra is namens Amnesty als vrijwilliger onafhankelijk waarnemer bij demonstraties, waar ze monitort of het demonstratierecht gewaarborgd wordt. 'Demonstraties zijn een essentieel onderdeel van de democratische rechtsstaat.'

‘Ik haal heel veel voldoening uit het maken van maatschappelijke impact.’ Werp één blik op de cv van Claudia Batstra en je weet dat daar geen woord aan gelogen is. Als kind al schreef ze ‘UNICEF’ of ‘Amnesty International’ op een papieren zak en haalde geld op voor het goede doel. Bij haar eerste bijbaantje in een lingeriewinkel maakte ze zich druk over het gebrek aan aanbod voor vrouwen van kleur. En tegenwoordig staan zowel haar beroeps- als haar privéleven vrijwel volledig in het teken van maatschappelijke betrokkenheid.

Batstra (26) is jurist en doet een master in staats- en bestuursrecht, met een speciale interesse in de relatie tussen burger en overheid. Daarnaast werkt ze bij Bureau Clara Wichmann mee aan een massaclaim van 60 duizend vrouwen

Claudia Batstra
© Amnesty
International

tegen een fabrikant van ziekmakende borstimplantaten. Verder springt ze af en toe via een organisatie [Lyceo] bij als invaldocent Nederlands of maatschappijleer, als er ergens in het land een docent is uitgevallen. En toen ze hoorde dat Amnesty waarnemers zocht om demonstraties te monitoren stak ze meteen haar vinger op.

Cruciale bijdrages aan verandering

‘Als jurist heb ik grote interesse in het spanningsveld tussen burger en overheid, zoals zich dat in onder meer bij demonstraties manifesteert,’ zegt Batstra. ‘Daarnaast vind ik dat demonstraties een essentieel onderdeel zijn van de democratische rechtsstaat. Een demonstratie is een goede manier om deel te nemen aan het maatschappelijk debat, vooral voor mensen uit gemarginaliseerde groepen die minder makkelijk toegang hebben tot de politiek en de media. Historisch gezien hebben demonstraties cruciale bijdrages geleverd aan maatschappelijke veranderingen. Zonder demonstraties was het kiesrecht voor vrouwen er nooit gekomen, of de veertigurige werkweek.’

Als onafhankelijk waarnemer namens Amnesty is Batstra met enige regelmaat aanwezig bij demonstraties. Met haar collega-waarnemers monitort ze of het demonstratierecht gewaarborgd wordt. De waarnemers, die van Amnesty een training ontvingen, leggen de gebeurtenissen tijdens de demonstratie vast in beeld en tekst en maken er naderhand een intern verslag van. Als daar aanleiding voor is, kan Amnesty op basis van die informatie direct publiekelijk reageren. Ook kan de opgedane informatie worden gebruikt om de burgemeester, gemeente en politie erop te wijzen dat zaken beter geregeld moeten worden.

Politie schiet tekort

Dat dat soms hard nodig is, blijkt wel uit de ervaringen van Batstra bij de demonstratie van Kick Out Zwarte Piet in De Lier, in november 2023. ‘De situatie was heel bedreigend,’ vertelt Batstra. ‘Er was een vijandig publiek van mannen met

gezichtsbedekking, die de groep achtervolgden en probeerden te omsingelen. Er werd met van alles naar de demonstranten gegoooid: volle bierblikken, zwaar vuurwerk, tomaten.’ Hoewel Batstra en haar collega’s met hun hesjes en badges duidelijk herkenbaar waren als niet behorende tot de demonstranten, leek dat voor het vijandige publiek weinig uit te maken. ‘Ik kreeg een ei in mijn gezicht. Het duurde 30 minuten voordat er voldoende politie was gearriveerd om in te grijpen. De politie is echt tekortgeschoten. Ze lijken telkens weer te onderschatten hoe gevaarlijk het is voor demonstranten van Kick Out Zwarte Piet. Je moet er niet aan denken wat er gebeurt als een demonstrant in dat vijandige publiek verzeild raakt.’

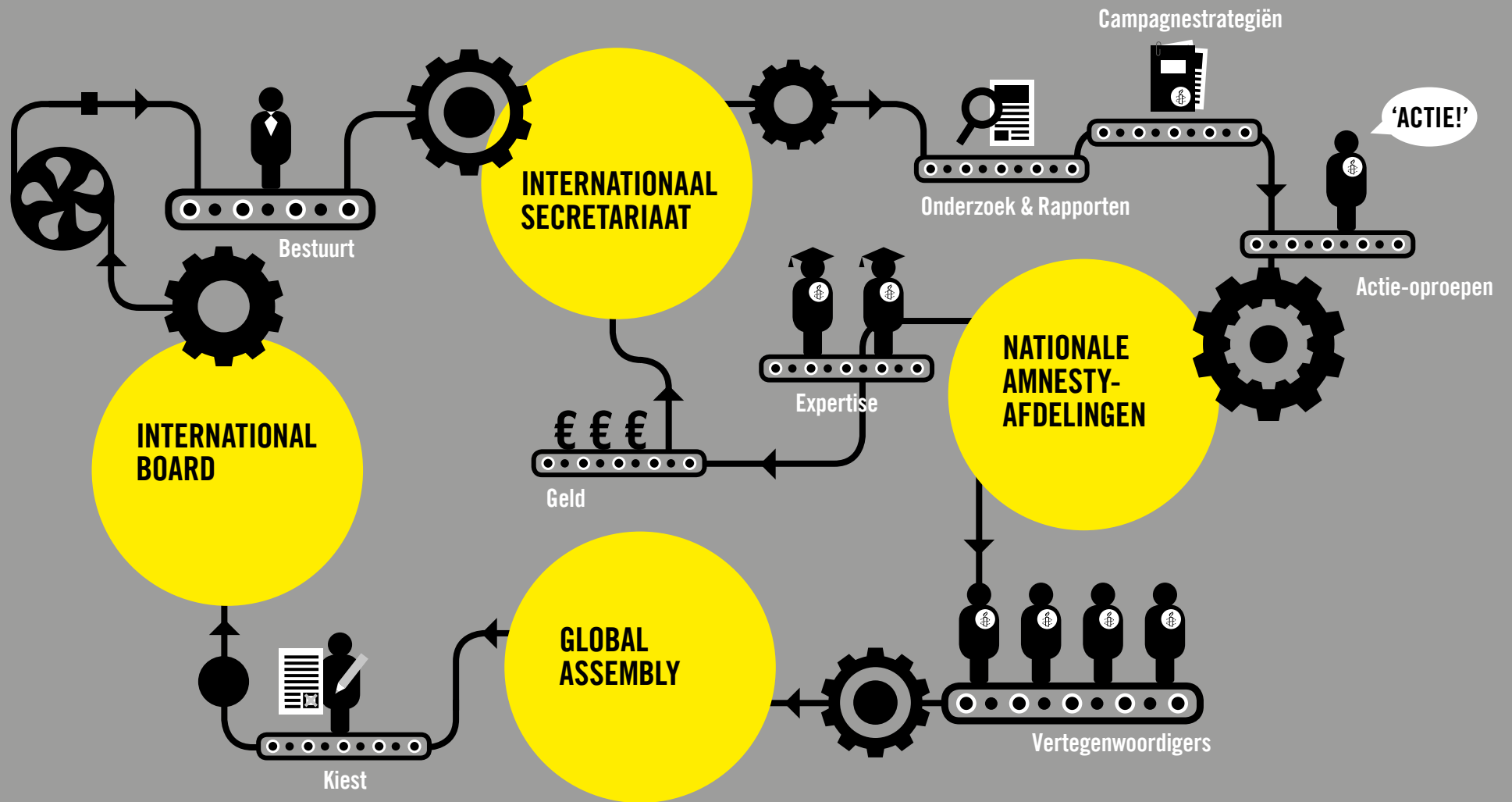
Waarnemen bij demonstraties is heel belangrijk, vindt Batstra. ‘Overheden hebben vaak weinig kennis van het demonstratierecht, waardoor dat steeds verder onder druk komt te staan. Het optreden van de politie is overal verschillend. Ik zie het als de taak van ons waarnemers om de overheid erop te wijzen om daar één lijn in te brengen, conform het demonstratierecht.’

‘Een demonstratie is een goede manier om deel te nemen aan het maatschappelijk debat’

DE ORGANISATIE

Amnesty International is een wereldwijde beweging van bijna 10 miljoen mensen die opkomen voor een wereld waarin de mensenrechten worden gerespecteerd.

AMNESTY NEDERLAND

INTERNATIONALE BEWEGING

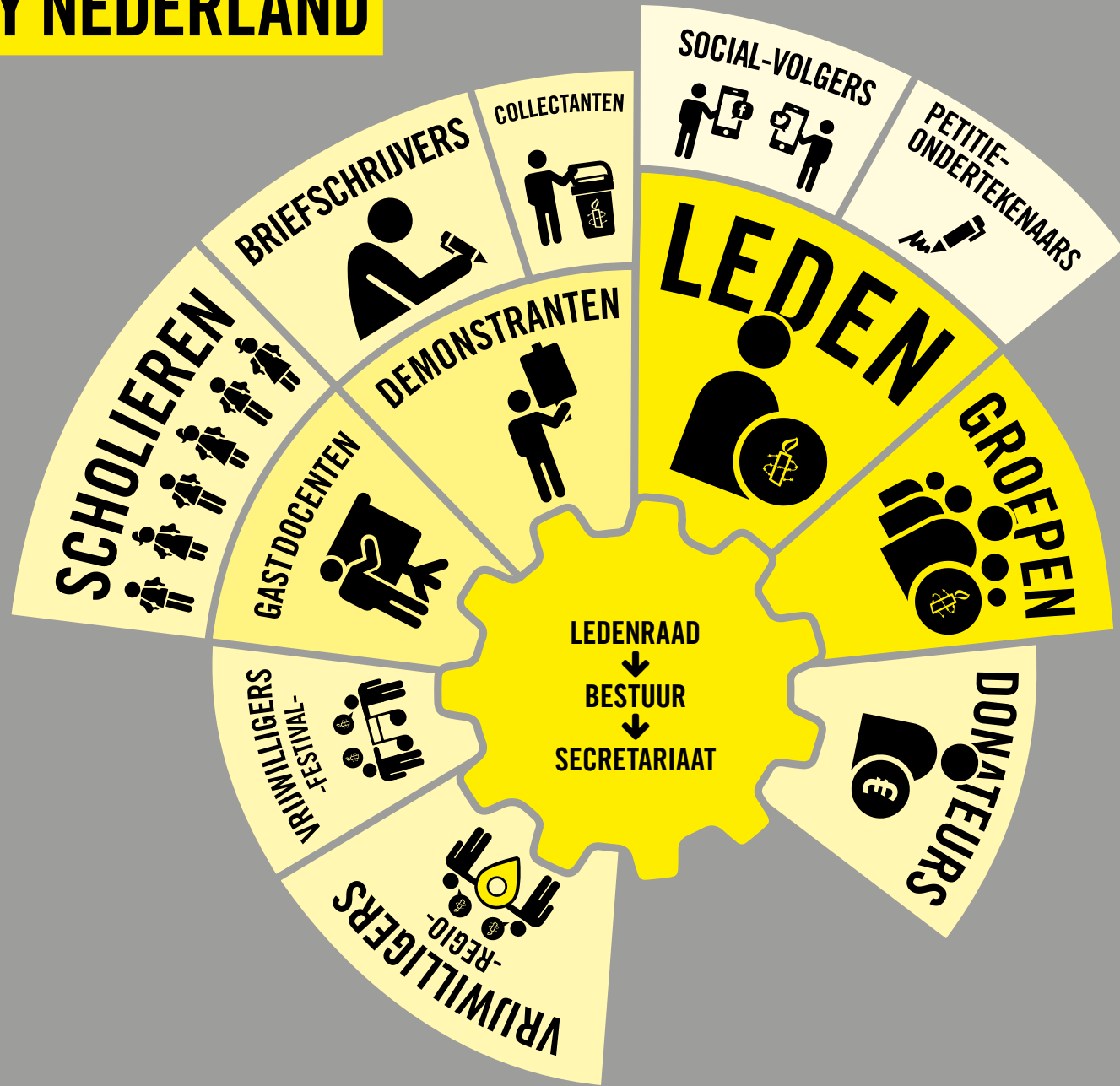
De Amnesty-beweging bestaat uit nationale vertegenwoordigingen in zo'n zeventig landen. Het Internationaal Secretariaat, met kantoren in verschillende werelddelen, is verantwoordelijk voor onderzoek en bereidt campagnes voor. Nationale afdelingen voeren acties en campagnes uit, geven voorlichting en dragen bij aan de financiering van de internationale beweging. In de Global Assembly – Amnesty's hoogste besluitvormende bestuursorgaan – bepalen zij samen de strategie op hoofdlijnen.

Demonstratie in Rome voor een staakt-het-vuren in Gaza
© Amnesty International

In april en mei publiceerde Amnesty International een externe juridische en een organisatorische *review* van een omstreden persbericht uit augustus 2022 over Oekraïense gevechtstactieken in de oorlog met de Russische Federatie. Het persbericht stuitte direct na verschijning op veel kritiek. De *reviews* bevestigden dat de organisatie zorgvuldiger had moeten handelen en formuleren en deed aanbevelingen om dit in de toekomst beter te kunnen garanderen. De internationale organisatie verwelkomde de aanbevelingen en zegde uitvoering ervan toe.

In augustus kwamen de vertegenwoordigers van circa zeventig nationale Amnesty-entiteiten bijeen voor de jaarlijkse Global Assembly (GA), voor voorbereidende besprekingen over besluiten die de GA in 2024 moet nemen over de financieringsstructuur van de internationale organisatie en het bestuursmodel van de organisatie. Met een nieuwe financieringsstructuur zouden er meer financiële middelen beschikbaar moeten komen voor nationale afdelingen die financieel niet zelfvoorzienend zijn. Aanpassingen in het bestuursmodel zouden moeten leiden tot een meer efficiënt bestuur, met minder belasting van het klimaat en met behoud of versterking van het democratische karakter van Amnesty International. Ook verkende de GA mogelijk nieuwe onderwerpen voor onderzoek en actie van Amnesty, met name mensenrechten in relatie tot enerzijds democratie en de wereldwijde bedreigingen ervan, en anderzijds de mensenrechtelijke gevolgen van corruptie.

Ledenraad van
Amnesty Nederland
© Amnesty
Nederland

AMNESTY NEDERLAND

Amnesty International afdeling Nederland (AINL) is een vereniging met op 31 december 2023 262.930 leden. De vereniging kent een Ledenraad, een Bestuur en een uitvoerende organisatie onder leiding van de directeur.

De Ledenraad van Amnesty Nederland

De Ledenraad kwam in 2023 op 24 juni en op 16 december bijeen in het Amnesty-huis. Tijdens de Ledenraadvergaderingen werden de volgende besluiten genomen:

- goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2022 en decharge van het bestuur;
- goedkeuring herziene begroting 2023;
- benoeming bestuurslid-secretaris Hermien Post;
- benoeming voorzitter van het bestuur Nina Tellegen;
- benoeming en herbenoeming leden redactieraad blad *Wordt Vervolgd*;
- goedkeuring begroting 2024.

Daarnaast besteedde de Ledenraad aandacht aan de evaluatie van de ledenraadverkiezingen 2022 en de jongerenstrategie. Ook werd gesproken over de maatregelen van de internationale beweging na het onderzoek naar de totstandkoming van het persbericht over de oorlog in Oekraïne in augustus 2022; de Ledenraad nam daarover ook een motie aan. In het najaar werd een workshop gedaan over scenario's voor de toekomst en de daarbij passende rollen en uitgangspunten voor Amnesty Nederland. Daarnaast heeft de nieuwe lichte ledenraadleden de mogelijkheid gehad om zich middels een cursus te verdiepen in hun rol als het gaat om het lezen en beoordelen van zowel een jaarrekening als een begroting van een vereniging.

HET BESTUUR VAN AMNESTY NEDERLAND

De samenstelling van het Bestuur van Amnesty Nederland heeft in 2023 een aantal wijzigingen ondergaan: de voorzitter en secretaris traden af aan het einde van hun termijn en kort daarvoor trad een bestuurslid af vanwege onverenigbaarheid met een nieuwe nevenfunctie. Een nieuwe secretaris werd op dezelfde vergadering benoemd en de benoeming van een nieuwe voorzitter volgde op de Ledenraadvergadering in december. Daarmee is het Bestuur per 1 februari 2024 weer compleet, met nog de mogelijkheid om een negende bestuurslid te benoemen.

Samenstelling Bestuur in 2023:

Frank Heemskerk – voorzitter (eerste termijn 2020 – 24 juni 2023)

Nynke Runia – secretaris (eerste termijn 2020 -24 juni 2023)

Rob Becker – bestuurslid (eerste termijn 2021 – 17 mei 2023)

Cees Breederveld – vicevoorzitter (derde termijn 2022-2025), waarnemend voorzitter met ingang van 24 juni 2023

Nenita La Rose – bestuurslid (tweede termijn 2021-2024)

Pim van den Dungen – bestuurslid (tweede termijn 2022-2025)

Marilyn Haimé – bestuurslid (tweede termijn 2022-2025)

Martijn Herrmann – penningmeester (eerste termijn 2021-2024)

Nora Ait Boubker – bestuurslid (eerste termijn 2022-2025)

Hermien Post – secretaris (eerste termijn 24 juni 2023-2026)

Het Bestuur kwam in 2023 zes keer bijeen voor een reguliere vergadering; daarvan werd tweemaal online vergaderd. Verder werd driemaal een extra vergadering georganiseerd naar aanleiding van een specifiek te bespreken onderwerp.

Frank Heemskerk

Nynke Runia

Rob Becker

Cees Breederveld

Nenita La Rose

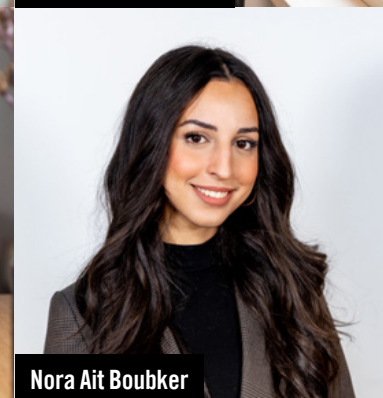
Pim van den Dungen

Marilyn Haimé

Martijn Herrmann

Nora Ait Boubker

Hermien Post

Bij de reguliere Bestuursvergaderingen waren directeur en managementteamleden aanwezig. Aan het einde van elke Bestuursvergadering was er een besloten vergaderdeel voor bestuursleden en directeur.

Het Bestuur was bij beide ledenraadsvergaderingen aanwezig.

De agenda van het Bestuur bevatte naast jaarrekening, jaarverslag en begroting de 4- en 9-maandenrapportages. Ook werd de risicoanalyse geactualiseerd. Daarnaast werd aandacht besteed aan een aantal verenigingsgerelateerde zaken, zoals de voordracht van een nieuw bestuurslid op advies van de benoemingsadviescommissie en een profiel en werving- en selectieprocedure voor de selectie van een nieuwe voorzitter. Ook heeft het Bestuur een traject bepaald voor de verbetering van de governance van de vereniging. De aanbevelingen uit de evaluatie van de Ledenraadsverkiezing in 2022 vormen daarin de eerste stap. Hiervoor zijn in het najaar van 2023 beleidsavonden met Ledenraadsleden georganiseerd om de aanbevelingen door te spreken. Aan de hand van de uitkomsten zal het Bestuur in het komende jaar voorstellen doen.

Ook werden door het Bestuur de jaarlijkse bijeenkomst van het Europees regionaal forum en de Global Assembly van Amnesty International voorbereid, in verband met de deelname daaraan door de internationale delegatie van het Bestuur.

Om goed voeling te houden met het dagelijkse werkveld van Amnesty Nederland, werd op elke reguliere bestuursvergadering een bepaald onderwerp, programma of project extra uitgelicht. Dit jaar was er in de Bestuursvergaderingen extra aandacht voor de risico's van zakendoen in repressieve landen, een tentoonstelling over mensenrechten op slot Loevestein en beïnvloeding van mensenrechtenonderwerpen in China via banden tussen lokale overheden.

(NEVEN)FUNCTIES VAN HET BESTUUR

Cees Breederveld	Lid Raad van Advies Nederlandse Vereniging van Hemofilie Patiënten (NVHP) Bijzonder hoogleraar Global Health, medische noodhulp en basisgezondheidszorg, Universiteit van Amsterdam
Nenita la Rose	Bestuurslid/belangenbehartiger Alzheimer Nederland, afdeling Amsterdam Voorzitter bestuur bewonersvereniging Huntum, Amsterdam Zuidoost Buurtbemiddelaar BeterBuren Amsterdam Zuidoost
Marilyn Haimé	Lid Raad van Ouderen, adviesraad minister VWS (speciaal voor de stem van ouderen met een migratieachtergrond in Nederland) Lid raad van toezicht stichting SOMNL (Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland) Lid bestuur Algemeen-Nederlands Verbond, vereniging voor Nederlands-Vlaamse samenwerking Lid commissie voor de evaluatie Adviesraad Migratie (t/m september 2023) Lid Comité van Aanbeveling Stichting Vrienden van het Surinaams Recht (SVSR)
Pim van den Dungen	Reservist, Korps Nationale Reserve (Koninklijke Landmacht)
Martijn Herrmann	Lid raad van toezicht GGZ Rivierduinen (per 1 september 2023) Penningmeester stichting Leer Anderen Helpen
Nora Ait Boubker	Voorzitter UNESCO jongerencommissie Lid stadsdeelcommissie Oost (D66), gemeente Amsterdam
Hermien Post	Bondsraadlid vereniging Consumentenbond Bestuurslid/penningmeester stichting The English Theatre

INNOUDELIJKE REFLECTIE VAN HET BESTUUR

Er is veel te doen geweest naar aanleiding van het lekken van het onderzoek naar de juridische en gang van zaken bij het door het Internationaal Secretariaat uitgebrachte persbericht over de oorlogstactieken van Oekraïne. Uit het onderzoek bleek dat er bij het Internationaal Secretariaat op een aantal punten verbetering nodig is. Bij de bespreking met de Ledenraad werd door de Ledenraad een motie aangenomen, waarmee aan het Bestuur werd verzocht er bij het IS op aan te dringen dat van de aanbevelingen daadwerkelijk werk wordt gemaakt.

Het Bestuur heeft de verwachte besluitvorming over een eerlijker verdeling van middelen in de internationale beweging besproken, die samenhangt met een verwachte verhoging van de afdracht aan de internationale beweging. Volgend jaar volgt hierover naar verwachting besluitvorming op de Global Assembly. Voor de Nederlandse afdeling zullen de besluiten aanzienlijke gevolgen hebben voor de toekenning van gelden aan eigen programma's en projecten. Van belang is dat internationaal heldere afspraken worden gemaakt om de middelen terecht te laten komen waar zij het hardst nodig zijn. De besluitvormende Global Assembly in 2024 zal daarom een grondige voorbereiding vragen van het Bestuur.

Gedurende 2023 heeft het Bestuur enkele malen gesproken en besloten over deelname aan rechtszaken die samen met andere maatschappelijke organisaties worden aangespannen. Zo is aan het begin van het jaar ingestemd met de rechtszaak over de EU-Turkijedeal, en later in het jaar met de voorbereiding van een kort geding tegen de overheid vanwege de levering van straaljageronderdelen aan Israël tijdens het gewapend conflict

tussen Israël en Hamas. Uit deze laatste zaak heeft Amnesty Nederland zich teruggetrokken.

Het Bestuur heeft geconstateerd dat de uitvoering van de meerjarenstrategie dit jaar goed op schema lag.

Het Bestuur heeft uitgangspunten voor verenigbaarheid van nevenfuncties met een functie in het Bestuur nader geformuleerd en een procedure voor de toetsing hiervan vastgesteld. Dit biedt meer helderheid aan betrokkenen over beoordeling van nieuwe nevenfuncties en meer transparantie, wat ook door de Ledenraad belangrijk wordt gevonden.

Zelfevaluatie Bestuur

In 2023 heeft het Bestuur weer een zelfevaluatie uitgevoerd met de online methode van de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITGD). Op een extra belegde vergadering evalueerde het Bestuur aan de hand van de uitkomstenrapportage de uitvoering van zijn taken en de eigen expertise. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren onder meer een meer gestructureerde aanpak van de risicoanalyse, de wens voor een strakkere vorm van vergaderen, maar ook ruimte voor onderling sociaal contact van het Bestuur.

Vooruitblik 2024

De focus ligt komend jaar op de volgende zaken:

- Het maken van scherpere keuzes in programma's, projecten en regulier werk in de uitvoering van de meerjarenstrategie 2022-2025. Dit is essentieel vanwege verwachte kostenstijgingen.
- Ook wordt de nadruk daarom gelegd op het inventariseren van (on)mogelijkheden voor behoud en groei van onze inkomsten. De versterking en groei van de Amnesty-beweging (achterban) in Nederland is daarnaast een belangrijk aandachtspunt, net als het ontwikkelen van goed werkgeverschap.

Het managementteam van Amnesty Nederland
© Amnesty Nederland

DIRECTIE EN MANAGEMENTTEAM

Onze directeur en managementteam in 2023:

Dagmar Oudshoorn – directeur

Simone Appelman – manager Campagnes & Mobilisatie

Eline Deijs – manager Fondsenwerving a.i.

Emile Affolter – manager Communicatie

Paul Helsloot – manager Strategie, Onderzoek & Lobby

Soraya Kanhai – manager Bedrijfsvoering

Beloning directeur

Het Bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Amnesty Nederland de adviesregeling 'Beloning directeuren van goededoelenorganisaties' van Goede Doelen Nederland. Het Bestuur dient volgens de regeling met enige regelmaat het salaris van de directeur te toetsen aan de norm voor een maximaal jaarinkomen. Eind 2022 is de Basisscore voor Directiefuncties opnieuw vastgesteld op 470 punten en bekrachtigd door de remuneratiecommissie van het Bestuur. Het jaarinkomen van de directeur van Amnesty Nederland voldoet aan de norm van Goede Doelen Nederland voor een maximaal jaarinkomen in 2023. De bezoldiging van de directeur inclusief pensioenlasten kwam in 2023 neer op € 167.134. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden behandeld in de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

ONZE MEDEWERKERS

© Amnesty
Nederland

Matrixorganisatie en het nieuwe werken vanaf 2023

Aan het eind van 2023 is de implementatie van de matrixorganisatie geëvalueerd. De invoering hiervan vertoont veel potentie en er is een aantal aanbevelingen gedaan om de matrixorganisatie in 2024 verder door te ontwikkelen.

Fundament op Orde

Werken in een matrixorganisatie vraagt om meer projectmatig en afdelingsoverstijgend samenwerken. Meer projectmatig samenwerken vergt aanpassingen in onze bedrijfsvoering, om zo wendbare ondersteuning te kunnen bieden in een meer slagvaardige en flexibele organisatie.

In dat kader hebben we ingezet op drie cruciale pijlers: HR-onboarding, verbetering van het betaal/incassosysteem en het implementeren van een projectmanagementsysteem inclusief urenregistratie. Om onze impact op mensenrechten te maximaliseren, verbreden we nu onze projectmatige aanpak binnen de organisatie. Binnen de afdeling Bedrijfsvoering zijn deze team- en afdelingsoverstijgende projecten in 2023 gestart. De verwachting is dat de projectopzet een jaar in beslag neemt, gevolgd door een jaar implementatie. Op deze manier blijven we streven naar een doeltreffende realisatie van onze missie.

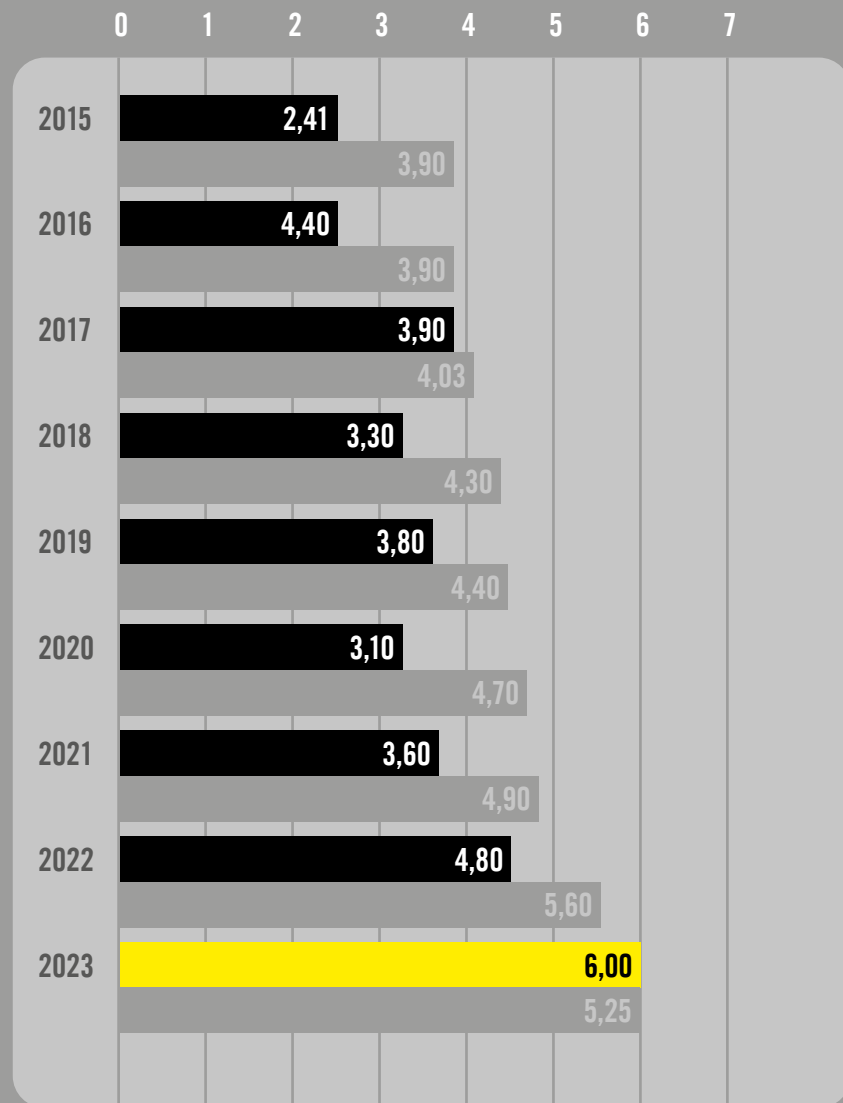

Arbeidsomstandigheden

Het verzuimbeleid stond voornamelijk in het teken van het bevorderen van preventie en duurzame inzetbaarheid. Hierbij lag de focus op het aanmoedigen van tijdige signalering en een effectieve samenwerking tussen leidinggevenden, de bedrijfsarts, medewerkers en Human Resources. Het verzuimpercentage bedroeg 6,0 procent in 2023 (2022: 4,8 procent). De toename van het verzuimpercentage is te wijten aan de toename van langdurend verzuim in 2023. Het kortdurende verzuim is in 2023 wel lager ten opzichte van 2022. Vanaf 1 januari 2024 gaat een nieuwe bedrijfsarts aan de slag, wat zal bijdragen aan de verdere versterking van ons verzuimbeleid.

VERZUIM

(in %)

■ Gemiddeld Amnesty

□ Gemiddeld BV Nederland (bron: CBS)

Diversiteit en inclusie

Diversiteit, Inclusie, Discriminatie en (institutionele vormen van) Uitsluiting (DIDU) staat in 2023 hoog op de agenda bij Amnesty Nederland. Amnesty Nederland heeft te kampen met dezelfde DIDU-vraagstukken als iedere andere organisatie in Nederland, is zich hiervan bewust en is vanaf 2023 gestart om de interne structuur en processen volledig DIDU-proof maken. IZI Solutions is gevraagd om Amnesty Nederland hierbij te ondersteunen. Via een quickscan is onderzocht hoe Amnesty Nederland ervoor staat op het gebied van DIDU. In 2023 is de quickscan besproken in het MT, is er een cultuurtraject voor alle collega's binnen Amnesty Nederland gestart en is het MT begonnen met sessies rondom inclusief leiderschap. Daarnaast heeft IZI Solutions het MT, de staf, een afvaardiging van medewerkers en een afvaardiging van de OR begeleid bij het opstellen van een integraal DIDU-visie- en -beleidsplan. Het plan is gericht op het worden van een inclusieve werkgever, mensenrechtenorganisatie, vereniging, partner/ opdrachtgever.

Stagebeleid

In reactie op actuele behoeften hebben wij ons stagebeleid grondig herzien, gebaseerd op het initiatiefvoorstel van de OR en de gezamenlijke inspanningen van Human Resources en het managementteam. Belangrijke wijzigingen omvatten de stagevergoeding die, rekening houdend met inflatiecorrectie en benchmarkonderzoek, per 1 januari 2024 stijgt van €282,08 naar €450,00 bruto per maand (op basis van 40 uur per week). De voormalige lunchkostenvergoeding komt daarmee te vervallen. Daarnaast zijn evaluatieformats ontwikkeld voor aanvang, tussentijds en vertrek.

Vrijwilligersbeleid

In het afgelopen jaar hebben onze toegewijde vrijwilligers zich met passie ingezet om wereldwijd de mensenrechten te verdedigen. Als blijk van waardering organiseerden we op 7 december 2023 de jaarlijkse vrijwilligersdag. Tijdens deze dag kwamen vrijwilligers

samen voor informatieve sessies, workshops en teambuilding, waarbij ze hun ervaringen deelden en nieuwe doelen stelden. Het hoogtepunt was de inspirerende uitwisseling van ideeën, waarbij diverse achtergronden en expertise samensmolten.

Bedrijfs hulpverlening

Na de coronacrisis is in 2023 de bedrijfs hulpverlening weer van start gegaan. Medewerkers hebben een BHV-basis cursus of BHV-herhalings cursus gevolgd. Er is geïnvesteerd in een nieuw piepersysteem. Het ontruimingsplan is aangepast en de BHV-organisatie heeft een kick-off gehad. Een BHV-beheerplan is geïmplementeerd en zal in 2024 verder worden uitgevoerd.

Ondernemingsraad

In 2023 is er een nieuwe ondernemingsraad (OR) aangetreden. Het doel van de OR is ervoor zorgen dat Amnesty Nederland een goed functionerende organisatie is die voor een menselijke en kansrijke werkomgeving zorgt voor haar betaalde en vrijwillige collega's. De OR stelde aan het begin van het jaar drie speerpunten op waar zij in het bijzonder aandacht aan zullen besteden: 1. menselijke en efficiënte bedrijfsvoering; 2. welzijn en inclusie; 3. de volledige implementatie van de arbeidsvoorwaardenregeling. Er is tijdens verschillende overlegvergaderingen met de directeur geregeld gesproken over onder andere het nieuw opgestelde functiehuis en de bezwarenprocedures, het DIDU-traject, de fietsregeling, ons duurzaamheidsbeleid en signalen van medewerkers rondom welzijn. De OR vormt de oren en ogen van de organisatie en doet zijn best om bij medewerkers van zoveel mogelijk teams regelmatig input op te halen.

© Amnesty
Nederland

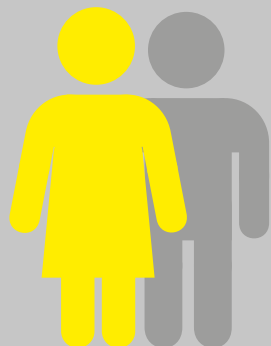
FORMATIE 2023

(in fte)

BETAALDE MEDEWERKERS

Nieuwe medewerkers in dienst: 24

Medewerkers uit dienst: 26

116,7 (2022: 115,7)

GESUBSIDIEERDE MEDEWERKERS

2,3 (2022: 2,8)

VRIJWILLIGERS (incl. Bestuur)

Gestart: 17

Gestopt: 9

12,5 (2022: 7,1)

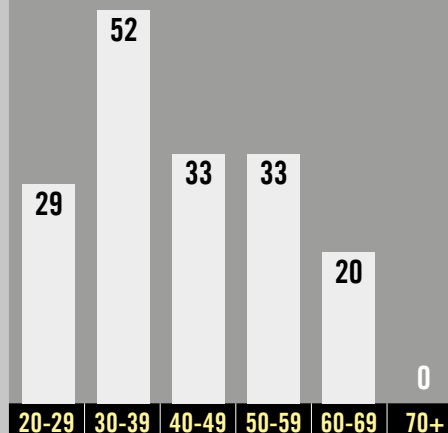
STAGIAIRS

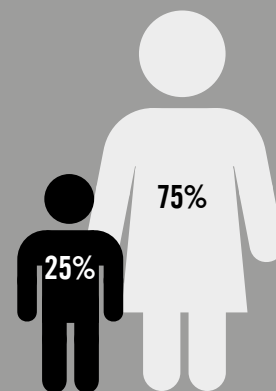
8,4 (2022: 4,8)

BETAALDE MEDEWERKERS

Leeftijdsopbouw

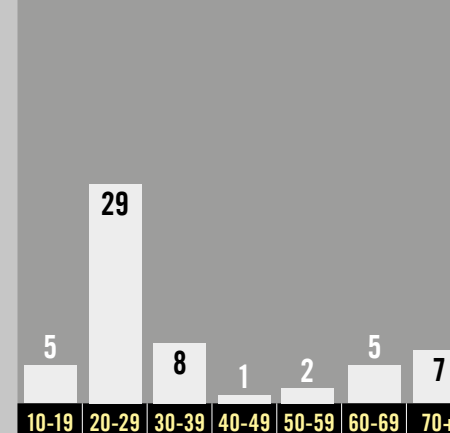

Verdeling man-vrouw

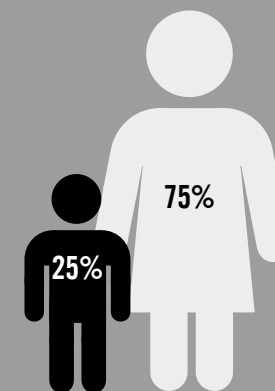

VRIJWILLIGERS

Leeftijdsopbouw

Verdeling man-vrouw

KLACHTEN UIT HET NEDERLANDS PUBLIEK

Klachten uit het Nederlands publiek

In 2023 nam het aantal klachten af (2.539) ten opzichte van 2022 (3.194). Van de klachten die we in 2023 ontvingen, kwamen er 1702 van leden/donateurs en oud-leden en oud-donateurs. De overige klachten (832) waren afkomstig van niet-leden. De meeste klachten hebben, net als vorig jaar, betrekking op ons beleid (1290). Dit is een behoorlijk verschil met vorig jaar (2680 klachten). Dat hoge aantal was voornamelijk toe te rekenen aan het Oekraïne-persbericht van 2022. Andere klachten over Amnesty's beleid gingen over onze campagne over demonstratierecht, onze berichtgeving over Israël en Palestina, en de Russische gewetensgevangene Aleksei Navalny.

Een van de grotere categorieën in de klachtenrapportage betreft de 'koers van Amnesty'. Dit is enigszins een vertekend beeld, omdat een deel van deze klachten nog betrekking hebben op het staartje van de Oekraïne-klachten. Het demonstratierecht is ook nog steeds een duidelijke bron van klachten (189), maar in vergelijking met vorig jaar is het aantal flink gedaald (295).

Onder de noemer 'Land-specifieke klacht' zijn onder meer de klachten omtrent de situatie in Israël en Palestina geregistreerd. Dit is dan ook de voornaamste reden dat deze categorie sterk vertegenwoordigd is, namelijk met 184 klachten en opzeggingen. Onder het kopje 'Beleid' vormen de Tweede Kamerverkiezingen van 2023 een aparte categorie. De klachten hierover spreken voor zich, vanwege de reactie van Amnesty op de uitslag van de verkiezingen.

Klachten over werving (± 44 procent)

De klachten over werving zijn verhoudingsgewijs behoorlijk gestegen. Het totaal aantal klachten is wel afgenomen, terwijl de wervingsactiviteiten behoorlijk zijn gegroeid. De intensiteit van deze wervingsactiviteiten heeft ook een stijging van de klachten over werving veroorzaakt, van 394 in 2022 naar 1125 in 2023. Dit heeft twee oorzaken: er zijn meer nieuwe leden geworven in 2023 en er zijn meer mensen gebeld via de telemarketingbureaus. Er is eind 2023 uitgebreid geëvalueerd en de oorzaken voor de klachten zijn besproken en aangepakt.

Klachten over organisatie (± 5 procent)

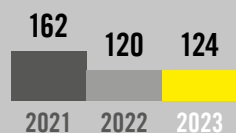
De klachten over onze organisatie betreffen vooral de administratie in Salesforce. Dit komt voornamelijk doordat mensen dubbel in het systeem voorkomen, waardoor ze gevraagd worden om lid te worden, terwijl ze dit vaak al heel lang zijn.

Interne klachten

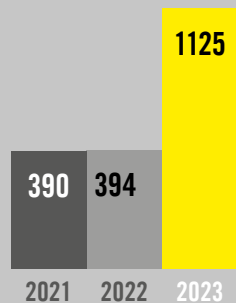
Er waren in 2023 geen interne klachten.

KLACHTEN

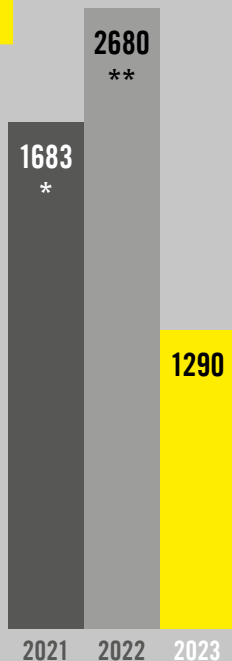
OVER

ORGANISATIE

WERVING

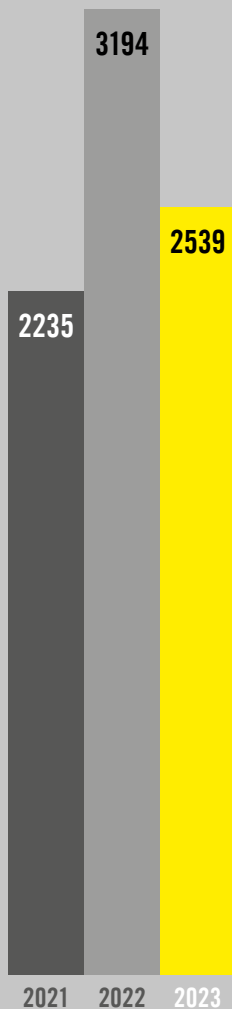

BELEID

* 30,7 procent betrof ons standpunt over de coronamaatregelen
 ** 27,7 procent betrof klachten over persbericht over Oekraïense gevechtstactieken

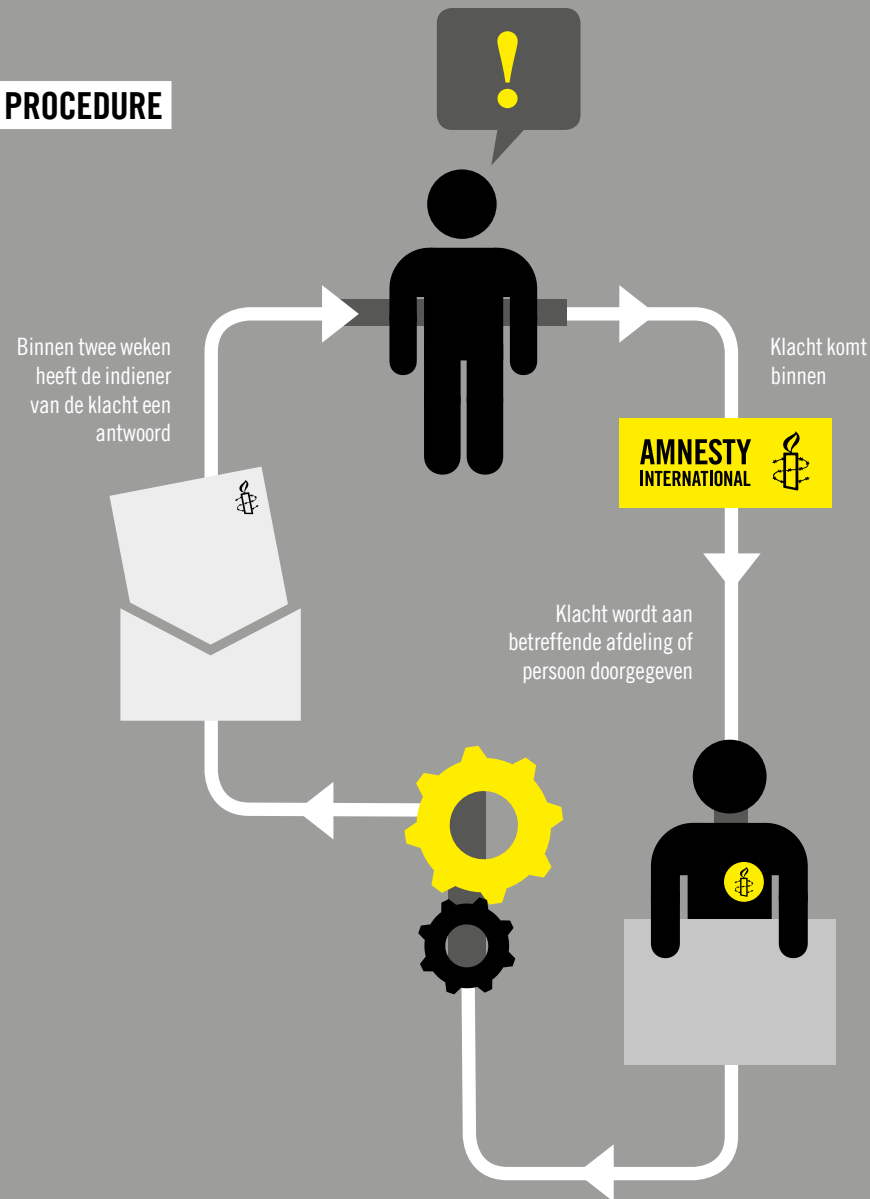

INTERNE KLACHTEN

TOTAAL

PROCEDURE

MVO-ONTWIKKELINGEN	
Bestuur van de organisatie	Geen nieuwe ontwikkelingen.
Mensenrechten	Geen nieuwe ontwikkelingen.
Arbeidsomstandigheden	Geen nieuwe ontwikkelingen.
Milieu	Geen nieuwe ontwikkelingen.
Eerlijke bedrijfsvoering	Geen nieuwe ontwikkelingen.
Consumentenzaken	Zie onder het kopje 'Privacy' in dit jaarverslag.
Maatschappelijke betrokkenheid	Geen nieuwe ontwikkelingen.

MVO-BELEID

Amnesty Nederland opereert met respect voor mens, milieu en maatschappij. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) omvat een breed scala aan onderwerpen. We volgen de internationale richtlijn ISO 26000 voor het implementeren van mvo in de organisatie. In deze richtlijn staan zeven mvo-principes: bestuur van de organisatie, mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu, eerlijke bedrijfsvoering, consumentenzaken en maatschappelijke betrokkenheid. Vanuit het meerjaren en integraal DIDU-visie- en beleidsplan is het mvo-beleid benoemd als aandachtspunt en zal daarom in 2024 worden geëvalueerd. De verdere implementatie van ons inkoopbeleid, waarin de facetten van maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn meegenomen, heeft vertraging opgelopen, waardoor afronding van de implementatie in 2024 plaatsvindt.

PRIVACY

Amnesty heeft privacy hoog in het vaandel staan. Wij voeren al jaren campagne voor het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. In veel landen worden surveillancetechnologieën misbruikt om bepaalde groepen mensen, zoals activisten en journalisten, te bespioneren. Hier komt Amnesty in actie. Je hoeft niet te zeggen waarom je met rust gelaten wilt worden door de staat. Dat we in een vrije samenleving ons onbespied mogen wanen is een natuurlijk staat van zijn.

In dat licht is het misschien vreemd dat wij als Amnesty ook persoonlijke gegevens verwerken. Het verzamelen van persoonsgegevens is nodig om op te komen voor mensenrechten wereldwijd en om ons werk blijvend te financieren. We verzamelen gegevens om donaties en lidmaatschappen mogelijk te maken, voor manifestaties, petitie, voorlichtingen, collectes en om onze boodschap over het voetlicht te brengen. We faciliteren natuurlijk ook veilige communicatie met activisten en tussen activisten onderling.

Onze inzet voor privacy als mensenrecht maakt ons schatplichtig. Onze verwerking van gegevens moet voldoen aan wet- en regelgeving en ethische normen. Daarom maken wij bijvoorbeeld wij bewust geen gebruik van bepaalde diensten op Amerikaanse socialmediaplatformen, omdat zij de privacy van onze leden en donateurs onvoldoende waarborgen.

We hebben op dit moment al veel gedaan om privacy binnen de organisatie te borgen. We hebben onze beheersmaatregelen omschreven in privacy- en informatiebeveiligingsbeleid met een zogenaamde *plan-do-check-act*-cyclus. Dat betekent zoveel als dat we de getroffen maatregelen ook controleren, evalueren en, indien nodig, verbeteren.

In 2023 hebben we plaatsvindt de organisatie gewerkt aan bewustwording. We hebben trainingen gegeven aan verschillende

afdelingen binnen de organisatie. We hebben ook een robuuster raamwerk geïntroduceerd voor de medewerkerprivacy en -integriteit. We kijken bijvoorbeeld naar regels voor het gebruik van bedrijfsapparatuur, voor wie toegang heeft tot bepaalde onderdelen van systemen – denk hierbij aan gegevens over leden of personeel – en thuiswerken.

We zijn geaccrediteerd voor het waarborgen van de privacy door branchevereniging DDMA. Het keurmerk kijkt naar:

- respect voor privacy
- veilige opslag van data
- transparantie over dataverwerking
- transparantie over privacyrechten

We hebben ook een externe audit op privacy doorlopen. Hieruit blijkt ook dat privacy binnen Amnesty is belegd en dat we zorgvuldig omgaan met gegevens. Tegelijkertijd is er ook ruimte voor verbetering. Een belangrijk aandachtspunt is bijvoorbeeld onze bewaartermijnen. Gooien we echt alles weg wat we niet meer nodig hebben? Een ander punt is de verwerking van persoonsgegevens binnen onze groepen, omdat de Amnesty-organisatie daar niet altijd zich op heeft. We hebben wel al veel ondernomen om dit proces beheersbaar te maken. Zo worden groepsmails inmiddels verzonden via het Amnesty-platform en kunnen groepsleden ook een groeps-Amnesty-e-mailadres krijgen. We proberen privacy zodanig te organiseren dat alle initiatieven vanuit de groepen, die voor ons zo belangrijk zijn, doorgang vinden.

Met de bevindingen gaan we het komende jaar verder aan de slag.

INTEGRITEIT

Amnesty International Nederland committeert zich aan integer werken. Daartoe werken we voortdurend aan de ontwikkeling van ons integriteitssysteem. In 2022 stelde Amnesty een

integriteitsfunctionaris aan, die de verantwoordelijkheid heeft om het integriteitssysteem te ontwikkelen en te onderhouden.

In 2023 is een tweede vertrouwenspersoon aan het systeem toegevoegd, waardoor het voorportaal naar het meldsysteem toegankelijker is geworden. Amnesty-collega's maken goed gebruik van deze mogelijkheid om advies in te winnen. In 2023 waren er twee meldingen, die door het integriteitssysteem zorgvuldig werden afgehandeld. In deze situaties was geen onderzoek vereist.

De basis van het integriteitssysteem van onze organisatie bestaat uit het Integriteitsbeleid, de Gedragscode en de Meldregeling Misstanden. In 2023 heeft Amnesty zich gericht op DIDU en was er veel aandacht voor het voorkómen van discriminatie en het stimuleren van een inclusieve omgeving. Dit werk is ook belangrijk geweest voor de integriteit van de organisatie. Er is een meerjarenbeleidsplan voor DIDU opgesteld en zijn we begonnen met het trainen van zowel medewerkers als vrijwilligers op dit vlak.

Verder besteedde Amnesty veel aandacht aan morele oordeelsvorming rond de acceptatie van nalatenschappen en de verantwoordelijkheid die Amnesty heeft ten opzichte van haar supporters. Dit is een complexe kwestie, waar de hele sector het afgelopen jaar mee te maken heeft gehad. De mogelijkheid om morele beraden te houden helpt Amnesty om ervoor te zorgen dat we op een rechtvaardige manier met de acceptatie van nalatenschappen omgaan.

In 2024 zal het integriteitssysteem in lijn zijn met Amnesty's nieuwe sociale norm en ervoor zorgen dat de noodzakelijke activiteiten die raken aan zowel integriteit als DIDU worden voortgezet en geïntegreerd als normale praktijk binnen de organisatie. Dit betekent dat het beleid en de procedures de nodige updates krijgen.

RISICOMANAGEMENT

Amnesty Nederland heeft te maken met verschillende risico's en onzekerheden in haar werk. De belangrijkste risico's zijn in kaart gebracht en liggen op het gebied van een veranderende wereld, strategie (inclusief imagoschade), operationele activiteiten waaronder ook frauderisico's, financiële risico's en risico's rond wet- en regelgeving. Voor onze mensenrechtenactiviteiten speelt wet- en regelgeving rond witwassen en financiering van terrorisme een belangrijke rol. Amnesty volgt hierin de internationaal aanvaarde richtlijnen en heeft haar controle hierop ook afgestemd. Zo is er een actieve due diligence van onze samenwerkingspartners, hebben we een actieve deelname in diverse goede doelen-platforms en investeren we in de kennis bij medewerkers betreffende integriteit en privacy. Mede hierdoor worden imagoschade en daarmee samenhangende financiële risico's, bijvoorbeeld als gevolg van opzeggingen van leden of het intrekken van financiële toezeggingen, tot een minimum beperkt. Frauderisico's worden gemitigeerd door het toepassen van onder meer het vierogenprincipe. Door het jaar heen wordt de risicoanalyse geactualiseerd als vast onderdeel van de plannings- en controlcyclus. Dit stelt ons in staat belangrijke risico's tijdig te onderkennen en beheersmaatregelen in te stellen, zodat schade in het bereiken van onze doelstellingen kan worden voorkomen of beperkt. Op basis van deze risicoanalyses houden management en bestuur zicht op de belangrijkste risico's voor de organisatie. Op basis van de combinatie op bereidheid, impact en kans wordt, aan de hand van het stoplichtmodel, een overall risicoindicatie gegeven.

RISICO CATEGORIE	RISICO OMSCHRIJVING	BEREIDHEID	BEHEERSMAATREGELEN	IMPACT	KANS	STOPLICHT
TACTISCH	Door incidenten bij, of kritiek op en communicatie vanuit Amnesty Nederland, Amnesty Internationaal, samenwerkingspartners van Amnesty of andere goede doelen kalft het imago af.	LAAG	Naleven wat Amnesty zelf propageert. Aandacht voor transparantie in onze eigen externe communicatie. Implementatie en up-to-date houden van ons mvo-beleid. Actieve due diligence van samenwerkingspartners. Crisiscommunicatieteam.	HOOG	HOOG	● ● ●
TACTISCH	Afnemend draagvlak voor mensenrechten door actuele ontwikkelingen in de samenleving	MEDIUM	Analyseren van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen die kansen of bedreigingen vormen voor de bevordering of bescherming van mensenrechten. Het belang van (bescherming van) mensenrechten blijven agenderen en zichtbaar maken. Dialogo aangaan met onze achterban en het bredere Nederlandse publiek over mensenrechten.	HOOG	MEDIUM	● ● ●
STRATEGISCH	Het niet (tijdig) maken van de juiste strategische keuzes waardoor te weinig mensenrechten impact wordt behaald, actuele mensenrechtenprogramma en (internationale) campagnes onvoldoende aansprekend zijn en onvoldoende zichtbaarheid wordt gerealiseerd.	LAAG	Strategieontwikkeling vanuit de internationale beweging (AI Global Strategy). Positionering en agendavorming van Amnesty Nederland. Rapporteren, monitoren en evalueren van de voortgang ten opzichte van beoogde doelen.	HOOG	LAAG	● ● ●
TACTISCH	Door toenemende polarisatie wordt het invullen van de missie van Amnesty International bemoeilijkt en wordt het lastiger om resultaat te behalen.	LAAG	In gesprek blijven met het maatschappelijk middenveld.	HOOG	MEDIUM	● ● ●
OPERATIONEEL	Het welzijn van medewerkers staat onder druk door werk gerelateerde stress en/of onveiligheid op het werk waardoor een verhoogd risico op ziekteverzuim, verloop en druk op de uitvoeringscapaciteit.	LAAG	Als werkgever voor het welzijn van medewerkers zorgdragen: op het gebied van werksfeer, fysieke werkomgeving waaronder thuiswerken, ontwikkelingsmogelijkheden, (psychosociale) zorg. Begeleiding van de organisatie op het gebied van DIDU (Diversiteit, Inclusie, Discriminatie en Uitsluiting) In gesprekken tussen medewerkers en de afdelingsmanagers wordt aandacht besteed aan mogelijke werkgerelateerde stress. Duurzame inzetbaarheid is een van de kernthema's in de arbeidsvoorwaarden	HOOG	MEDIUM	● ● ●
OPERATIONEEL	Amnesty wordt getroffen door een cyberaanval waardoor vertrouwelijke informatie kan worden ontvreemd en bedrijfsprocessen volledig stil komen te liggen.	LAAG	Grote dienstverlener als partner in cybersecurity. Toegangscontrole via Single Sign On (SSO). Viruscontrole op bestanden bij inkomende mails. Virusscans en/of beheer op alle apparaten die verbonden zijn met het internet.	HOOG	HOOG	● ● ●
FINANCIEEL	Het ledenaantal en inkomsten groeit niet mee met het kostenniveau van de organisatie waardoor de invulling van de doelstellingen onder druk komt te staan.	LAAG	Waar nodig heroverwegen van de fondsenwervingsstrategie en investeren in nieuwe vormen van leden- en fondsenwerving. Organisatie flexibel houden door een goede verhouding in de vaste en flexibele formatie en af te stemmen op structurele en niet structurele activiteiten. Continuïteitsreserve op peil houden zodat plotseling verlies aan inkomsten tijdelijk opgevangen kan worden.	HOOG	MEDIUM	● ● ●
OPERATIONEEL	Fraude kan plaatsvinden bij onze dagelijkse werkzaamheden in fraudegevoelige landen of binnen onze eigen organisatie. Imagoschade en financiële schade kunnen hierbij het gevolg zijn.	LAAG	Er zijn duidelijke procedures en richtlijnen binnen Amnesty Nederland aanwezig om het aangaan van financiële banden met high risk countries te voorkomen. Binnen Amnesty Nederland is een duidelijke functiescheiding doorgevoerd bij betaling van facturen.	HOOG	MEDIUM	● ● ●

GROEP MET TOEKOMST

Waar Amnesty-groepen vaak moeite hebben om nieuwe aanwas te vinden, is in Culemborg een complete jongerengroep geboren. 'Amnesty brengt mensen samen die aan een betere wereld willen werken. En dat zijn er in principe heel veel.'

Cees van Bockel (81) kun je met recht een Amnesty-veteraan noemen. Hij was onder meer bestuurslid bij Amnesty Nederland en in zo'n beetje elke gemeente waar hij woonde was hij actief in de lokale groep. Momenteel is hij voorzitter van Amnesty Culemborg. Zijn belangstelling voor mensenrechten vloeit voort uit zijn voormalige werk als directeur van een HR-organisatie ('Ik stond voor een menswaardig personeelsbeleid'). Daarnaast is hij al zijn hele leven actief als vrijwilliger in de politiek en in de kerk.

Amnesty Culemborg heeft een kerngroep van 6 vrijwilligers en kan in totaal zo'n 20 mensen inzetten. De groep ontplooit veel activiteiten, zegt Cees: 'Bij twee scholen voor voortgezet onderwijs geven we regelmatig gastlessen. Iedere maand hebben we een schrijfafond in de bibliotheek. Zonder steun van het hoofdkantoor werven we zelf collectanten voor de jaarlijkse collecte, die heel goed loopt. En bij ons Write 4 Rights-evenement doen B&W mee.'

Cees van Bockel en
Quiam El Ouasdad
© Amnesty
Nederland

Succesvolle thema-avond

En dan is er sinds kort een ontwikkeling waar Cees zich in het bijzonder over verheugt. Het begon allemaal toen hij hoorde dat Ouiam El Ouasdad, een leerlinge van een plaatselijke middelbare school, voor haar VWO-examen een profielwerkstuk had gemaakt over het lot van de Oeigoeren in China. Dat had ze gedaan in de vorm van een documentaire. Cees vroeg aan Ouiam of zij met Amnesty Culemborg op 21 september, de Dag van de Vrede, mee wilde werken aan een thema-avond over de mensenrechtenschendingen tegen de Oeigoeren in China.

Die avond – die met 80 bezoekers een groot succes was – was het startpunt van wat nu officieel de jongerengroep van Amnesty Culemborg is, zegt Ouiam (18). Ook zij heeft haar hele leven al interesse in de mensenrechten. ‘Dat heeft te maken met mijn achtergrond. Mijn ouders zijn maatschappelijk betrokken en bij ons thuis ging het vaak over politiek. En dat ik persoonlijk te maken heb gehad met racisme en discriminatie heeft denk ik ook wel een rol gespeeld.’

Praten over mensenrechten

Al in de derde klas trok Ouiam zich het lot van de Oeigoeren aan, maar ze merkte dat het onderwerp uit de media verdween. Dus besloot ze haar profielwerkstuk eraan te wijden, om zo meer aandacht te generen voor de mensenrechtenschendingen in de concentratiekampen in de Chinese provincie Xinjiang, waar 1 miljoen Oeigoeren gevangenzitten. In de film interviewt Ouiam de Tweede Kamerleden Farid Azarkan en Sjoerd Sjoerdsma, de Oeigoerse vluchteling-schrijver Ahmedjan Kasim, wiens vader in een van de kampen zit, en Stijn Deklerck, Chinaspecialist bij Amnesty Nederland.

‘Mijn vriendin, die ook aan de documentaire meewerkte, en ik vonden het heel leuk om de thema-avond te helpen organiseren,’ zegt Ouiam. ‘We begonnen een Instagram-account over mensenrechtenonderwerpen en praatten er vaak over met vrienden. Er kwamen nog drie jongeren bij en nu vormen we samen de jongerengroep. We willen in ieder geval ieder jaar op de Dag van de Vrede een evenement rond een mensenrechtenthema organiseren.’

Amnesty is broodnodig

Het zijn sombere tijden voor de mensenrechten, maar dat sterkt beide Culemborgers alleen maar in hun overtuiging dat Amnesty meer dan ooit nodig is. ‘Als er door onze acties maar één slachtoffer gered wordt, zijn we al nuttig,’ zegt Cees. ‘Maar gelukkig zijn het er veel meer dan één. Amnesty grossiert in goede resultaten.’ En Ouiam zegt: ‘Amnesty brengt mensen samen die aan een betere wereld willen werken. Dat zijn er in principe heel veel. Want als ik in gesprek ga met mensen, blijkt dat de meesten hetzelfde denken over mensenrechten.’

‘Als er door onze acties maar één slachtoffer gered wordt, zijn we al nuttig’

FINANCIEEL VERSLAG

INLEIDING

In de jaarrekening legt de Vereniging Amnesty International, afdeling Nederland (Amnesty Nederland) verantwoording af over inkomsten, bestedingen, resultaat en financiële positie in 2023. De jaarrekening vormt een integraal onderdeel van het jaarverslag 2023 en omvat de Vereniging Amnesty Nederland inclusief de regionale en plaatselijke geledingen.

De jaarrekening is opgesteld conform 'Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Organisaties' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarnaast past Amnesty Nederland de 'Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties' en de 'Handreiking Verantwoord Financieel Beheer' van Goede Doelen Nederland toe.

Door het afronden van de cijfers in dit hoofdstuk kunnen kleine verschillen ontstaan in de optelling van cijfers.

RESULTATEN 2023

Het resultaat over 2023 bedraagt € 0,1 miljoen. Het resultaat wordt gedekt vanuit de daarvoor bestemde reserves. Het positieve verschil ten opzichte van het begrote resultaat bedraagt € 1,6 miljoen. In grote lijnen kan gesteld worden dat het resultaat 2023 positiever is uitgevallen dan begroot, door met name de hogere inkomsten. De hogere inkomsten komen voort uit hogere bijdragen van particulieren, maar vooral uit de hogere inkomsten uit nalatenschappen. De verschillende posten worden hierna verder toegelicht.

RESULTAAT 2023

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2022
Totaal inkomsten	30.973	32.951	1.978	30.683
Totaal bestedingen	-32.425	-32.773	-348	-31.388
Saldo financiële baten en lasten	4	-58	-62	-2
Resultaat	-1.448	120	1.568	-707

INKOMSTEN 2023

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2022
Geworven baten				
Baten van particulieren	23.845	25.882	2.037	23.867
Baten van bedrijven	200	297	97	201
Baten van loterijorganisaties	4.472	4.309	-163	4.245
Baten van subsidies van overheden	1.666	1.250	-416	1.222
Baten van andere organisaties zonder winststreven	350	754	404	537
Som van de geworven baten	30.533	32.492	1.959	30.072
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	440	459	19	610
Overige baten	0	0	0	1
Som van de baten	30.973	32.951	1.978	30.683

INKOMSTEN

De totale inkomsten in 2023 bedragen € 33,0 miljoen, waarmee € 2,0 miljoen meer is gerealiseerd dan voor 2023 is begroot. De hogere inkomsten zijn vooral te danken aan de hogere baten van particulieren. Vooral de inkomsten uit nalatenschappen waren veel hoger dan begroot. Daarnaast waren ook bijdragen van leden en donaties van overige particulieren hoger dan verwacht. Onderstaand is de tabel met inkomsten opgenomen en volgt een nadere toelichting per inkomstensoort.

Baten van particulieren

De baten van particulieren betreffen alle gebonden en ongebonden inkomsten zoals vermeld in onderstaande tabel.

BATEN VAN PARTICULIEREN

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2022
Bijdragen van leden	17.700	17.963	263	17.660
Donaties van overige particulieren	775	972	197	955
Bijdragen van Amnesty-groepen	70	86	16	86
Landelijke collecte	1.375	1.342	-33	1.504
Evenementen	25	30	5	39
Nalatenschappen	3.900	5.490	1.590	3.623
Totaal baten van particulieren	23.845	25.882	2.037	23.867

Bijdragen van leden

Door de verhoogde inspanning op fondsenwerving is het aantal leden in 2023 gestegen en komt ultimo 2023 uit op 262.930 leden, een stijging met 2.161 leden ten opzichte van 2022. Daarnaast is de gemiddelde bijdrage gestegen van € 68 in 2022 naar € 69 in 2023. Dankzij de stijging in leden komt de bijdrage van leden € 302 duizend (+ 1,7 procent) hoger uit dan in 2022 en € 263 duizend hoger dan begroot.

Donaties van overige particulieren

De donaties van overige particulieren in 2023 (€ 972 duizend) waren € 17 duizend hoger dan de opbrengst in 2022 (€ 955 duizend).

Bijdragen van Amnesty-groepen

De inkomsten die worden verantwoord onder deze categorie betreffen de bijdragen van Amnesty-groepen (de afstorting van liquide middelen boven € 1.000), de aan de groepen afgedragen collectevergoeding, gebonden bijdragen van groepen en andere door groepen gegenereerde inkomsten. In 2023 bedraagt de realisatie € 86 duizend, gelijk aan de realisatie over 2022.

Landelijke collecte

In 2023 is € 1,3 miljoen opgehaald met de landelijke collecte, € 200 duizend minder dan in 2022. De gelden zijn gerealiseerd door zowel de online collecte als via de traditionele huis-aan-huis-collecte. Het collecteren van muntgeld wordt steeds lastiger, omdat huishoudens minder contant geld in huis hebben.

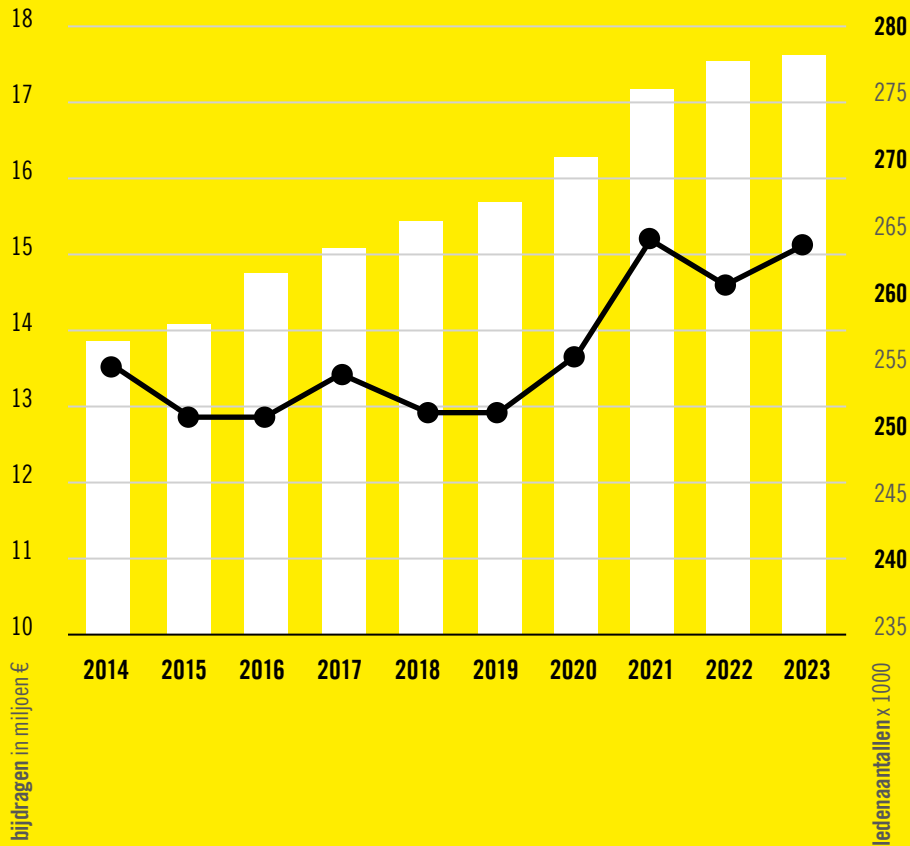
Nalatenschappen

Amnesty registreert de nalatenschappen conform de RJ-640, waardoor de baten uit nalatenschappen verwerkt worden op het moment dat 'rekening en verantwoording' is ontvangen van een notaris. Amnesty heeft in 2023 € 5,5 miljoen aan inkomsten uit nalatenschappen gerealiseerd, € 1,9 miljoen meer dan in 2022. Het aantal meldingen was met 91 echter 13 lager dan in 2022 (104).

BIJDRAGEN VAN LEDEN / LEDENAANTALLEN

2014-2023

■ bijdragen van leden ● ledenaantallen

Baten van bedrijven

De inkomsten van bedrijven vielen in 2023 € 96 duizend hoger uit dan in 2022. Het blijft moeilijk om de omvang ervan structureel te vergroten.

Baten van loterijorganisaties

In 2023 ontving Amnesty Nederland € 3,6 miljoen van de Nationale Postcode Loterij als reguliere bijdrage. Ook kende de Nationale Postcode Loterij in 2021 een bedrag toe van € 2.583 duizend voor het project Watching Big Brother. Het project wordt in samenwerking met het Internationaal Secretariaat van Amnesty International uitgevoerd. De in deze jaarrekening verantwoorde inkomsten betreffen het deel van de bijdrage dat in 2023 werd besteed en liggen € 163 duizend lager dan begroot.

Baten van subsidies van overheden

Voor Human Rights Capacity-Building Programme (HURICAP) startte in 2021 de nieuwe financieringsperiode 2021-2025 van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Amnesty doet daarin capaciteitsopbouwwerk in twaalf landen in Afrika en het Midden-Oosten, in samenwerking met de drie andere alliantiepartners Pax, Abaad en DefendDefenders. Extra nadruk ligt op het werken met vrouwen en met jongeren, en op het inzetten van het ontwikkelde trainingspakket rond Business and Human Rights. De alliantie krijgt voor de periode 2021-2025 middelen toegekend door het ministerie van Buitenlandse Zaken als strategische partner op het gebied van 'Strengthening Civil Courage'.

Het aandeel van Amnesty uit de toegekende subsidie bedraagt € 5,7 miljoen, verspreid over vijf jaar. De bestedingen waren in 2023 lager dan begroot (€ 1,3 miljoen versus € 1,7 miljoen). De belangrijkste redenen voor het achterblijven van de bestedingen ten opzichte van de begroting zijn verslechterende veiligheidssituaties, organisatorische problemen en programmatische heroriëntatie in de diverse landen die we

ondersteunen. Amnesty streeft ernaar het niet bestede deel van de ontvangen subsidie in de jaren 2024-2025 alsnog in te zetten.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

De inkomsten van andere organisaties zonder winststreven bevatten de inkomsten van stichtingen, fondsen en (religieuze) instellingen. De realisatie ligt met € 754 duizend in totaal € 404 duizend boven de begroting. In de begroting worden alleen gebonden inkomsten opgenomen die al formeel zijn toegekend. Gedurende 2023 zijn additionele inkomsten van fondsen en stichtingen gerealiseerd, zowel gebonden als ongebonden.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Onder deze categorie vallen de inkomsten uit merchandising (de verkoop van Amnesty-producten), (advertentie)inkomsten van Amnesty's maandblad *Wordt Vervolgd*, en de inkomsten uit verhuur van kantoorruimte, inclusief de opbrengst van de dienstverlening aan huurders.

De omzet uit merchandising is met een realisatie van € 788 duizend met 8 procent toegenomen ten opzichte van 2022 (€ 731 duizend). De verkopen uit de webwinkel bedragen € 648 duizend (2022: € 611 duizend), de overige inkomsten komen voort uit verkopen bij evenementen. De brutowinst is met € 281 duizend gelijk aan de brutomarge in 2022. Als percentage van de omzet daalt de marge met 2 procentpunt. Dit is mede het gevolg van de verkopen op Pinkpop in 2022 waar ook merchandise uit 2020 is verkocht waarvan de inkoopkosten waren afgeboekt; dit was een gevolg van corona.

Als een van de resultaten van het innovatietraject is Amnesty in 2021 gestart met een nieuwe fondsenwervende activiteit. Onder de noemer Avondje Gerechtigheid verkochten we thematische maaltijdboxen. In 2022 is deze activiteit voor de laatste keer in deze vorm ingezet. In 2022 is nog een resultaat behaald van € 92 duizend (exclusief personele inzet). In 2023 is het Avondje Gerechtigheid in dezelfde vorm niet meer ingevuld.

De inkomsten uit advertenties in *Wordt Vervolgd* waren conservatief begroot en zijn in de praktijk met een realisatie van € 40 duizend gunstiger uitgevallen. Ten opzichte van 2022 is er een lichte stijging gerealiseerd.

Onder opbrengsten uit verhuur worden de huurtermijnen van de verhuur van een deel van het kantoorpand van Amnesty aan een aantal andere ngo's verantwoord. De opbrengst ligt met € 138 duizend € 17 duizend onder begroot en € 62 duizend onder de realisatie 2022.

Gebonden werving

Van alle inkomsten is in 2023 € 3,5 miljoen gegeven (2022: € 2,3 miljoen) met een gebonden bestemming. Dat wil zeggen dat de geldgever heeft aangegeven waaraan het geld besteed moet worden. Amnesty Nederland biedt de keuze uit meerdere bestemmingen. De herkomst van de gebonden giften in 2023 is als volgt:

HERKOMST GEBONDEN WERVING

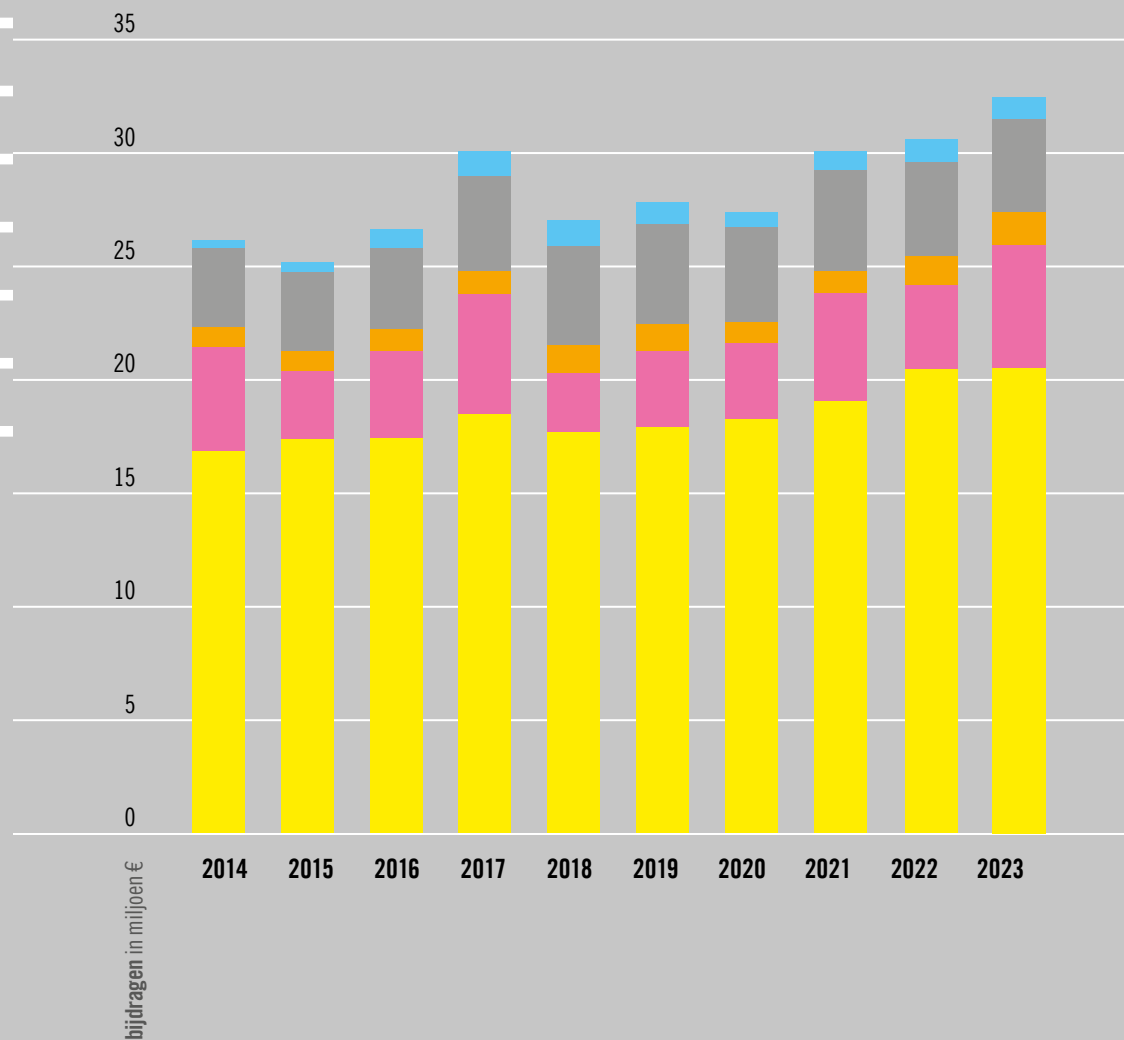
Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2023
Leden	81
Overige particulieren	33
Amnesty-groepen	0
Nalatenschappen	817
Bedrijven	91
Nationale Postcode Loterij	709
Ministerie van Buitenlandse Zaken	1.250
Fondsen en instellingen	563
Totaal	3.546

INKOMSTEN DOOR DE JAREN HEEN

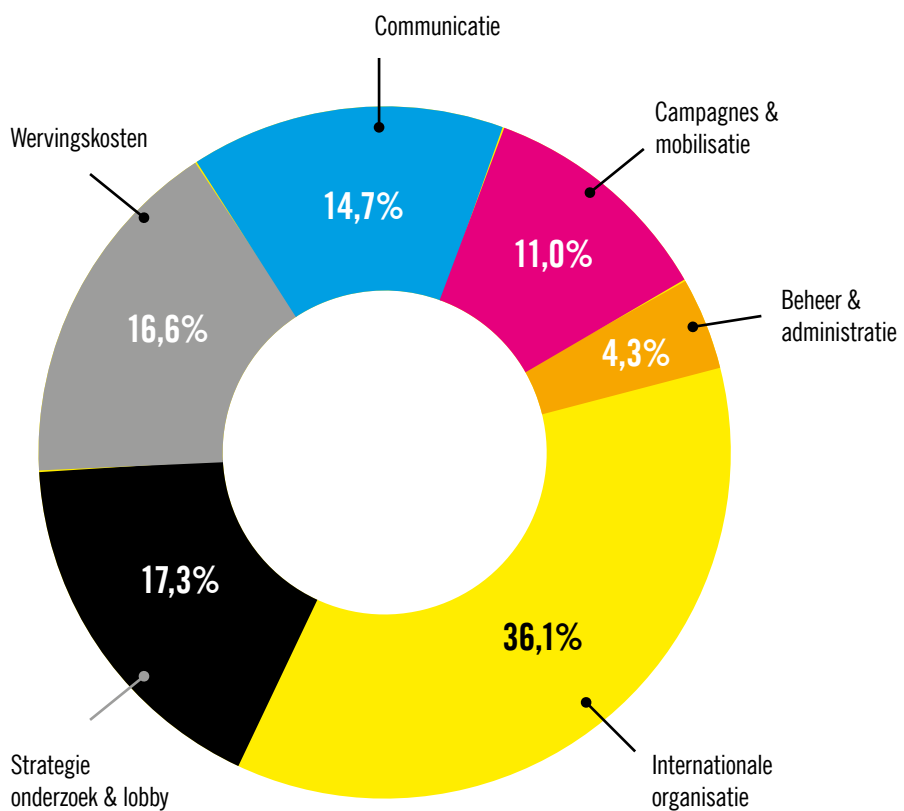
2014-2023

- overig
- loterijorganisaties
- overheidssubsidies
- nalatenschappen
- particulieren

BESTEDINGEN

Amnesty heeft in 2022 € 32,8 miljoen besteed (2022: € 31,4 miljoen). Hiervan is € 25,9 miljoen (79,1 procent) besteed aan de doelstelling. De overige bestedingen betreffen kosten voor fondsenwerving en beheer en administratie. In onderstaande grafiek zijn de kosten per aandachtsgebied uitgedrukt in een percentage van de totale bestedingen.

BESTEDINGEN 2023

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2022
Internationale organisatie	10.701	11.812	1.111	12.073
Strategie, onderzoek en lobby	6.579	5.680	-899	5.704
Campagnes en mobilisatie	3.639	3.588	-51	3.352
Communicatie	4.375	4.831	456	3.926
Totaal aan doelstelling	25.294	25.911	617	25.054
Wervingskosten	5.598	5.450	-148	4.793
Kosten beheer & administratie	1.533	1.412	-121	1.541
Som van de lasten	32.425	32.773	348	31.388

Besteed aan de doelstelling

Onder de noemer 'besteed aan de doelstelling' vallen alle bestedingen op het gebied van Strategie, Onderzoek en Lobby, Campagnes en Mobilisatie en Communicatie. Ook de bijdrage aan de internationale Amnesty-organisatie valt hieronder.

De overige bestedingen aan de doelstelling bestaan uit de kosten voor mensenrechtenprogramma's, campagnes, lobby en voorlichting. Het gaat hierbij onder andere om onze activiteiten op het gebied van mensenrechtenprogramma's zoals Vrijheid van meningsuiting in China, Rusland en Saudi-Arabië, Rechtsstatelijkheid in Europa, Etnisch profileren door de politie in Nederland, Mensen zonder verblijfsrecht in Nederland, Technologie en mensenrechten, Gender en mensenrechten, Human Rights Capacity-Building Programme (HURICAP), Mensenrechteneducatie en de Eerlijke Geldwijzers. Ook zijn middelen aangewend voor onze campagnes voor mensenrechtenactivisten en vluchtelingen, voor bijeenkomsten van de Human Rights Talk, onze mensenrechtendialoog, voor diverse spoedacties (urgent actions), petitie en de schrijffactie Write for Rights op 10 december.

De bestedingen aan de doelstelling van Amnesty exclusief de assessmentbijdrage aan de Internationale beweging is € 459 duizend (3,1 procent) lager dan begroot. Aan de mensenrechtenprogramma's, internationale projecten en campagnes vallend onder Strategie, Onderzoek en Lobby werd in 2023 € 899 duizend minder uitgegeven dan begroot, waarvan de mindere uitgaven voor een groot gedeelte bij HURICAP (€ 501 duizend) zitten. Dit is deels het gevolg van de verslechterende veiligheidssituaties, de organisatorische problemen en programmatische heroriëntatie in de diverse landen die we ondersteunen.

Ook de bestedingen bij het extra meerjarige project via de Nationale Postcode Loterij (Watching Big Brother) waren met € 740 duizend in 2023 € 178 duizend lager dan begroot. Naar verwach-

BIJDRAGE AAN DE INTERNATIONALE BEWEGING AMNESTY INTERNATIONAL

Met de bijdrage aan de internationale beweging wordt onderzoek gefinancierd naar mensenrechtenschendingen. Op basis van dit onderzoek worden rapporten gepubliceerd, acties gevoerd en wordt gelobbyd, voorlichting gegeven en bewustwording vergroot. Hierbij wordt zowel kennis en expertise uitgewisseld met samenwerkingspartners (waardoor een bredere achterban en een groter maatschappelijk draagvlak worden gecreëerd) als financiële samenwerking gezocht.

De bijdrage wordt gebaseerd op een door de internationale beweging overeengekomen berekeningswijze voor de bij te dragen afdracht. De bijdrage aan de internationale organisatie wordt berekend op basis van in het lopende jaar gerealiseerde inkomsten. Hierbij worden de volgende zaken van de totale inkomsten afgetrokken: geoordeelde inkomsten, fondsenwervingskosten en organisatiekosten (zoals huisvesting en IT). De te betalen afdracht wordt vervolgens berekend op basis van een heffingstabel. Ook kan een additionele bijdrage toegekend worden door Amnesty Nederland naar aanleiding van een verzoek daartoe door het Internationaal Secretariaat.

In 2023 droeg Amnesty Nederland € 11,6 miljoen af aan de internationale organisatie (begroot was € 10,5 miljoen). In 2023 is de bijdrage hoger uitgevallen dan begroot, wat wordt verklaard door met name de hogere bijdragen uit het niet gebonden deel van de nalatenschappen, waarover per saldo 62,5 procent wordt afgedragen aan de internationale organisatie, en door de lagere kosten voor fondsenwerving en de kosten voor beheer en administratie, waardoor er minder aftrek is dan begroot.

ting wordt de totale toezegging in de komende jaren wel gebruikt. De bestedingen voor Campagnes en Mobilisatie liggen op begroot, terwijl voor Communicatie € 456 duizend meer is besteed dan begroot. De overbesteding is het gevolg van extra kosten door de verkiezingen in 2023, hogere kosten voor het verbeteren van de website en extra kosten bij leadwerving. De bestedingen op Communicatie zijn € 905 duizend hoger dan in 2022, grotendeels door dezelfde oorzaken bij het vergelijken met de begroting. Daarnaast is € 210 duizend extra besteed aan de TV-uitzending 'UVRM 75 jaar'.

Wervingskosten

De bestedingen aan werving van baten (fondsenwerving) betreffen de werving van nieuwe leden, het upgraden van ledenbijdragen, ledenbehoud, de kosten van de collecte en evenementen, merchandising, innovatie, en de kosten voor relatiemanagement van grote donoren.

De bestedingen aan fondsenwerving zijn in 2023 € 0,7 miljoen hoger dan in 2022 en € 148 duizend lager dan begroot. In 2022 hadden onze fondsenwervende partners personele problemen, waardoor er minder is geworven dan in 2023. Doordat aan leadwerving, als onderdeel van de kosten van de afdeling Communicatie, meer is besteed, zijn de kosten op fondsenwerving in 2023 lager gehouden.

Kosten beheer en administratie

Amnesty Nederland volgt de aanbeveling van Goede Doelen Nederland voor de kosten die vallen onder Beheer en Administratie, namelijk de kosten van Bestuur, Ledenraad, een deel van het management, directiesecretariaat, control en de financiële administratie. De toerekening is gedaan conform de erkenningsregeling.

Kengetallen

Conform de 'Richtlijn 650 voor de Jaarverslaggeving' (RJ650) en de 'normen erkenningsregeling per 10 november 2020' geven we in dit verslag kengetallen weer van de bestedingen aan de doelstelling, wervingskosten en kosten voor beheer en administratie.

Amnesty rapporteert ook het percentage bestedingen aan de doelstelling ten opzichte van de totale bestedingen. De reden voor dit extra kengetal is dat inkomsten (zeker in geval van incidentele meevallers) en bestedingen niet altijd in hetzelfde boekjaar vallen.

Besteed aan doelstelling ten opzichte van totale baten en ten opzichte van totale bestedingen

In 2023 valt het percentage ten opzichte van de totale baten lager uit dan in 2022. Dit is het gevolg van de hogere inkomsten, de noemer in de berekening. Ten opzichte van de totale bestedingen is het percentage ten opzichte van 2022 met 0,8 procent afgenomen. Dit omdat in 2023 de totale bestedingen harder zijn gestegen dan de bestedingen aan doelstellingen ten opzichte van 2022.

Kostenpercentage werving

Het kostenpercentage werving drukt de gemaakte wervingskosten uit als percentage van de som van de geworven baten. Dit percentage valt in 2023 om meerdere redenen hoger uit in vergelijking met voorgaand jaar. De inkomsten zijn in 2023 sterker gestegen dan de bestedingen en de bestedingen zijn hoger dan in 2022. Dat laatste is het gevolg van de personele problemen in 2022 van onze fondsenwervende partners, waardoor er minder is geworven dan in 2023. Daardoor zijn de kosten lager.

KENGETALLEN VAN DE BESTEDINGEN

	Norm	2023	2022	2021
Besteed aan doelstelling t.o.v. totale baten		78,6%	81,7%	78,1%
Besteed aan doelstelling t.o.v. totale bestedingen*	min. 70%	79,1%	79,8%	76,5%
Kostenpercentage werving*		16,6%	15,9%	20,3%
Beheer en Administratie**	max. 5%	4,3%	4,9%	3,9%

* De Erkenningregeling voor goede doelen stelt het volgende: 'De verhouding tussen de bestedingen aan de doelstellingen, wervingskosten en kosten beheer en administratie dient redelijk en uitlegbaar te zijn. De verhouding wordt in elk geval geacht redelijk te zijn wanneer: 1. het percentage doelbesteding als percentage van de totale lasten, gerekend over de afgelopen drie jaar, gemiddeld minimaal 70 procent bedraagt; 2. het gemiddelde percentage doelbesteding over de afgelopen drie jaar niet aanzienlijk afwijkt van het gemiddelde percentage doelbesteding over dezelfde periode van vergelijkbare organisaties.'

** Het Bestuur van Amnesty Nederland heeft bepaald dat de kosten voor Beheer en Administratie maximaal 5 procent van de lasten mogen vormen. Dit betreft dan ook een interne norm.

RESERVES EN FONDSEN, STAND PER EINDE JAAR

Bedragen x € 1.000

	2023	2022	2021
Continuïteitsreserve	10.000	10.000	10.000
Bestemmingsreserves	3.500	4.336	4.932
Bestemmingsfondsen	1.341	386	497
totaal	14.842	14.722	15.429

Kosten Beheer en Administratie

De kosten voor Beheer en Administratie zijn ten opzichte van 2022 met 8% gedaald terwijl de totale bestedingen met 4% zijn gestegen. De gewijzigde verhouding leidt tot een lager percentage ten opzichte van 2022.

Toelichting bestemmingsreserves en -fondsen

Bestemmingsreserves worden gevormd als inkomsten gedeeltelijk niet in hetzelfde jaar worden besteed waarin ze binnenkomen. Bestemmingsreserves hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid; de bestemming wordt bepaald door het Bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening of tussendoor bij het besluit over het instellen van een nieuwe bestemmingsreserve. Bestemmingsfondsen hebben een geoormerkt bestedingsdoel dat door de schenkers is aangegeven op basis van de door Amnesty Nederland geboden mogelijkheden. Deze gelden kunnen niet altijd in het jaar van ontvangst worden besteed. De termijn van bestemming is bepaald door de looptijd van het betreffende project dat met deze middelen wordt gefinancierd.

Aan de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen zijn in 2023 middelen toegevoegd en onttrokken. Dat levert voor de bestemmingsreserves per saldo een onttrekking op van € 836 duizend. Voor de bestemmingsfondsen is er per saldo sprake van een toevoeging van € 956 duizend. Voor een toelichting per bestemmingsreserve en -fonds, en het overzicht van alle toevoegingen en onttrekkingen, wordt verwezen naar de jaarrekening 2023.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de continuïteitsreserve wordt gebaseerd op een analyse van de organisatierisico's en de periode waarvoor Amnesty Nederland deze wil afdekken. Er worden beheersingsmaatregelen vastgesteld per risico en de risicoanalyse wordt bekrachtigd door het Bestuur. Amnesty Nederland voldoet daarmee aan de richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ650. De omvang is met € 10 miljoen ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2022. De omvang van de continuïteitsreserve eind 2023 valt binnen de gehanteerde bandbreedte.

RESULTAATBESTEMMING

Bedragen x € 1.000

	2023
Toevoeging aan de continuïteitsreserve	0
Onttrekking aan de bestemmingsreserves	-836
Toevoeging aan de bestemmingsfondsen	956
Resultaat	120

RESULTAATVERDELING

Het resultaat over 2023 bedraagt € 120 duizend. De resultaatbestemming van dit saldo is opgenomen in het overzicht hieronder.

Financieel beheer

Uitgangspunt van het financieel beheer door Amnesty is dat de inkomsten op een verantwoorde manier worden besteed en beheerd. Hiertoe legt de directie binnen de vereniging rekenschap af aan het Bestuur en wordt het jaarverslag, inclusief de jaarrekening, door de Ledenraad goedgekeurd. De controlerend accountant stelt vanuit zijn externe positie vast of Amnesty haar financieel beheer goed op orde heeft. Daarnaast vindt toetsing plaats door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) om vast te stellen of Amnesty haar zaken – volgens de 'Erkenningsregeling voor goede doelen' – goed ingericht heeft en recht heeft op erkenning als goed doel. Amnesty Nederland is in 2022 uitgebreid getoetst door het CBF met een positief resultaat.

Het beleid inzake financieel beheer heeft het zorgvuldig beheren van reserves en liquide middelen tot doel. Daartoe worden de reserves en liquide middelen risicomijdend beheerd. Risicomijdend betekent in dezen dat liquide middelen kunnen worden aangehouden op spaar- en betaalrekeningen, deposito's, obligaties en aandelenfondsen. Er worden momenteel geen beleggingen in obligaties en/of aandelenfondsen aangehouden.

Met het oog op gewenste risicospreiding, en zo veel mogelijk rekening houdend met de bevindingen van de Eerlijke Bankwijzer, worden de reserves aangehouden bij de Rabobank, ASN Bank, Triodos Bank en ING Bank. Ten behoeve van de afwikkeling van het betalingsverkeer worden rekeningen aangehouden bij de Rabobank (acceptgiroverwerking), de Deutsche Bank in verband met de incasso van de ledenbijdragen via Buckaroo (met directe overmaking van het saldo naar de Rabobank), de Triodos Bank (de

giftenrekening en de rekeningen van alle lokale Amnesty-groepen) en ING Bank (passief).

FINANCIËLE VOORUITBLIK

Het begrote resultaat voor 2024 bedraagt € -555 duizend, dat gedekt wordt uit onttrekkingen van bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

Liquiditeitsplanning

De hoogte van huidige beschikbare liquide middelen geeft voor 2024 geen reden om uit te gaan van eventuele liquiditeitsproblemen. De liquiditeit wordt gedurende het jaar desondanks nauwlettend gemonitord.

BEGROTING 2024

Bedragen x € 1.000

Inkomsten		Bestedingen	
Baten van particulieren	24.495	Internationale organisatie	10.907
Baten van bedrijven	200	Strategie, Onderzoek & Lobby	6.252
Baten van loterijorganisaties	4.421	Campagnes & Mobilisatie	3.546
Baten van subsidies van overheden	1.385	Communicatie	4.521
Baten van fondsen, instellingen	515		
Som van de geworven baten	31.016	Besteed aan doelstelling	25.226
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	330	Wervingskosten	5.384
Overige baten	0	Kosten Beheer en Administratie	1.301
Totaal inkomsten	31.346	Totaal bestedingen	31.911
Saldo financiële baten en lasten			10
Resultaat			-555
Mutatie continuïteitsreserve			0
Dekking uit bestemmingsreserves			736
Dekking uit bestemmingsfondsen			-181
Saldo			0

UPDATE 2024

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne is in 2024 nog steeds in volle hevigheid gaande. Het is helaas niet de verwachting dat de oorlog in 2024 beëindigd zal worden. Op het moment van het schrijven van dit bestuursverslag (half maart 2024) is de inflatie op macro-economisch gebied relatief laag maar nog niet stabiel. Het is op dit moment nog onduidelijk of de inkomsten- en uitgavenontwikkeling van 2023 door beide ontwikkelingen beïnvloed gaan worden. De ontwikkelingen zullen nauwlettend gevolgd worden zodat maandelijks prognoses aangepast kunnen worden, ter ondersteuning van benodigde besluitvorming van het Managementteam en het Bestuur van Amnesty Nederland.

JAARREKENING 2023

Jaarrekening 2023

INHOUD

BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA BESTEMMING SALDO BATEN EN LASTEN)

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2023

Algemeen en grondslagen

Toelichting op de Balans

Toelichting op de Staat van Batens en Lasten

Balans per 31 december 2023

(na bestemming van saldo baten en lasten; alle bedragen in euro's)

<u>ACTIVA</u>		31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	-	-
Materiële vaste activa	2	5.095.018	5.156.864
Financiële vaste activa	3	1.212.228	1.315.954
		6.307.246	6.472.818
Vlottende activa			
Vorraden	4	149.902	164.028
Vorderingen en overlopende activa	5	4.891.949	5.072.798
Effecten	6	298	265
Liquide middelen	7	8.095.850	8.610.461
		13.137.999	13.847.552
		19.445.245	20.320.370

PASSIVA

	31-12-2023	31-12-2022
Reserves en fondsen		
Reserves		
- Continuïteitsreserve	8.1 10.000.000	10.000.000
- Bestemmingsreserves	8.2 3.500.375	4.336.329
	13.500.375	14.336.329
Fondsen		
-Bestemmingsfondsen	9 1.341.379	385.674
	1.341.379	385.674
	14.841.754	14.722.003
Kortlopende schulden	10 4.603.491	5.598.367
	19.445.245	20.320.370

2

Staat van baten en lasten over 2023

(alle bedragen in euro's)

<u>BATEN</u>		2023	begroting 2023	2022
Geworven baten				
Baten van particulieren	11	25.881.542	23.845.000	23.867.115
Baten van bedrijven	12	297.308	200.000	201.298
Baten van loterijorganisaties	13	4.308.677	4.472.000	4.245.308
Baten van subsidies van overheden	14	1.250.338	1.666.000	1.221.853
Baten van andere organisaties zonder winststreven	15	754.485	350.000	536.667
Som van de geworven baten		32.492.350	30.533.000	30.072.241
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	16	458.514	440.000	609.675
Overige baten	17	-	-	795
Som van de baten		32.950.864	30.973.000	30.682.711

<u>LASTEN</u>		2023	begroting 2023	2022
Besteed aan de doelstelling				
Internationale organisatie	18	11.812.282	10.701.000	12.072.563
Strategie, onderzoek en lobby	19	5.680.180	6.579.000	5.703.506
Campagnes en mobilisatie	20	3.587.829	3.639.000	3.352.166
Communicatie	21	4.830.559	4.375.000	3.925.679
		25.910.850	25.294.000	25.053.914
Wervingskosten	22	5.449.887	5.598.000	4.792.968
Kosten beheer en administratie	23	1.412.302	1.533.000	1.540.890
Som van de lasten		32.773.039	32.425.000	31.387.772
Saldo voor financiële baten en lasten		177.825	1.452.000-	705.061-
Saldo financiële baten en lasten	24	58.074-	4.000	1.955-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		119.751	1.448.000-	707.016-

Bestemming saldo van baten en lasten

		2023	begroting 2023	2022
Mutaties in reserves en fondsen:				
Reserves				
- Continuïteitsreserve	8.1	-	-	-
- Bestemmingsreserves	8.2	835.954-	1.300.500-	595.986-
Totaal reserves		835.954-	1.300.500-	595.986-
Fondsen	9	955.705	147.500-	111.030-
Saldo		119.751	1.448.000-	707.016-

Kasstroomb overzicht over 2023

(alle bedragen in euro's)

		2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten			
* Saldo baten en lasten		119.751	707.016-
* Aanpassingen voor			
Afschrijvingen		476.592	480.955
Rentebaten en -lasten	24	45.629-	18.756
Dividendbaten	24	10-	8-
Ongerealiseerd koersresultaat financiële vaste activa	24	103.726	16.747-
Ongerealiseerd koersresultaat effecten	24	33-	72-
		534.646	482.884
* Veranderingen in werkkapitaal			
Mutaties vorderingen en overlopende activa	5	180.849	555.360
Mutatie nog te ontvangen / betalen interest	5	45.366	5.707
Mutaties voorraden	4	14.126	37.440-
Mutaties kortlopende schulden	10	994.876-	673.563-
		754.535-	149.936-

		2023	2022
* Veranderingen in werkkapitaal			
Mutaties vorderingen en overlopende activa	5	180.849	555.360
Mutatie nog te ontvangen / betalen interest	5	45.366	5.707
Mutaties voorraden	4	14.126	37.440-
Mutaties kortlopende schulden	10	994.876-	673.563-
		754.535-	149.936-
Kasstroom uit primaire activiteiten		100.138-	374.068-
Ontvangen / betaalde interest		263	24.463-
Ontvangen dividend		10	8
Kasstroom uit operationele activiteiten		99.865-	398.523-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
* Investerings in materiële vaste activa	2	414.746-	107.527-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		414.746-	107.527-
		514.611-	506.050-
Mutatie geldmiddelen			
Liquide middelen per 1 januari	7	8.610.461	9.116.511
Liquide middelen per 31 december	7	8.095.850	8.610.461
		514.611-	506.050-

TOELICHTING OP HET KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in 2023 beschikbaar zijn gekomen, en van het gebruik ervan, en is opgesteld volgens de indirecte methode.

De kasstroom uit primaire activiteiten, dat is het saldo van de baten en lasten, gecorrigeerd met de afschrijvingen en de financiële baten en lasten plus de mutaties in de kortlopende vorderingen en schulden, bedraagt € 100.138 negatief. Voor een verklaring wordt verwezen naar de relevante posten in de toelichting op de jaarrekening.

Daarnaast is er een negatieve kasstroom door de investering in materiële vaste activa van € 414.746.

Per saldo daalde daarmee de liquiditeitspositie van Amnesty in 2023 met een bedrag van € 514.611 tot € 8.095.850 per 31 december. Hiervan is € 296.827 onder beheer van de lokale Amnesty-groepen.

Toelichting op de jaarrekening 2023

(alle bedragen in euro's)

ALGEMEEN

Activiteiten

De jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland, statutair gevestigd Keizersgracht 177 te 1016 DR Amsterdam, inclusief de regionale en plaatselijke geledingen, KvK-nummer 40530953.

Amnesty International werkt voor mensenrechten. Die waarborgen vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid. Amnesty doet onderzoek, voert actie en steunt verdedigers van mensenrechten wereldwijd.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar. De verslaggevingsperiode is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Functionele valuta en presentatievaluta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De Richtlijn 650 beoogt inzicht te verschaffen in de verwerving van fondsen en de daadwerkelijke besteding aan het doel waarvoor de fondsen zijn geworven. Daarnaast past Amnesty de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen' en 'Handreiking Verantwoord Financieel Beheer' van Goede Doelen Nederland toe. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de vereniging zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Subsidieverplichtingen verdienen hierbij bijzondere aandacht. Vaak betreft dit verplichtingen voor meerdere jaren. Van een subsidieverplichting is sprake nadat het bestuur/de directie een besluit ter zake heeft genomen en dit kenbaar heeft gemaakt aan de subsidieontvanger, waardoor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting ontstaat. Deze verplichting wordt op de balans als schuld verantwoord en gelijktijdig wordt de last verwerkt in de staat van baten en lasten.

De ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden opgenomen voor het brutobedrag, tenzij anders vermeld.

Oorlogen Oekraïne en Israël

De in februari 2022 uitgebroken oorlog in Oekraïne zorgt nog steeds voor veel onzekerheid. Mede als gevolg van de verminderde beschikbaarheid van gas en olie zijn de brandstofprijzen flink gestegen en was de inflatie in 2023 net als in 2022 onverminderd hoog. Door het voortduren van de oorlog blijft economische onzekerheid aanwezig. Daarnaast zorgt de oorlog in Israël voor veel onzekerheid in de wereld.

Het bestuur van Amnesty International is van mening dat de impact van deze oorlogen weliswaar van grote invloed is op onze inhoudelijke agenda, maar dat de continuïteit van onze organisatie niet in gevaar komt.

Continuïteit

Bij het opstellen van deze jaarrekening is uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt, schattingen maakt en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Amnesty maakt gebruik van schattingen bij de volgende balansposten:

- voorziening voor incurantheid op de voorraad merchandising
- voorziening voor oninbaarheid op vorderingen op debiteuren en
- vorderingen inzake nalatenschappen

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als resultaat in de staat van baten en lasten verwerkt.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten bij Amnesty International overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten. De organisatie maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Voor de grondslagen van de financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (CRM-systeem) worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Voor de immateriële vaste activa wordt een afschrijvingspercentage van 25% per jaar gehanteerd.

Materiële vaste activa

De kantoorgebouwen en terreinen, installaties en inventaris worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijving over kantoorgebouwen wordt berekend als een percentage van de aanschafprijs minus de getaxeerde waarde van de grond op het moment van aankoop (2003). De overige afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Kantoorgebouwen 3,33%
- Verbouwingen en renovaties 5-20%
- Installaties en inventaris 25%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa verantwoorde deposito's en leningen u/g worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten zijn opgenomen tegen de reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. Kortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

De beleggingen van de organisatie in aandelen worden, voor zover deze aandelen beursgenoteerd zijn, na de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserves en fondsen

Reserves

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Zie voor verdere toelichting 8.1 - Continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserves worden gevormd als inkomsten gedeeltelijk niet in hetzelfde jaar worden besteed waarin ze binnenkomen. Bestemmingsreserves hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid, de bestemming wordt bepaald door het Bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening of tussendoor bij een besluit over het instellen van een nieuwe bestemmingsreserve. Middelen uit bestemmingsreserves worden zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twee jaar besteed. Uitgangspunt is dat de financiële middelen snel worden besteed aan de doelstelling. Bestemmingsreserves moeten dus over het algemeen op korte termijn beschikbaar zijn voor besteding. De toelichting op de verschillende bestemmingsreserves is vermeld onder '8.2 - Bestemmingsreserves'.

Fondsen

Bestemmingsfondsen hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid die door derden is aangegeven. Giften die een gebonden bestemming hebben kunnen niet altijd in hetzelfde jaar waarin ze zijn ontvangen besteed worden. De termijn van besteding is veelal met de gevers afgesproken. Bij bestemmingsfondsen is het niet mogelijk de bestemming te veranderen zonder goedkeuring vooraf van de giftgevers. Bestemmingsfondsen belopen over het algemeen een redelijk korte termijn. De toelichting op de verschillende bestemmingsfondsen is vermeld onder '9 - Fondsen'.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde wordt vergoed bij afwikkeling van de voorziening, dan wordt de vergoeding als een afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Baten van particulieren

Bijdragen van leden, giften van particulieren en bijdragen van groepen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Collecten worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de akte van verdeling, of als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitgekeerde voorschotten worden altijd verwerkt in de baten in het jaar van ontvangst. Bij geldlegaten wordt over het algemeen geen akte van verdeling / rekening en verantwoording ontvangen. Deze worden daarom verantwoord in de baten in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Nalatenschappen waarop vruchtgebruik door derden rust, worden over het algemeen pas in de baten opgenomen in het jaar waarin het vruchtgebruik eindigt. In enkele gevallen wordt de fiscale waarde van het vruchtgebruik opgenomen. Hiervoor volgt Amnesty de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van Goede Doelen Nederland.

Baten van bedrijven

Baten van bedrijven worden verantwoord in het jaar van toekenning.

Baten van loterijorganisaties

Baten van loterijorganisaties worden verantwoord in het jaar van toekenning, tenzij er een terugbetalingsverplichting is verbonden aan het niet besteden van de bijdrage. In dat geval wordt de bate verantwoord bij het aangaan van een verplichting tot besteding overeenkomstig de voorwaarde waaronder de bijdrage is verstrekt.

Baten van subsidies van overheden

Deze inkomsten worden verantwoord in het jaar waarin de bestedingen hebben plaatsgevonden. Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen of nog te ontvangen baten.

Amnesty accepteert geen overheidsgeld voor onderzoek, lobby en actievoeren, maar in bepaalde gevallen wel voor mensenrechteneducatie. Op een internationale vergadering in 2005 is afgesproken hoe wij mensenrechteneducatie definiëren en welke spelregels er zijn. De subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het programma Power of Voices, dat wordt uitgevoerd binnen de Strengthening Civil Courage-alliantie met Pax, ABAAD en Defend Defenders, is aangevraagd na toetsing van ons project door het Internationaal Bestuur.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Baten van andere organisaties zonder winststreven zoals fondsen en (religieuze) instellingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Opbrengsten uit de verkoop van merchandising worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe (aan derden betaalde) kosten, inclusief de logistieke kosten van in- en verkoop. De in dit verband gemaakte eigen kosten worden als wervingskosten verantwoord.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst.

Lasten

Lasten worden onderverdeeld in drie hoofdgroepen:

- Besteed aan de doelstelling
- Wervingskosten
- Kosten Beheer & Administratie

De kosten van besteding aan de doelstelling en werving baten bestaan uit twee componenten: directe kosten en indirecte kosten. Bij directe kosten is er een directe relatie tussen de kosten en de doelstelling. Deze worden voor 100% toegerekend aan de betreffende hoofdgroep. De indirecte kosten (zoals voor bedrijfsvoering, IT, facilitaire zaken en HR) hebben geen directe relatie met een specifieke doelstelling en worden over de hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Conform de aanbeveling van Goede Doelen Nederland (GDN) worden de kosten van bestuur, ledenraad, directiesecretariaat, control en financiële administratie voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de directie worden via de eerder genoemde verdeelsleutel verdeeld over de hoofdgroepen. De kosten van de coördinatie van de afdeling Bedrijfsvoering worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de coördinatie van de afdelingen Strategie, Onderzoek & Lobby, Campagnes & Mobilisatie en Communicatie worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Besteed aan de doelstelling. De kosten van de coördinatie van de afdeling Fondsenwerving worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Wervingskosten.

Saldo financiële baten en lasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Personeelsbeloningen en pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging.

Amnesty International Nederland heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Medewerkers die hiervoor in aanmerking komen hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het pensioenfonds PFZW. Amnesty International heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Leasing

De organisatie kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta zijn omgerekend naar de rapporteringsvaluta tegen de koers per transactiedatum.

TOELICHTING OP DE BALANS

1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari

Verkrijgingsprijs

Cumulatieve afschrijvingen

Boekwaarde

Mutaties in de boekwaarde:

Investerings

Afschrijvingen

Totaal mutaties in de boekwaarde:

Stand per 31 december

Verkrijgingsprijs

Cumulatieve afschrijvingen

Boekwaarde

CRM-systeem

788.620

788.620-

-

-

-

-

788.620

788.620-

-

De investeringen in de immateriële vaste activa betreffen de inrichting/ontwikkeling van het CRM-systeem. De immateriële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Kantoorgebouwen en terreinen	Installaties en inventaris	Totaal
Stand per 1 januari			
Aanschafprijs	10.971.535	957.039	11.928.574
Cumulatieve afschrijvingen	6.069.447-	702.263-	6.771.710-
Boekwaarde	4.902.088	254.776	5.156.864
Mutaties in de boekwaarde:			
Investeringen	367.674	47.072	414.746
Afschrijvingen	341.218-	127.448-	468.666-
	26.456	80.376-	53.920-
Desinvesteringen	-	68.409-	68.409-
Hierover reeds afgeschreven	-	60.483	60.483
	-	7.926-	7.926-
Totaal mutaties in de boekwaarde:	26.456	88.302-	61.846-
Stand per 31 december			
Aanschafprijs	11.339.209	935.702	12.274.911
Cumulatieve afschrijvingen	6.410.665-	769.228-	7.179.893-
Boekwaarde	4.928.544	166.474	5.095.018

Onder de kantoorgebouwen zijn opgenomen:

Het pand Keizersgracht 175/177 te Amsterdam, kadastraal bekend in de gemeente Amsterdam, sectie E, nummer 8392 en groot zeventien aren en tweeëndertig centiareen, ingeschreven onder nummer 2271 als beschermd monument in de zin van de Monumentenwet 1988.

Het pand Keizersgracht 175/177 is in 2003 aangekocht, verbouwd, gerenoveerd en gebruiksklaar gemaakt. De onderhandse verkoopwaarde in verhuurde staat is bij de taxatie van december 2020 bepaald op € 13.680.000. Het pand wordt eens in de drie jaar getaxeed door een onafhankelijke taxateur. Er zal in het eerste kwartaal van 2024 opnieuw een taxatie plaatsvinden.

De investeringen in de materiële vaste activa betreffen groot onderhoud van het kantoorpand en vervanging van computerapparatuur en kantoormeubilair.

De desinvesteringen hebben met name betrekking op inventaris en computerapparatuur die, grotendeels aan het einde van de technische levensduur, zijn vervangen en/of afgestoten.

De materiële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

3 Financiële vaste activa

	Stand 31 december 2023	Stand 31 december 2022
Aandelen Wouthoud B.V.	712.228	815.954
Langlopend deposito Triodos Bank	500.000	500.000
	1.212.228	1.315.954
Aandelen Wouthoud B.V.		
Stand per 1 januari	815.954	799.207
Koersresultaat	103.726-	16.747
Stand per 31 december	712.228	815.954

Amnesty heeft in 2017 2.000 stemrechtloze aandelen Wouthoud B.V. (20% van het totale aandelenkapitaal) geschonken gekregen. Dit is een stamrecht-B.V. die haar middelen hoofdzakelijk belegt in beleggingsfondsen van de Triodos Bank. Amnesty kan deze aandelen niet vervreemden zolang de stamrechthouder in leven is. Amnesty ontvangt jaarlijks een evenredig deel van de dividenduitkering.

Langlopend deposito Triodos Bank	looptijd	bedrag	aflooptdatum	rentepercentage
Triodos Bank deposito 2016-2026	10 jaar	500.000	29 september 2026	0,8%
Totaal		500.000		

De financiële vaste activa worden aangehouden ter belegging.

4 Voorraden

	31 december 2023	31 december 2022
Voorraad merchandising	169.923	192.051
Af: Voorziening voor incourantheid	20.021-	28.023-
	149.902	164.028

In 2022 zijn er vanwege verwachte prijsstijgingen hogere volumes ingekocht en viel de verkoop van kaarsen wat tegen. Hierdoor was de voorraad eind 2022 hoog. In 2023 hebben we juist relatief minder ingekocht en de voorraad wat kunnen verlagen. De voorraadwaardering op basis van de actuele waarde wijkt niet materieel af van bovenstaande waardering.

5 Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2023	31 december 2022
Vorderingen op debiteuren wegens verkochte materialen	31.497	10.357
Te vorderen inzake nalatenschappen	348.710	791.013
Te ontvangen interest	42.476	1.019
Te ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij	3.600.000	3.600.000
Te ontvangen projectbijdragen	50.000	79.301
Te vorderen bij het Internationaal Secretariaat	514.951	224.582
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	304.315	366.526
	4.891.949	5.072.798

In het saldo van de vorderingen op debiteuren wegens verkochte materialen is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid van € 351 (31 december 2022 € 397).

Bij de vorderingen inzake nalatenschappen is voor de dossiers gemeld vóór 2020 gebruik gemaakt van schattingen voor wat betreft de in nalatenschapdossiers aanwezige effecten, onroerend goed en andere onzekere componenten. Per eind 2023 betreft dit nog twee dossiers met een schattingswaarde van in totaal € 41.846.

Vanaf 2020 wordt de opbrengst van meldingen van nalatenschappen pas verantwoord op het moment van ontvangst van de akte van verdeling of van de rekening en verantwoording. De daling van de totale vordering inzake nalatenschappen is te verklaren door het feit dat er eind 2022 voor relatief veel dossiers de akte van verdeling of rekening en verantwoording was ontvangen, terwijl de ontvangst van de betaling pas in 2023 plaatsvond.

De te ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij betreft de bijdrage van € 3.600.000 over 2023 die aan het eind van het eerste kwartaal van 2024 zal worden ontvangen.

De te ontvangen projectbijdragen betreft de in 2023 door de ASN Bank toegezegde bijdrage voor het project 'Masterclasses mensenrechten voor HBO/WO-studenten'. Deze bijdrage zal in het eerste kwartaal van 2024 worden ontvangen.

De vordering bij het Internationaal Secretariaat betreft de kosten voor 2022 en 2023 van een medewerker van Amnesty Nederland die tot half mei 2023 bij het Internationaal Secretariaat was gedetacheerd (€ 100.428), de kosten van huisvesting en salaris van de medewerkers van Amnesty Oekraïne die sinds 2022 door Amnesty Nederland worden opgevangen (€ 166.456) en de kosten van het Centre for International Justice in Den Haag voor 2022 en 2023 (€ 248.434), die door het Internationaal Secretariaat aan Amnesty Nederland worden vergoed.

De overige vorderingen en vooruitbetalingen bestaan uit vooruitbetaalde kosten (€ 154.028), een schatting van te ontvangen royalties inzake merchandising (€ 32.782), vorderingen uit hoofde van verhuur kantoorruimte en aanverwante diensten (€ 34.190) en een aantal overige vorderingen.

Alle vorderingen zijn binnen een jaar opeisbaar.

6 Effecten

	Marktwaaarde per 31 december 2023	Marktwaaarde per 31 december 2022	Aanschafwaarde
Aandelen Shell	298	265	288
	298	265	288

Amnesty International sluit elke vorm van speculatief beleggen uit. Wanneer ons mensenrechtenwerk zich richt op partijen of bedrijven waar Amnesty mogelijk invloed kan uitoefenen op het mensenrechtenbeleid en/of de mensenrechtenpraktijk van die partij via een aandeelhoudersvergadering, dan is het toegestaan te investeren in een beperkt aantal aandelen van die partij. Doelstelling is hierbij dus niet financieel rendement, maar invloed uitoefenen om mensenrechtenverbeteringen te realiseren.

Er worden tien (10) aandelen Shell aangehouden om aanwezig te kunnen zijn op de algemene vergadering van aandeelhouders en daar het gevoerde mensenrechtenbeleid van deze onderneming aan de orde te stellen. De aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs.

7 Liquide middelen

	31 december 2023	31 december 2022
Spaartegoeden	4.834.579	3.348.004
Tegoeden op bankrekeningen op het secretariaat te Amsterdam	2.961.152	4.946.377
Tegoeden op bankrekeningen lokale Amnesty-groepen	282.735	298.835
Kasmiddelen op het secretariaat te Amsterdam	3.292	4.188
Kasmiddelen lokale Amnesty-groepen	14.092	13.057
	8.095.850	8.610.461

De spaartegoeden en tegoeden op bankrekeningen zijn direct opeisbaar, en worden aangehouden bij met name ASN Bank, Buckaroo, ING Bank, Rabobank en Triodos Bank.

Van de spaartegoeden en de tegoeden op bankrekeningen was per 31 december 2023 € 7.000 niet vrij besteedbaar in verband met een afgegeven bankgarantie voor de huur van het kantoor van het Centre for International Justice.

8 Reserves

De stand van de reserves

	31 december 2023	31 december 2022
Continuïteitsreserve	10.000.000	10.000.000
Bestemmingsreserves	3.500.375	4.336.329
	13.500.375	14.336.329

De mutaties in de reserves:

8.1 Continuïteitsreserve

	31 december 2023	31 december 2022
Stand per 1 januari	10.000.000	10.000.000
Dotatie	-	-
Stand per 31 december	10.000.000	10.000.000

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de continuïteitsreserve valt binnen de gewenste bandbreedte zoals berekend in de daarvoor door het bestuur vastgestelde berekeningsmethodiek.

8.2 Bestemmingsreserves

	Stand 01/01/2023	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval	Stand 31-12-2023
Algemeen					
Nationale en internationale projecten algemeen	786.654	-	370.897	-	415.757
Internationale Organisatie					
Latente assessmentverplichting Internationaal Secretariaat	2.250.000	2.250.000	2.250.000	-	2.250.000
Personeel Oekraïne	81.066	-	81.066	-	-
Strategie, onderzoek en lobby					
Investeren in bedrijvenwerk	67.225	-	61.075	6.150	-
Gender en mensenrechten	19.775	-	1.171	18.604	-
Uitbreiding Lobbycapaciteit	175.902	-	78.950	-	96.952
Campagnes en mobilisatie					
Lokale Amnesty-groepen	311.892	-	15.065	-	296.827
Jongeren	380.438	-	230.785	-	149.653
Bedrijfsvoering					
(Im)materiële vaste activa	163.377	354.947	327.138	-	191.186
Project betaalsysteem	100.000	-	-	-	100.000
	4.336.329	2.604.947	3.416.147	24.754	3.500.375

Bestemmingsreserve Nationale en internationale projecten

Uit de resultaatbestemming van 2023 is een bedrag van € 370.897 aan deze reserve onttrokken. Voor het resterende saldo worden door het managementteam plannen ontwikkeld voor besteding. Deze plannen worden ter goedkeuring aan het Bestuur voorgelegd. Er wordt naar gestreefd om de in de bestemmingsreserves aanwezige middelen binnen twee jaar na verkrijging te besteden.

Bestemmingsreserve Latente assessmentverplichting Internationaal Secretariaat

In Nederland moet volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) de reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking heeft. Het Internationaal Secretariaat (IS) hanteert als basis de International Financial Reporting Standards (IFRS). Hierin mogen de inkomsten uit (onder andere) loterijen pas in de inkomsten worden verantwoord op het moment van daadwerkelijke uitbetaling. De op 2023 betrekking hebbende bijdrage van € 3.600.000 is in 2023 in de baten verantwoord. Hierover moet bij de uitbetaling in maart 2024 een assessment-bijdrage worden afgedragen aan het IS ter grootte van 62,5%, wat neerkomt op een bedrag van € 2.250.000, dat daarvoor in deze reserve wordt gereserveerd (eind 2022 eveneens € 2.250.000).

Personeel Oekraïne

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne is een aantal medewerkers van Amnesty International Oekraïne hun land ontvlucht. In overleg met het Internationaal Secretariaat zijn vier van deze medewerkers opgevangen door Amnesty Nederland. Er is woonruimte voor ze geregeld en ze hebben een tijdelijk dienstverband bij Amnesty Nederland gekregen. Tegelijkertijd is in 2022 door het Bestuur besloten een bestemmingsreserve ten bedrage van € 250.000 te vormen ter dekking van hiermee gemoeide kosten. De reserve is in 2023 volledig benut.

Bestemmingsreserve Investeren in bedrijvenwerk

Deze bestemmingsreserve is in 2018 gecreëerd om extra capaciteit in te zetten voor het programma 'Investeren in mensenrechten' voor het werk op de pensioen- en verzekeringsconvenanten. In 2020 is een extra bedrag aan de reserve toegevoegd om ook in 2021, 2022 en 2023 voldoende middelen ter beschikking te hebben om het werk voort te zetten. Het convenantenwerk is doorgelopen tot het najaar van 2023. Het laatste, niet bestede deel van de reserve is in 2023 vrijgevallen.

Bestemmingsreserve Gender en mensenrechten

Deze bestemmingsreserve is in 2019 gecreëerd om extra middelen in te kunnen zetten voor het nieuwe mensenrechtenprogramma 'Gender en mensenrechten' in de periode 2019-2021. De middelen uit deze bestemmingsreserve worden aangewend voor inzet van een medewerker. Dit heeft ook in 2022 en 2023 plaatsgevonden. Het doel waarvoor deze reserve is gevormd is bereikt. Het laatste, niet bestede deel van de reserve is in 2023 vrijgevallen.

Bestemmingsreserve Uitbreiding Lobbycapaciteit

Begin 2022 is op basis van de opgestelde jaarplannen geconcludeerd dat de gestelde doelen met betrekking tot lobby op de Nederlandse onderwerpen niet bereikt zouden kunnen worden binnen de bestaande bezetting. Ter financiering van tijdelijke uitbreiding voor 2022 tot 2025 is een bestemmingsreserve opgesteld van € 220.000. In 2023 is € 78.950 onttrokken aan de bestemmingsreserve om de uitbreiding te bekostigen. De reserve is ultimo 2023 van voldoende niveau om ook de activiteiten voor 2024 te financieren.

Bestemmingsreserve Lokale Amnesty-groepen

Deze bestemmingsreserve bestaat uit middelen die onder beheer van de lokale Amnesty-groepen staan.

Bestemmingsreserve Jongeren

Bij jongeren tussen de leeftijd van 16 tot 25 jaar is Amnesty International Nederland sterk ondervertegenwoordigd in de support die we ontvangen. Zij maken ook te weinig deel uit van de structuur rond het nemen van beslissingen. In 2022 is een meerjarenbeleidsplan ontwikkeld met als doel om op duurzame wijze meer jongeren te betrekken bij de activiteiten van Amnesty International. Ter financiering is hiervoor een bestemmingsreserve gevormd van € 530.000. In 2023 is € 230.785 onttrokken aan de bestemmingsreserve voor de financiering van het jongerenwerk.

Bestemmingsreserve (Im)materiële vaste activa

De bestemmingsreserve (Im)materiële vaste activa heeft tot doel de jaarlijkse afschrijvingslasten (exclusief de afschrijving over de aanschaf van het bedrijfspand) te dekken, om zo de impact hiervan op het resultaat te dempen. Opbouw vindt plaats door jaarlijks een bedrag ter grootte van de gemiddelde investeringen over de afgelopen tien jaar toe te voegen.

Project betaalsysteem

In 2022 is een bedrag van € 100.000 vrijgemaakt om het proces van verwerking van de maandelijkse incasso's verder te optimaliseren. Daarnaast zal gekeken worden of de verwerking van de incidentele giften, met name het matchingsproces, verder geautomatiseerd kan worden. Dit project zal naar verwachting in 2024 worden uitgevoerd en afgerond.

Bestemming van saldo baten en lasten

Het bestuur heeft de bestemming van het saldo van de baten en lasten zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

9 Fondsen

	Stand 1 January 2023	Toevoegingen	Bestedingen	Stand 31 december 2023
Strategie, Onderzoek en Lobby				
Relief	19.179	15.935	13.457	21.657
Onderzoeksplaatsen Rusland	3.025	800	-	3.825
Bijdrage AI Hongarije	14.957	-	1.879	13.078
Bijdrage AI Polen	16.779	32.777	29.564	19.992
Hongarije (concert)	12.007	-	-	12.007
Rule of Law - Oost-Europa	-	727.163	-	727.163
Iran - Under Armour	-	92.025	92.025	-
Gaza Israël	-	2.871	-	2.871
Gender & Mensenrechten	-	318.152	45.140	273.012
MR-situatie Oeigoeren en Tibetanen in China	7.500	-	-	7.500
Masterclasses	36.423	68.435	84.900	19.958
Mensenrechteneducatie mbo	57.019	15.000	60.793	11.226
Future Generation Fund	52.367	-	-	52.367
HURICAP	100.096	25.000	23.195	101.901
Be There - crisis response Oekraïne	20.000	-	20.000	-
Stembusakkoord	-	15.593	15.593	-
Mobilisatie en Actie				
Urgent actions	46.322	-	-	46.322
BRAVE	-	28.500	-	28.500
Communicatie				
Sociale media Turkije-deal	-	10.794	10.794	-
	385.674	1.353.045	397.340	1.341.379

Relief

Het bestemmingsfonds 'Relief' bevat middelen die zijn geworven om financiële noodhulp te kunnen bieden aan mensenrechtenactivisten die bedreigd worden, en eventueel hun familie. In 2023 heeft 'relief'-ondersteuning plaatsgevonden aan mensenrechtenactivisten uit Rusland, Zuid-Soedan, Kenia en Bangladesh. Dit betrof zaken zoals reis- en verblijfskosten, medische hulp en rechtshulp.

Onderzoeksplaatsen Rusland

In 2020 t/m 2023 is in totaal €19.400 geworven voor een project in samenwerking met Russische partnerorganisaties. Het gaat om een pilot gericht op het creëren van onderzoeksplaatsen bij Russische ngo's die verschillende resultaten moet opleveren: concrete onderzoeksresultaten ten behoeve van een verbetering van de mensenrechtensituatie in Rusland; werkervaring en daarmee behoud van getalenteerde advocaten/professionals voor de mensenrechtensector; basis voor samenwerking met Nederlandse studenten/universiteiten. Door de huidige situatie in Rusland is het in 2023 niet mogelijk om de beschikbare middelen voor het benoemde doel in te zetten. Besteding staat nu voor 2024 gepland.

Bijdrage AI Polen en AI Hongarije

Dit bestemmingsfonds is gecreëerd ter ondersteuning van het werk van AI Polen en AI Hongarije. De middelen zijn aangewend voor mensenrechteneducatie, activisme en onderzoek. In 2023 is verder ingezet op capaciteitsopbouw voor strategische communicatie (Hongarije) en een onderzoek van Amnesty Polen op het gebied van lhbti-activisme (Polen). Het restant van de beschikbare middelen wordt in 2024 besteed.

Hongarije (concert)

Op 11 december 2019 heeft een benefietconcert van het Concertgebouworkest, twee solisten en dirigent Ivan Fisher van het Budapest Festival Orchestra een donatie van € 21.500 opgeleverd voor steun voor het werk van Amnesty International in Hongarije. Dit bedrag is deels aangewend; de resterende middelen worden in 2024 ter beschikking gesteld van Amnesty International in Hongarije op basis van concrete projectplannen.

Rule of Law - Oost-Europa

Met de in 2023 verkregen middelen gaat Amnesty Nederland in Hongarije, Polen en Servië helpen met capaciteitsopbouw en het aansprakelijk stellen van grote bedrijven. Ons doel is een actief, zichtbaar en duurzaam maatschappelijk middenveld, een einde aan de megalomane rol van sociale mediabedrijven en gerechtigheid voor gemarginaliseerde groepen en slachtoffers. In 2024 wordt invulling gegeven aan dit meerjarig project.

Iran - Under Armour

Door een schenking van Under Armour, aangevuld met giftverzoeken specifiek voor Iran, is in 2023 € 92.025 gedoteerd. De activiteiten worden ingevuld door het Internationaal Secretariaat. Met de middelen worden onderzoeken gestart naar mensenrechtenschendingen gerelateerd aan de protesten gestart vanaf 16 september 2022. Het bedrag is in 2023 doorgestort aan het Internationaal Secretariaat.

Gaza Israël

Voor activiteiten ten behoeve van Gaza Israël is via giftenverzoek € 2.871 gedoteerd in 2023. De activiteiten worden ingevuld door het Internationaal secretariaat. Het bedrag wordt in 2024 doorgestort aan het Internationaal Secretariaat.

Gender & Mensenrechten

In 2023 is het fonds gevormd vanuit een verkregen legaat en een schenking vanuit de Stichting Tegen Sexueel Geweld voor in totaal € 318.152. Het fonds wordt gebruikt om seksueel geweld tegen vrouwen te stoppen en ons breder in te zetten voor vrouwenrechten en gendergelijkheid. In 2023 is € 45.140 aan het fonds onttrokken. Het project zal ook in 2024 worden voortgezet.

MR-situatie Oeigoeren en Tibetanen in China

In 2021 is een donatie ontvangen van de Stichting voor Centraal-Aziatisch Onderzoek, welke ten goede moet komen aan lopend onderzoek, lobby en campagnevoering voor verbetering van de mensenrechtensituatie van etnische bevolkingsgroepen in de Chinese grensregio's Xinjiang en Tibet. Amnesty Nederland heeft zich in 2023 vooral gericht op lobby en campagnevoering, en op het verbeteren van de mensenrechtensituatie in Nederland van genoemde bevolkingsgroepen. In 2023 zijn voor deze doelen geen gelden onttrokken. Dit zal wel plaatsvinden in 2024.

Masterclasses

Net als in voorgaande jaren heeft de ASN Foundation middelen beschikbaar gesteld voor het organiseren van masterclasses over mensenrechten voor HBO- en WO-studenten. Daarnaast zijn er ook van Fonds 1999 middelen voor dit project ontvangen. De in 2023 georganiseerde masterclasses werden goed bezocht. Er zijn bijna vijfhonderd studenten bereikt.

Mensenrechteneducatie mbo

Sinds 2017 worden er ieder jaar fondsen geworven voor het project 'mensenrechteneducatie mbo' waarbij ieder jaar workshops over mensenrechten verzorgd worden voor mbo-studenten. In 2023 werden hier middelen voor gedoneerd door particuliere donateurs. Naast andere projectactiviteiten zijn er in 2023 92 peerworkshops gehouden waaraan 1.689 studenten deelnamen. Er zijn 1.092 studenten extra bereikt met lesmateriaal wat is aangeschaft zonder dat hiervoor een workshop is opgezet.

Future Generation Fund

Dit betreffen fondsen die in 2021 onder de Amnesty-achterban (major donors) geworven zijn ten behoeve van ons educatiewerk. We willen deze ondermeer aanwenden om de continuïteit van de masterclasses en het MBO-project te garanderen.

Human Rights Capacity Building Programme (HURICAP)

Vanuit het HURICAP-programma wordt training verzorgd in het monitoren, documenteren en rapporteren van mensenrechtenschendingen. Monitors in Afrika en het Midden-Oosten worden opgeleid in verschillende onderzoekstechnieken. In 2023 zijn er met de middelen uit dit fonds activiteiten gefinancierd in Kenia.

Be There - crisis response Oekraïne

In 2022 is in totaal een bedrag van € 20.000 ontvangen van betrokken donateurs voor crisis response op Oekraïne. Dit bedrag is door het Internationaal Secretariaat hieraan besteed.

Stembusakkoord

Het project bestaat uit het in 2023 realiseren van een stembusakkoord op het gebied van digitalisering, het creëren van een (media) moment om het stembusakkoord te presenteren en opvolging bij de ondertekenaars van het stembusakkoord tijdens de formatie. Het project is mogelijk gemaakt door het beschikbaar stellen van € 15.593 door Stichting Democratie en Media.

Urgent actions

Eind 2018 zijn er middelen voor urgent actions beschikbaar gesteld uit een nalatenschap. Deze zullen in 2024 worden aangewend voor het breder uitzetten van urgent actions op social media en indien nodig aan technische verbeteringen van onderliggende systemen.

BRAVE

Dank zij de dotatie door de Coornhert Stichting van in totaal € 28.500 gaat Amnesty Nederland in samenwerking met Voices of Tolerance een lesprogramma ontwikkelen rond tolerantie en vrijheid volgens de methodiek BRAVE. De donatie is gegeven voor invulling van het programma in de komende drie jaar, startend in 2024.

Sociale media Turkije-deal

Amnesty Nederland is deze zaak samen met partners gestart om Nederland aansprakelijk te stellen vanwege hun grote rol in het bedenken van de EU-Turkije-deal. Nederland is ondanks de mensenrechtenschendingen op de Griekse eilanden, de deal altijd blijven ondersteunen. Nederland is daardoor (mede)verantwoordelijk voor de gevolgen van de deal. De activiteiten van Amnesty Nederland waren gericht op ondersteuning bij het inhoudelijk juist opstellen van de dagvaarding en het vervullen van de trekkersrol rond communicatie en campagnevoering. De gerelateerde kosten zijn vergoed door de Fred Foundation.

10 Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2023	31 december 2022
Crediteuren	1.059.704	1.280.258
Belastingen en sociale premies	255.033	288.476
Vakantiegeld en vakantiedagen inclusief sociale lasten	923.504	873.907
Nog te betalen bijdrage aan het Internationaal Secretariaat	178.802	650.850
Vooruitontvangen subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	380.532	244.744
Vooruitontvangen projectbijdragen	944.928	1.603.506
Aangegane verplichtingen met HURICAP-partners	318.407	182.993
Te betalen interest	-	3.909
Schulden aan Amnesty-secties, -structuren en -groepen	83.151	15.928
Overige schulden en overlopende passiva	459.430	453.796
	4.603.491	5.598.367

Onder de kortlopende schulden staan verplichtingen met een looptijd van minder dan één jaar verantwoord.

Onder de nog te betalen bijdrage aan het Internationaal Secretariaat is opgenomen het nog te betalen bedrag aan verplichte jaarlijkse bijdrage, doordat de over 2023 verschuldigde bijdrage aan het Internationaal Secretariaat hoger uitkomt dan het in 2023 betaalde voorschot, met name door de hoger dan begrote baten van particulieren.

De vooruitontvangen subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken betreft ontvangen, nog te besteden subsidie in het kader van het programma Power of Voices. Dit betreft het partnerschap met Pax, ABAAD en Defend Defenders dat gefinancierd wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de periode van 2021 t/m 2025.

Onder vooruitontvangen projectbijdragen zijn opgenomen de ontvangen, nog te besteden projectbijdragen van de Nationale Postcode Loterij, Adessium, Digital Freedom Fund, de Consumentenbond en KIZI. Van de Nationale Postcode Loterij hebben we in 2021 een extra projectbijdrage van € 2.583.000 ontvangen voor het project 'Watching Big Brother, Amnesty's Algorithm Accountability Lab, een antwoord op de automatisering van ongelijkheid'. Hiervan is eind 2023 nog een bedrag van € 892.376 te besteden.

Van Adessium hebben we in 2023 voor in totaal € 180.000 ontvangen voor de projecten 'Predictive Policing' en 'Seksueel Geweld'. Hiervan is eind 2023 nog een bedrag van € 10.934 te besteden voor 'Predictive Policing'.

Van Digital Freedom Fund hebben we in 2023 een bedrag van € 31.986 ontvangen voor het project 'Public Prying', onderdeel van het programma Demonstratievrijheid. Hiervan is eind 2023 nog een bedrag van € 20.218 te besteden.

Ook zijn in 2023 bedragen ontvangen van in totaal € 21.400 van onze partners inzake de Eerlijke Geldwijzer, de Consumentenbond en KIZI. Dit bedrag zal in 2024 worden besteed ten behoeve van de Eerlijke Geldwijzer.

De aangegane verplichtingen met HURICAP-partners hebben hoofdzakelijk betrekking op projecten die worden uitgevoerd met de subsidie die van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is ontvangen voor educatieve mensenrechtenprojecten in Afrika in het kader van het programma Power of Voices.

Het onder Overige schulden en overlopende passiva opgenomen saldo heeft voornamelijk betrekking op nog te betalen pensioenpremies (€ 251.335; 2022: € 132.262), een reservering voor een mogelijke schuld uit een nalatenschap (€ 106.250; 2022: € 106.250), de reservering van ontvangen borg van huurders (€ 4.980; 2022: € 4.980), nog te betalen kosten (€ 96.237; 2022: € 200.820) en enkele kleine overlopende posten.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Verhuur kantoorruimte en doorbelasting verleende diensten aan huurders

Amnesty verhuurt een deel van het kantoorpand aan de Keizersgracht aan een achttal huurders, te weten St. Movies that Matter, St. Dance 4 Life (Rutgers), St. Choice for Youth and Sexuality, Respect Education Foundation, St. Humanity in Action, St. Johannes Wier, St. Welcome App en St. PILP. Aan deze huurders wordt ook een bedrag voor verleende diensten (zoals schoonmaak en beveiliging) in rekening gebracht.

Daarnaast wordt een deel van het kantoorpand in Den Haag onderverhuurd aan het Open Society Institute. De opbrengst hiervan komt ten gunste aan het Internationaal Secretariaat.

De totale opbrengst aan huur en doorberekende diensten voor 2024 bedraagt € 166.229, waarvan € 9.299 ten gunste komt van het Internationaal Secretariaat. De huurovereenkomsten hebben een looptijd variërend van één tot twee jaar.

Niet in de balans opgenomen vorderingen uit nalatenschappen

Op 31 december 2023 is er voor 75 van de in 2020 t/m 2023 gemelde erfenissen en percentagelegaten nog geen akte van verdeling / rekening en verantwoording ontvangen, en derhalve ook geen vordering opgenomen. Voor 16 van deze dossiers is in 2023 een voorschot ontvangen van in totaal € 1.279.537, dat in de baten is verantwoord.

Na 31 december 2023 tot het moment van opmaken van de jaarrekening is er voor vijf van de in 2021, 2022 en 2023 gemelde erfenissen en percentagelegaten een akte van verdeling / rekening en verantwoording ontvangen en voor tien dossiers een voorschot. De bate die hieruit voortvloeit bedraagt € 401.851. Deze zal in 2024 in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Vruchtgebruik en tweetrapsmakingen nalatenschappen

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik door derden rust worden in de meeste gevallen pas opgenomen in de baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt. Nalatenschappen met een zogenaamde tweetrapsmaking worden in alle gevallen pas opgenomen in de baten in het jaar dat de gelden aan ons toekomen. Uit hoofde hiervan had Amnesty International eind 2023 een uitgesteld recht van € 455.081 in vier vruchtgebruikdossiers en van € 905.480 in vijftien dossiers waar sprake is van een tweetrapsmaking.

Hiernaast zijn er twee nalatenschappen onder vruchtgebruik die onder de regels van de RJ 650 wel gewaardeerd dienen te worden. De 'geamortiseerde' waarde van deze dossiers is opgenomen onder de vordering uit nalatenschappen.

Lease-overeenkomst LED-verlichting

In het kader van de verduurzaming van het kantoorpand is Amnesty met Wiar een lease-overeenkomst aangegaan voor het leveren van LED-verlichting. De overeenkomst loopt van 1 augustus 2020 tot 1 juli 2026. De leasekosten per kwartaal bedragen € 2.944. De kosten voor 2024 komen daarmee uit op € 11.776.

Huurcontract kantoor Amnesty International Centre for International Justice

Voor de huisvesting van het Centre for International Justice (Den Haag) wordt kantooruimte gehuurd. Het totaalbedrag voor 2024 zal circa € 37.476 bedragen. Het huurcontract van het Centre for International Justice is opzegbaar per 31 mei 2027. De kosten van deze huurovereenkomst worden doorbelast aan het Internationaal Secretariaat.

Investeringsverplichting

In 2023 is een verplichting aangegaan voor het uitvoeren van schilderwerkzaamheden aan de buiten- en binnengevel aan de voorkant van ons kantoorpand voor een totaalbedrag van € 135.028, waarvan in 2023 € 87.768 is voldaan. Deze werkzaamheden zullen in het eerste kwartaal van 2024 worden afgerond. Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor herstelwerkzaamheden aan het dak (€ 31.939) en voor het herinregelen van de luchtbehandeling in ons kantoor (€ 56.386). Ook deze werkzaamheden zullen in het eerste kwartaal van 2024 worden uitgevoerd.

Afgegeven bankgaranties

Van de spaartegoeden en de tegoeden op bankrekeningen was per 31 december 2023 € 7.000 niet vrij besteedbaar in verband met een afgegeven bankgarantie voor de huur van het kantoor van het Centre for International Justice.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN**11 Baten van particulieren**

	2023	Begroting 2023	2022
Bijdragen van leden	17.962.556	17.700.000	17.660.364
Donaties van overige particulieren	971.852	775.000	954.576
Bijdragen van en via Amnesty-groepen	85.517	70.000	85.873
Landelijke collecte	1.341.976	1.375.000	1.504.349
Evenementen	29.864	25.000	39.285
Nalatenschappen	5.489.777	3.900.000	3.622.668
Totaal baten van particulieren	25.881.542	23.845.000	23.867.115

De positieve afwijking van de ledenbijdragen in 2023 ten opzichte van begroot van € 262.556 is voor het grootste deel te danken aan een voorzichtige begroting en de extra inspanningen op spontane en extra giften. Mede dank zij de stijging in het aantal leden en de hogere bijdrage per lid ten opzichte van 2022 bedraagt het verschil met 2022 € 302.192.

De donaties van overige particulieren waren € 196.852 hoger dan begroot, en licht hoger dan in 2022. Wat de oorzaak hiervan is, is moeilijk te achterhalen, omdat deze giften meestal spontaan binnenkomen. Daarnaast fluctueert de bijdrage door de jaren heen, de belangrijkste reden voor de voorzichtige begroting in 2023. Een groot deel wordt in de maand december ontvangen.

Onder 'bijdragen van en via Amnesty-groepen' zijn de door en via Amnesty-groepen geworven inkomsten opgenomen. De inkomsten liggen € 15.517 hoger dan begroot. De inkomsten hangen sterk af van de activiteiten georganiseerd door individuele groepen waardoor inkomsten over de jaren heen fluctueren.

In 2023 heeft de landelijke collecte € 33.024 minder opgeleverd dan begoot. De gelden zijn gerealiseerd door zowel de online collecte als via de traditionele huis-aan-huis-collecte. De huis-aan-huis-collecte werd bemoeilijkt door de verminderde beschikbaarheid van coördinatoren. Daarnaast hebben huishoudens minder vaak contant geld in huis waardoor de inkomsten uit collecte onder druk staan. Dit zijn de belangrijkste redenen voor de € 162.373 lager inkomsten ten opzichte van 2022.

Amnesty heeft in 2023 € 5.489.777 aan inkomsten uit nalatenschappen gerealiseerd, € 1.867.109 meer dan in 2022. Met een stijging was in de begroting al rekening gehouden. De stijging is vooral te danken aan een aantal erfenissen met een hoge waarde. Het aantal meldingen is iets gedaald t.o.v. 2022 en ligt rond het gemiddelde over de afgelopen 10 jaar.

12 Baten van bedrijven

	2023	Begroting 2023	2022
Baten van bedrijven	297.308	200.000	201.298
	297.308	200.000	201.298

De inkomsten van bedrijven vielen in 2023 € 97.308 hoger uit dan begroot, maar blijven op het geheel van inkomsten heel beperkt. De inkomsten vallen onder meer hoger uit dankzij de gift van de partij die in 2023 de maaltijdboxen heeft geleverd.

13 Baten van loterijorganisaties

	2023	Begroting 2023	2022
Nationale Postcode Loterij - reguliere bijdrage	3.600.000	3.600.000	3.600.000
Nationale Postcode Loterij - extra projectbijdrage			
Watching Big Brother	708.677	872.000	645.308
	4.308.677	4.472.000	4.245.308

In 2023 ontving Amnesty Nederland € 3,6 miljoen van de Nationale Postcode Loterij als reguliere bijdrage. Ook kende de Nationale Postcode Loterij in 2021 een bedrag toe van € 2.583.000 voor het project Watching Big Brother. Het project wordt in samenwerking met het Internationaal Secretariaat van Amnesty International uitgevoerd. De in deze jaarrekening verantwoorde inkomsten betreffen het deel van de bijdrage dat in 2023 werd besteed.

14 Baten van subsidies van Overheden

	2023	Begroting 2023	2022
Subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	1.250.338	1.666.000	1.221.853
	1.250.338	1.666.000	1.221.853

De verantwoorde subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken betreft het bestede deel van de ontvangen subsidie in het kader van het programma Power of Voices. Dit betreft het partnerschap met Pax, ABAAD en Defend Defenders dat gefinancierd wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de periode van 2021 t/m 2025. Van de in 2021 t/m 2023 ontvangen subsidie van in totaal € 3.663.786 is eind 2023 nog een bedrag van € 380.532 beschikbaar ter besteding in 2024 en 2025. Het totaal van de voor de hele periode toegezegde subsidie bedraagt € 5.702.470.

15 Baten van andere organisaties zonder winststreven

	2023	Begroting 2023	2022
Baten van andere organisaties zonder winststreven	754.485	350.000	536.667
	754.485	350.000	536.667

De inkomsten van andere organisaties zonder winststreven bevatten de inkomsten van stichtingen, fondsen en instellingen. De realisatie ligt € 404.485 boven begroot. In de begroting zijn alleen gebonden inkomsten opgenomen die al formeel zijn toegekend. Gedurende 2023 zijn additionele inkomsten van fondsen en stichtingen gerealiseerd, zowel gebonden als ongebonden waaronder één grote gift van € 200.000.

16 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten**16.1 Resultaat merchandising**

	2023	Begroting 2023	2022
Netto omzet	788.048	600.000	731.037
Kostprijs	544.054-	455.000-	483.129-
Bruto winst	243.994	145.000	247.908
Inkomsten uit royalties, licenties e.d.	36.910	25.000	32.689
Baten uit merchandising	280.904	170.000	280.597

De omzet van merchandising is ten opzichte van 2022 met € 57,011 (7,8%) gestegen. De stijging is zowel terug te vinden bij de verkopen uit de webshop (6%) als de verkopen op de festivals (+28%). De omzet wordt voorzichtig begroot waardoor de realisatie € 188.048 hoger ligt dan begroot. De gerealiseerde bruto winst in procenten van de omzet komt uit op 31% ten opzichte van 34% in 2022. Het percentage over 2022 is beïnvloed door de verkoop van oudere Pinkpop-petjes waarvan de inkoopkosten in voorgaande jaren was afgeboekt.

16.2 Avondje Gerechtigheid

	2023	Begroting 2023	2022
Omzet Avondje Gerechtigheid	-	90.000	192.180
Kosten Avondje Gerechtigheid	-	-	99.978-
	-	90.000	92.202

Als een van de resultaten van het innovatietraject is Amnesty in 2021 gestart met deze nieuwe fondsenwervende activiteit. Onder de noemer Avondje Gerechtigheid verkochten we thematische maaltijdboxen. Door het stoppen van onze samenwerkingspartner in 2022 is het traject in 2023 via een andere partner op een andere wijze voortgezet. In tegenstelling tot voorgaande jaren, waarin omzet en kosten hier werden gepresenteerd, is de opbrengst dit jaar in de vorm van een bijdrage van de partner ontvangen. De kosten zijn verantwoord onder de wervingskosten bij kosten grote gevers.

16.3 Baten uit Wordt Vervolgd

	2023	Begroting 2023	2022
Netto-inkomsten uit advertenties in Wordt Vervolgd	39.583	25.000	36.663
	39.583	25.000	36.663

De inkomsten uit advertenties in Wordt Vervolgd waren conservatief begroot en zijn in de praktijk gunstiger uitgevallen.

16.4 Opbrengsten uit verhuur en doorberekende kosten

	2023	Begroting 2023	2022
Opbrengsten uit verhuur	124.615	137.000	123.054
Opbrengsten uit doorberekende diensten	13.021	8.000	18.425
Opbrengsten uit doorberekende personeelskosten	-	10.000	58.500
	137.636	155.000	199.979

Onder opbrengsten uit verhuur worden verantwoord de huurtermijnen van de verhuur van een deel van het kantoorpand van Amnesty aan een aantal andere ngo's.

De opbrengsten uit doorberekende diensten betreffen de aan de huurders gefactureerde vergoeding in de kosten van het gebruik maken van de algemene faciliteiten. Direct met de huur samenhangende kosten van diensten worden opgenomen onder de opbrengsten uit verhuur.

De doorberekende personeelskosten betreffen de doorberekening van een deel van de kosten van de inzet van medewerkers van de afdeling Bedrijfsvoering ten behoeve van de Stichting Movies that Matter. Deze inzet is met ingang van 2023 beëindigd.

16.5 Overige baten met tegenprestatie

	2023	Begroting 2023	2022
Overige baten als gevolg van tegenprestatie	391	-	234
	391	-	234

17 Overige baten

2023	Begroting 2023	2022

Overige baten	-	-	795
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>795</u>

In 2023 waren er geen bijzondere overige baten.

18 Internationale organisatie

	2023	Begroting 2023	2022
Bijdrage internationale organisatie	11.505.601	10.430.000	11.541.848
Internationaal beleidsadvies	209.954	256.000	267.008
Crisis Oekraïne	81.066	-	239.580
Overige kosten internationaal	15.661	15.000	24.127
Totaal Internationale organisatie	<u>11.812.282</u>	<u>10.701.000</u>	<u>12.072.563</u>

De bijdrage aan de internationale organisatie bestaat uit een binnen de Amnesty-beweging overeengekomen afdracht die wordt berekend op basis van de geworven baten, onder aftrek van de kosten fondsenwerving en overheadkosten. Plus eventueel een additionele bijdrage toegekend door Amnesty Nederland naar aanleiding van een verzoek daartoe door het Internationaal Secretariaat. De afdracht is € 1.075.601 hoger dan begroot door met name de hoger dan verwachte opbrengst uit nalatenschappen en bijdragen van leden en de licht lagere bestedingen aan fondsenwerving, waarover per saldo 62,5% wordt afgedragen aan het Internationaal Secretariaat.

In 2022 is een bestemmingsreserve gevormd van € 250.000 om kosten te dekken in verband met de opvang van Oekraïense collega's. Met de besteding van € 81.066 is deze reserve uitgeput. De overige kosten worden door het Internationaal Secretariaat betaald. In de begroting is ervan uitgegaan dat de kosten door het IS gedragen zouden worden.

De kosten van Internationaal beleidsadvies zijn € 46.046 lager dan begroot. Dit komt door de minder dan begrote inzet van een van de medewerkers aan deze activiteit.

19 Strategie, Onderzoek & Lobby

	2023	Begroting 2023	2022
Mensenrechtenprogramma's			
Mensenrechten in Nederland	1.128.045	1.152.000	936.129
Rule of Law	678.038	732.000	733.715
Bedrijvenwerk	344.837	375.000	442.359
	2.150.920	2.259.000	2.112.203
Mensenrechteneducatie in Nederland	204.068	214.000	192.629
Internationale projecten			
Human Rights Capacity building (HURICAP)	1.578.182	2.080.000	1.574.288
Policing & Human Rights	256.889	266.000	370.744
	1.835.071	2.346.000	1.945.032
Politieke Zaken	427.631	482.000	451.111
Overige programma's			
Relief	13.458	14.000	19.775
Watching Big Brother	739.598	918.000	686.316
	753.056	932.000	706.091
Strategie, Onderzoek & Lobby overig	309.434	346.000	296.440
Totaal Strategie, Onderzoek & Lobby	5.680.180	6.579.000	5.703.506

Aan Strategie, Onderzoek & Lobby werd in 2023 € 898.820 minder uitgegeven dan begroot. Dit komt met name door een lagere besteding bij HURICAP van € 501.818. Door de verslechterende veiligheidssituatie in diverse ondersteunde landen hebben de activiteiten op een lager niveau gelegen dan in de begroting opgenomen.

De uitgaven voor Watching Big Brother zijn lager dan begroot doordat een deel van de activiteiten en de daarmee verband houdende kosten zijn doorgeschoven naar 2024.

20 Campagnes & Mobilisatie

	2023	Begroting 2023	2022
Campagnes en Actie	684.080	690.000	853.497
Festivals & Events	685.533	645.000	643.139
Versterking Amnesty-beweging in Nederland	379.913	359.000	344.122
Regio's & Organising	1.064.145	1.071.000	940.342
Educatie	441.126	446.000	360.335
Jongeren	323.051	418.000	209.065
Campagnes & Mobilisatie overig	9.981	10.000	1.666
	3.587.829	3.639.000	3.352.166

De besteding voor Campagnes en Mobilisatie is € 51.171 lager dan begroot. Dit is vooral het gevolg van lager dan begrote inkoopkosten op het jongerenproject als gevolg van het stoppen en het on hold zetten van activiteiten en meevallende productiekosten. De hogere kosten op Festivals & Events zijn een gevolg van het verantwoorden van de niet begrote kosten van de Pride.

21 Communicatie

	2023	Begroting 2023	2022
Publiekscommunicatie			
Redactie	307.003	437.000	357.131
Voorlichting	426.923	378.000	341.691
Social media	1.271.351	1.042.000	1.058.952
Website	464.352	295.000	258.661
Wordt Vervolgd	747.370	749.000	759.201
Movies that Matter	145.094	145.000	185.278
Zichtbaarheid	838.744	722.000	520.723
Online marketing	409.414	382.000	342.268
Communicatie overig	220.308	225.000	101.774
	<u>4.830.559</u>	<u>4.375.000</u>	<u>3.925.679</u>

De belangrijkste redenen voor de hogere kosten in 2023 van € 455.559 t.o.v. de begroting zijn de niet begrote kosten in relatie tot de verkiezingen van € 188.185 en de overschrijding van de kosten leadwerving, als onderdeel van social media, met € 208.912. Daarnaast zijn de kosten voor de website € 169.352 hoger dan begroot, voor een groot deel als gevolg van verschuiving van salariskosten.

Ten opzichte van 2022 zijn de kosten in 2023 € 904.880 hoger vanwege met name (1) de niet begrote kosten in relatie tot de verkiezingen (€ 188.185), (2) het televisieprogramma vanwege het 75-jarig bestaan van UNHCR (€ 209.732), (3) de hogere kosten mede als gevolg van het verbeteren van de website (€ 205.691) en (4) de hogere kosten voor leadwerving (€156.224).

Kengetallen

	2023	Begroting 2023	2022
Bestedingspercentage 1 - t.o.v. baten			
Besteed aan de doelstelling	25.910.850	25.294.000	25.053.914
Som van de baten	32.950.864	30.973.000	30.682.711
Bestedingspercentage	78,6%	81,7%	81,7%
Bestedingspercentage 2 - t.o.v. lasten			
Besteed aan de doelstelling	25.910.850	25.294.000	25.053.914
Som van de lasten	32.773.039	32.425.000	31.387.772
Bestedingspercentage	79,1%	78,0%	79,8%

22 Wervingskosten

	2023	Begroting 2023	2022
Particulieren	3.151.178	3.409.000	2.783.603
Grote gevers	996.816	927.000	849.524
Collecte	576.303	586.000	516.357
Merchandising	130.111	126.000	116.701
Fondsenwerving overig	595.479	550.000	526.783
Totaal Wervingskosten	5.449.887	5.598.000	4.792.968

De totale wervingskosten komen € 148.113 lager uit dan begroot en € 656.919 hoger in vergelijking met 2022. De belangrijkste verschillen ten opzichte van begroot zijn terug te vinden bij particulieren waar € 257.822 minder dan begroot is besteed en bij grote gevers met een overschrijding van € 69.816.

Het verschil bij particulieren wordt grotendeels verklaard uit het nog beter inzetten van de verschillende wervingskanalen tegen lagere kosten waarbij meer dan het begrote aantal leden is geworven. Kosten voor leadwerving via het social media kanaal, een belangrijke aanjager voor het werven van leden, worden verantwoord onder Communicatie. Bij leadwerving liggen de kosten € 208.912 hoger dan begroot. In 2022 zijn er minder leden geworven, mede het gevolg van de verminderde beschikbaarheid van medewerkers bij onze wervingspartners in de eerste maanden van 2022. Dit verklaart hogere kosten bij particulieren in 2023 waar het aantal geworven leden 5.247 hoger ligt dan in 2022.

In relatie tot het Avondje Gerechtigheid is door de leverancier van de maaltijdboxen een gift verstrekt die als gift in de baten is verwerkt. De kosten die Amnesty Nederland heeft gemaakt zijn verantwoord bij wervingskosten onder 'grote gevers'. Die kosten zijn niet begroot.

Kengetal

	2023	Begroting 2023	2022
Kostenpercentage werving			
Som van de geworven baten	32.492.350	30.533.000	30.072.241
Wervingskosten	5.449.887	5.598.000	4.792.968
	16,8%	18,3%	15,9%

23 Beheer en Administratie

	2023	Begroting 2023	2022
Kosten Beheer en Administratie	1.412.302	1.533.000	1.540.890
Totaal Beheer en Administratie	1.412.302	1.533.000	1.540.890

De toerekening aan 'Kosten Beheer en Administratie' is gedaan conform de daarvoor geldende richtlijn van Goede Doelen Nederland. De daling t.o.v. 2022 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2022 sprake was van inzet van extra personeel en extra directe kosten met betrekking tot de verkiezingen voor de Ledenraad.

Kengetal

	2023	Begroting 2023	2022
Percentage kosten Beheer en Administratie			
Kosten Beheer en Administratie	1.412.302	1.533.000	1.540.890
Som van de lasten	32.773.039	32.425.000	31.387.772
	4,3%	4,7%	4,9%

24 Saldo financiële baten en lasten

	2023	Begroting 2023	2022
Rentebaten	46.614	4.000	4.009
Rentelasten	985-	-	22.765-
Dividend	10	50.000	8
Gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten	103.693-	50.000-	16.819
Kosten van beleggingen	20-	-	26-
	58.074-	4.000	1.955-

De rentebaten betreffen de rente over het 10-jaarsdeposito bij de Triodos Bank en de rente over de bij de Rabobank, Triodosbank en ASN Bank aangehouden spaarsaldi.

Onder rentelasten is opgenomen de heffingsrente die de Belastingdienst in rekening heeft gebracht over de btw-suppletie-aangifte over 2022. In 2022 waren de rentelasten een stuk hoger doordat door alle banken boven een bepaald, per bank verschillend saldo, nog rente in rekening werd gebracht.

Van Wouthoud B.V., waarvan Amnesty eind 2017 20% van het aandelenkapitaal geschonken kreeg, werd in 2022 en 2023 geen dividend ontvangen. Met name door de sterke waardedaling van onderliggende certificaten van aandelen, in bezit van Wouthoud B.V., daalde de waarde van het totale belang van Amnesty in Wouthoud B.V. met een bedrag van € 103.726.

Toe te rekenen organisatiekosten

De personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingskosten maken onderdeel uit van de in de staat van baten en lasten opgenomen kosten van de hoofdgroepen Besteed aan de doelstelling (Internationale organisatie, Strategie, Onderzoek & Lobby, Campagnes & Mobilisatie en Communicatie), Wervingskosten en Kosten Beheer en Administratie, en worden over deze hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Zie ook de toelichting onder 'toelichting lastenverdeling'.

	2023	Begroting 2023	2022
<i>Personeelskosten</i>			
Salarissen	7.327.105	7.308.000	6.899.368
Sociale lasten	1.318.250	1.266.000	1.248.748
Pensioenkosten	1.231.797	1.270.000	1.201.678
Extern personeel / mobiliteit/ziektevervanging	798.119	666.000	619.972
Woon-werk reiskosten	132.942	99.000	92.489
Duurzame inzetbaarheid	130.062	158.000	184.220
Wervingskosten	16.675	52.000	9.384
Overig	146.161	145.000	129.480
Doorberekende personeelskosten aan derden	333.151-	375.000-	160.629-
	10.767.960	10.589.000	10.224.710

De personeelskosten vallen € 178.960 hoger uit dan begroot voor 2023. Dit is vooral het gevolg van de inzet van externe medewerkers waarvan de in rekening gebrachte kosten hoger uitvallen dan begroot. De post woon-werkverkeer ligt € 33.942 boven begroot. Na de coronaperiode zijn medewerkers, meer dan begroot, aanwezig op kantoor. De realisatie op Duurzame inzetbaarheid ligt € 27.938 onder begroot. Hierin zijn onder andere opgenomen de trainingen projectmatig werken.

	2023	Begroting 2023	2022
Huisvestingskosten			
Onderhoud	51.021	40.000	45.582
Schoonmaak	114.513	115.000	103.444
Energie	161.617	150.000	76.182
Grondlasten, onroerendgoedbelasting etc.	43.588	40.000	34.249
Beveiliging	137.677	122.000	156.186
	508.416	467.000	415.643

De huisvestingskosten liggen in totaal € 41.416 boven begroot, vooral als gevolg van hogere kosten voor beveiliging en voor op onderhoud. Bij beveiliging is ervoor gekozen om vaker een beveiligiger naast de receptioniste te zetten, waardoor de kosten hoger uitvallen. De hogere kosten op de post onderhoud van € 11.021 ten opzichte van begroot is geheel te wijten aan de werkzaamheden aan de luchtbehandeling van het kantoor, die hoger zijn uitgevallen dan gepland.

In 2023 zijn de huisvestingskosten € 92.773 hoger in vergelijking met 2022. Dit is voor het grootste gedeelte het gevolg van de hogere energietarieven in 2023.

	2023	Begroting 2023	2022
Kantoor- en algemene kosten			
Bureaunkosten	958.852	1.081.000	925.529
Overige kosten werkorganisatie	389.320	608.000	390.519
	1.348.172	1.689.000	1.316.048
Afschrijving			
Afschrijving gebouwen	341.218	357.000	343.874
Afschrijving kantoorinventaris	50.931	54.000	54.889
Afschrijving computerapparatuur	84.443	81.000	82.193
Totaal afschrijving	476.592	492.000	480.956
Totaal toe te rekenen organisatiekosten	13.101.140	13.237.000	12.437.357

Nadere specificatie kantoor- en algemene kosten

	2023	Begroting 2023	2022
<i>Bureaunkosten</i>			
Telefonie	5.904	10.000	7.003
Verzendkosten	27.417	40.000	37.423
Reproductie	16.632	20.000	16.543
Kantoorartikelen	3.211	5.000	2.649
Huishouding	76.180	85.000	76.271
Informatietechnologie	677.816	726.000	601.145
Datateam	151.692	195.000	184.495
	958.852	1.081.000	925.529

De post Telefonie valt in 2023 nog lager uit dan begroot na de overgang naar bellen via Microsoft Teams. Vanwege het nog niet beschikken over een volledig inzicht is de begroting conservatief ingeschat.

De kosten van reproductie, kantoorartikelen en huishouding liggen in lijn met de kosten voor 2022. Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van hogere prijsstijgingen dan werkelijk zijn doorgevoerd waardoor de kosten iets lager zijn uitgevallen dan begroot.

De kosten van informatietechnologie liggen € 48.184 lager dan begroot. De belangrijkste reden, begrote kosten voor licenties voor een aan te schaffen projectmanagementsysteem, worden pas in 2024 verwacht. Mede door de hogere kosten op uitbestedingen en licenties, deels veroorzaakt door de hoge inflatie, vallen de kosten € 76.671 hoger uit dan in 2022.

De kosten van het Datateam zijn in 2023 € 43.308 lager dan begroot. Dit is terug te vinden bij zowel de onderhoudskosten als de licentiekosten voor Salesforce. De kosten voor 2022 waren hoger doordat we voor het gebruik van de collectie community in Salesforce noodzakelijkerwijs andersoortige, duurdere licenties hebben moeten aanschaffen.

	2023	Begroting 2023	2022
Overige kosten werkorganisatie			
Declaraties dienstreizen	2.264	5.000	682
Advies- en verenigingskosten	44.039	80.000	83.170
Integriteit	-	15.000	-
Innovatie	4.688	130.000	105.083
Ondernemingsraad	7.037	9.000	335
Overige secretariaatskosten & representatie	5.050-	14.000	30.961
Diversiteit en inclusie	134.823	88.000	30.805
Toekomstvisie	8.237	-	-
Monitoring organisatieontwikkeling	26.567	24.000	-
Documentatie- en informatiemateriaal	-	-	3.534
AVG	7.159	-	-
Verzekeringskosten	40.624	50.000	38.971
Bankkosten	33.571	44.000	35.521
Accountantskosten	65.256	89.000	61.457
Project betaalsysteem	-	60.000	-
HR Procesoptimalisatie	20.105	-	-
	389.320	608.000	390.519
Totaal kantoor- en algemene kosten	1.348.172	1.689.000	1.316.048

De advies- en verenigingskosten zijn een stuk lager dan in 2022. In 2022 hebben we nog ondersteuning ontvangen van een adviesbureau voor de begeleiding naar een matrixorganisatie. Dit is niet meer het geval geweest in 2023. Ten opzichte van begroot zijn de kosten € 35.961 lager.

De post Innovatie betreft grotendeels de kosten voor het ontwikkelen van meer innovatiekennis binnen de organisatie middels innovatietraining en de inhuur van een bureau voor het ontwikkelen van nieuwe handelingsperspectieven met impact. Door keuzes in de organisatie wordt verdere invulling verschoven naar 2024.

De post Overige secretariaatskosten & representatie was in 2022 eenmalig hoog vanwege de verwachte aanpassing van de afspraken met de Belastingdienst. Hiermee was voor 2022 een bedrag van € 28.913 gemoeid. In 2023 zijn de nieuwe btw-afspraken met de Belastingdienst vastgelegd, die al vanaf 1 januari 2022 effect zullen hebben. Het positieve effect voor 2022 bedraagt € 12.391 en is in 2023 verantwoord.

Het project diversiteit en inclusie is in 2022 gestart. In 2023 hebben verschillende opleidingen plaatsgevonden voor alle personeelsleden. De kosten gerelateerd aan deze activiteiten zijn uiteindelijk € 46.823 hoger uitgekomen dan begroot, ook vanwege diverse problemen bij de opstart van de opleidingen. Vanwege de intensiteit van de activiteiten rond diversiteit en inclusie is geen opvolging gegeven aan het project Integriteit.

In 2023 is besloten de HR-processen te beoordelen en daar waar nodig aan te passen. De kosten verbonden aan dit project komen in 2023 uit op € 20.105. De kosten waren niet begroot.

Personeelsbestand

In 2023 was er een gemiddelde formatie van 116,7 FTE aan betaalde medewerkers aan het werk voor Amnesty Nederland (in loondienst, gedetacheerd of ingehuurd). Gedurende het boekjaar 2023 bedroeg het gemiddeld aantal medewerkers in loondienst 110,8 FTE, als volgt verdeeld over de organisatorische eenheden:

	2023	2022
Directie & Staf	6,6	5,5
Medewerkers Amnesty Oekraïne	4,3	2,5
Campagnes en Mobilisatie	20,3	19,5
Communicatie en Fondsenwerving	28,7	28,5
Strategie, Onderzoek en Lobby	28,4	28,6
Bedrijfsvoering	22,5	24,5
<i>Totaal gemiddeld aantal FTE in loondienst</i>	110,8	109,1

Naast de medewerkers met een dienstverband in 2023 was er 6,0 FTE aan gedetacheerde medewerkers of medewerkers die op freelancebasis werkzaamheden voor Amnesty Nederland verrichtten (2022: 6,8 FTE).

De toename van het gemiddeld aantal FTE in loondienst ten opzichte van 2022 (109,1 FTE) is te verklaren vanuit onze Oekraïense collega's die het volledige jaar in dienst zijn geweest, wat leidt tot een stijging van 1,8 FTE ten opzichte van 2022.

Al onze medewerkers waren werkzaam in Nederland.

Bezoldiging van de directie

Naam	D.H. Oudshoorn
Funcie	DIRECTEUR
Dienstverband	
Aard (looptijd)	ONBEPaald
Uren	40
Part-time percentage	100
Periode	1/1 - 31/12
Bezoldiging (€)	
Jaarinkomen	
<i>Brutoloon / salaris</i>	135.282
<i>Vakantiegeld</i>	10.823
<i>Vaste eindejaarsuitkering</i>	-
<i>Niet opgenomen vakantiedagen</i>	-
Totaal jaarinkomen	146.105
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	21.029
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-
Totaal 2023	167.134
Totaal 2022	157.361

Het jaarinkomen van de directeur (in loondienst) blijft in 2023 met € 146.105 binnen het maximum van € 152.661 volgens de Regeling 'Beloning directeuren van goededoelenorganisaties'. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen / bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven met € 167.134 binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 184.033 per jaar voor functiegroep I.

Zie voor een toelichting op de directiebezoldiging hoofdstuk 6 in het jaarverslag.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging.

Overzicht gebonden inkomsten

Bestemming	Begrepen in inkomstencategorie								2023	Begroting 2023	2022
	Bijdragen van leden	Donaties van overige particulieren	Bijdragen van en via groepen	Nalaten-schappen	Baten van bedrijven	Bijdrage Nationale Postcode Loterij	Subsidies van Overheden	Baten van instellingen			
HURICAP - Min. van Buitenlandse Zaken	-	-	-	-	-	-	1.250.338	-	1.250.338	1.666.000	1.221.853
HURICAP - Stichting De Hoorn	-	-	-	-	-	-	-	25.000	25.000	-	10.000
Totaal HURICAP	-	-	-	-	-	-	1.250.338	25.000	1.275.338	1.666.000	1.231.853
Relief	10.170	5.000	460	-	-	-	-	-	15.630	-	2.775
Pride	300	-	-	-	-	-	-	-	300	-	-
Mensenrechteneducatie MBO	-	15.000	-	-	-	-	-	-	15.000	-	500
Saudi-Arabië	5	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Bijdrage AI Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.500
Bijdrage AI Polen	12.487	290	-	-	-	-	-	20.000	32.777	-	9.500
Masterclasses	-	-	-	-	65.935	-	-	2.500	68.435	50.000	101.801
Onderzoeksplaatsen Rusland	800	-	-	-	-	-	-	-	800	-	800
Alles onder controle? Mensenrechten in protest	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.900
Subs Predictive Policing	-	-	-	-	-	-	-	91.520	91.520	73.000	167.546
Subs Seksueel Geweld	-	-	-	-	-	-	-	80.000	80.000	77.000	80.000
Subs Public Prying	-	-	-	-	-	-	-	11.768	11.768	-	-
Test Messaging	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.000
Be There (Internationaal Secretariaat)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.000
Iran - Under Armour	55.075	11.950	-	-	25.000	-	-	-	92.025	-	-
Gaza - Israël	1.925	946	-	-	-	-	-	-	2.871	-	-
Write4Rights	-	-	-	-	-	-	-	50.196	50.196	-	-
RoL- Oost Europa	725	25	-	-	-	-	-	15.000	15.750	-	-
Turkije-deal bijdrage Fred Foundation	-	-	-	-	-	-	-	10.794	10.794	-	-
BF Brave Coornhert Stichting	-	-	-	-	-	-	-	28.500	28.500	-	-
BF SDM Stembusakkoord	-	-	-	-	-	-	-	15.593	15.593	-	-
Erfenis RoL- Oost Europa	-	-	-	701.413	-	-	-	10.000	711.413	-	-
Gender en Mensenrechten - legaat	-	-	-	115.893	-	-	-	-	115.893	-	-
Gender en Mensenrechten - overig	-	-	-	-	-	-	-	202.259	202.259	-	-
Watching Big Brother	-	-	-	-	-	708.677	-	-	708.677	872.000	645.308
Totaal OVERIGE	81.487	33.211	460	817.306	90.935	708.677	-	538.130	2.270.206	1.072.000	1.052.630
Totaal 2023	81.487	33.211	460	817.306	90.935	708.677	1.250.338	563.130	3.545.544		
Begroting 2023	-	-	-	-	50.000	872.000	1.666.000	150.000		2.738.000	
Totaal 2022	11.470	11.105	1.500	-	79.301	645.308	1.221.853	313.946			2.284.483

Toelichting lastenverdeling

(alle bedragen in euro's)

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Doelstelling				Wervingskosten	Beheer en Administratie	Totaal 2023	Begroot 2023	Totaal 2022
	Internationale organisatie	Strategie, onderzoek en Iohhv	Campagnes en mobilisatie	Communicatie					
Afdrachten aan verbonden organisaties	11.505.601	650.000	-	-	-	-	12.155.601	11.080.000	12.106.848
Verstreckte subsidies en bijdragen	9.509	717.165	6.700	150.000	-	-	883.374	8.108.000	822.842
Publiciteit en communicatie	-	29.946	290.973	1.401.253	2.692.472	-	4.414.644		3.431.248
Overige directe lasten	35.939	430.908	582.654	465.543	676.192	27.044	2.218.280		2.589.478
Personeelskosten	228.948	3.161.859	2.222.320	2.309.542	1.708.271	1.137.020	10.767.960	10.589.000	10.224.710
Huisvestingskosten	7.035	150.423	105.724	109.874	81.268	54.092	508.416	467.000	415.643
Kantoor- en algemene kosten	18.655	398.872	280.352	291.352	215.502	143.439	1.348.172	1.689.000	1.316.048
Afschrijvingen	6.595	141.007	99.106	102.995	76.182	50.707	476.592	492.000	480.955
	11.812.282	5.680.180	3.587.829	4.830.559	5.449.887	1.412.302	32.773.039	32.425.000	31.387.772

- Besteed aan de doelstelling
- Wervingskosten
- Kosten Beheer & Administratie

De kosten van besteding aan de doelstelling en werving baten bestaan uit twee componenten: directe kosten en indirecte kosten. Bij directe kosten is er een directe relatie tussen de kosten en de doelstelling. Deze worden voor 100% toegerekend aan de betreffende hoofdgroep. De indirecte kosten (zoals voor bedrijfsvoering, IT, facilitaire zaken en HR) hebben geen directe relatie met een specifieke doelstelling en worden over de hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Conform de aanbeveling van Goede Doelen Nederland (GDN) worden de kosten van bestuur, ledenraad, directiesecretariaat, control en financiële administratie voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de directie worden via de eerder genoemde verdeelsleutel verdeeld over de hoofdgroepen. De kosten van de coördinatie van de afdeling Bedrijfsvoering worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de coördinatie van de afdelingen Strategie, Onderzoek & Lobby, Campagnes & Mobilisatie en Communicatie worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Besteed aan de doelstelling. De kosten van de coördinatie van de afdeling Fondsenwerving worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Wervingskosten.

Deze jaarrekening is vastgesteld op 25 april 2024.

Bestuur:

Nina Tellegen, voorzitter

Cees Breederveld, vice-voorzitter

Hermien Post, secretaris

Martijn Herrmann, penningmeester

Marilyn Haimé, lid

Nenita La Rose, lid

Pim van den Dungen, lid

Nora Ait Boubker, lid

Directie:

Dagmar Oudshoorn, directeur

Overige gegevens

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Resultaatverdeling

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen aangaande resultaatverdeling.

Nevenvestigingen

- Amnesty International's Center for International Justice
Bezuidenhoutseweg 99
2594 AC Den Haag